

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗНАЙСЦІ
ПРЫЗВАННЕ
НА ЗЯМЛІ

МС

ЗВЯЗДА

14 ЖНІЎНЯ 2020 г.
ПЯТНІЦА
№ 157 (29271)

9-24 стар.

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

+TV ПРАГРАМА

САМАКІРАВАННЕ

РЫЦАРСТВА
ДЛЯ СУЧАСНІКАЎ

5

ЦЫТАТА ДНЯ

Павел КАЛАУР, старшыня
праўлення Нацыянальнага
банка:

«Бюджэнтныя меры
працягнуць аказаць
падтрымку беларускай
эканоміцы. Гэта будзе
спрыяць пераадоленню
прадпрыемствамі
і насельніцтвам
наступстваў пандэміі,
наступоваму аднаўленню
сукупнага попыту.
Чакаецца, што ў
найбольшай ступені
стымулюючы эффект
ад мер бюджэтных
палітыкі праявіцца
сёлета».

КОРАТКА

• Другая партыя амеры-
канскай нафты пачала
паступаць на «Нафтан».

• Мініпрыроды Беларусі ў
І паўгоддзі перадало ў рас-
працоўку 12 радовішчаў.

• Названьня перамож-
цы Нацыянальнай літара-
турнай прэміі.

• «Івацэвічдрэў» запу-
сціў новую лінію па выпуску
мэблі.

• Мінэканомікі ініцыюе
падаўжэнне тэрміну дзея-
ння ўказа аб падтрымцы
эканомікі.

• Аб'яўлены конкурс на
атрыманне прэміі СНД у га-
ліне якасці.

• У Беларусі засталася
ўбраць менш за чвэрць
плошчаў збожжавых.

• Музей мёду з'явіўся ў
Бярэзінскім запаведніку.

Хлебны дождж

Вядучы аграном
сельгаспрадпрыемства
«Рудакова»
Віцебскага раёна
Настасся БАЙКО.

Працяг тэмы

ПАЛЯВАННЕ НА ВЕЧНАСЦЬ

У Магілёве абмеркавалі праблему захавання старадаўніх помнікаў

Старадаўнія могілкі, упрыгожаныя брон-
завымі скульптурамі і літымі металічнымі
надмагіллямі, не раз станавіліся прадме-
там спажывы. Толькі сёлета ў Магілёве
былі знішчаны некалькі надмагілляў, ся-
род якіх пліта чыгуннага ліцця Рыгора
Грум-Гржымаілы — гаданачальніка
Магілёва пачатку XIX стагоддзя, дзедка
і поўнага цэзкі знакамітага даследчы-
ка Цянь-Шаня і Паміра («Звязда» піса-
ла пра гэта ў нумары ад 25 чэрвеня).

На жаль, у краіне не існуе адзінага алга-
рытму, як абараніць старадаўнія помнікі.
І ў Магілёве вырашылі заняцца гэтым
пытаннем на лакальным узроўні. Дэ-
путат Магілёўскага гарсавета Галіна
БЯЛЯЕВА і дырэктар музея гісторыі
Магілёва Аляксей БАЦЮКОЎ выступілі
арганізатарамі круглага стала, прысве-
чанага набалелай тэме. У абмеркаванні
праблемы ўзялі ўдзел дэпутат Магі-
лёўскага гарсавета Раман КРЫВАШЭ-

ЕЎ, член міжнарод-
нага грамадскага
аб'яднання «Эка-
праект» Віктар КІ-
РЭЕЎ, прадстаўнік
ўрэйскай суполкі
Аляксандр ЛІЦІН,
старшы інспектар
упраўлення куль-
туры Магілёўскага
гарвыканкама На-
талля ІГНАЦЕВА,
прадстаўнікі Магі-
лёўскай епархіі Та-
ццяна БАРЫСЕНКА
і Марына КАЛЬЧЫ-
БА, скульптар
Андрэй
ВАРАБ'ЕЎ. **СТАР. 7**

Прыкметы часу

ДРУГАЯ РАБОТА

Дзе падпрацоўваюць
беларусы?

«Каб ты жыві на адну зарплату!» — жартоўны
праклён са старой савецкай камедыі гэтым
летам актуальны як ніколі. На адну зарплату
многім выжыць складана. Застаецца шукаць
падпрацоўку.

Гібкі графік, работу на ноч або на выхадныя ў
большасці выпадкаў варта шукаць у прыватным
сектары эканомікі. Дзяржпрадпрыемствы аддаюць
перавагу пастаяннаму штатнаму раскладу і звы-
чайнаму рабочаю дню. Падпрацоўку людзі часцей
за ўсё шукаюць не па спецыяльнасці, аднак наяр-
ка і ў той сферы, дзе яны — професіяналы.

ДАРЫ ПРЫРОДЫ

Традыцыйная падпрацоўка сельскіх жыхароў з
чэрвеня да кастрычніка — дары лясоў і садавіна-
агародніна, якую вырасталі на прысядзібных участ-
ках. Дары прыроды прымаюць у спецыяльных
пунктах і прадаюць уздоўж трас ці на міні-рынках у
бліжэйшых гарадах. Прадаўцы, як правіла, — жан-
чыны пенсійнага ўзросту. Лясныя ягады і грыбы —
таксама традыцыйны летні прыробак беспрацоў-
ных і ўвогуле людзей, што апынуліся ў складаных
жыццёвай і фінансавай сітуацыях. Падпрацоўка
гэта не надта прыбытковая, яна патрабуе ведан-
ня грыбных і ягадных месцаў і фізічнай нагары.
У дзень зарабіць можна прыкладна **СТАР. 4**
20–40 рублёў.

ISSN 1990 - 763X

20157>

917719901763008

«Ад надзейнасці паліўна-энергетычнага комплексу залежыць наша нацыянальная бяспека»

Пра гэта Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка заявіў учора ў Палацы Незалежнасці на нарадзе па актуальных пытаннях паліўна-энергетычнага комплексу краіны.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што хоча атрымаць поўную карціну і сённяшняй работы, і перспектыву развіцця гэтага стратэгічнага для краіны кірунку.

«Ад яго надзейнасці і магутнасці залежыць уся эканоміка Беларусі і наша нацыянальная бяспека, — падкрэсліў Прэзідэнт. — Гэта паказалі падзеі канца мінулага і пачатку гэтага года, калі мы вымушаныя былі змагацца за лыжку нафты і кубаметр газу. Як іх, дарэчы, сёння на рынку бяры не хаць. Дзяржава ўклала нямала сродкаў у мадэрнізацыю энергетыкі. І сёння прадпрыемствы энергасістэмы, у тым ліку нафтаперапрацоўчыя заводы, па тэхнічным, тэхналагічным забеспячэнні знаходзяцца на такім жа ўзроўні, што і вядучыя еўрапейскія дзяржавы».

Цяпер у Беларусі рэалізуецца найбуйнейшы, па словах Прэзідэнта, інвестыцыйны праект у яе гісторыю — узводзіцца Беларуска атамная электрастанцыя. Будаўніцтва першага энергаблока завершана, у рэактар загрузаны касеты з палівам, паведаміў кіраўнік дзяржавы. Наперадзе яшчэ адзін найважнейшы, па яго словах, этап — уключэнне АЭС у энергасістэму краіны і выхад першага энергаблока на поўную магутнасць.

Аляксандр Лукашэнка папрасіў уключыць у яго рабочы графік наведвання БелАЭС і ўдзел у яе запуску.

На завяршальнай стадыі мадэрнізацыя двух беларускіх нафтаперапрацоўчых прадпрыемстваў — «Нафтан» і Мазырскага НПЗ.

Аляксандр Лукашэнка папрасіў міністра энергетыкі далажыць, наколькі гатова адпаведная інфраструктура да работы ў новых умовах, распяту па прагнозы па тэрыторыях: наколькі яны з'яўца для ўсіх катэгорый спажыўцоў?

Старшыня канцэрна «Белнафтахім» Прэзідэнт спытаў пра прагнозы па пастаяннай і перапрацоўцы нафты да канца гэтага і пра планы на будучы год, пра развіццё альтэрнатыўных паставак у Беларусь нафты і прыроднага газу. У парадку дня нарады таксама пытанні развіцця інфраструктуры для захоўвання запасаў нафты і нафтапрадуктаў, будаўніцтва перамычкі паміж НПЗ, іх мадэрнізацыя.

«У нас прапанаваны канкрэтныя тэрміны, — нагадаў Аляксандр Лукашэнка.

БелАЭС

Пачатак будаўніцтва Беларускай АЭС — чэрвень 2011 года. Тады была ўведзена ў строй першая чарга вытворчай базы БелАЭС, так званая стартовая плідушка з адміністрацыйна-бытавым корпусам.

УВОД БЕЛАЭС У ЭКСПЛУАТАЦЫЮ — ГЭТА:

- змяшчэнне 4,5 млрд куб. м прыроднага газу ў год
- снадчэнне вытвары больш 7 мільярд гарачых газу ў год
- інтэлектуальны развіццё атамнай і ядзернай прадукцыі тэхналогіяў
- 2,5 тыс. новых працоўных месцаў

Магутнасць БелАЭС — да 2400 МВт

забеспячэнне больш як 30% унутраных патрэбнасцяў у электраэнергіі

Для будаўніцтва БелАЭС выбраны расійскі праект "АЭС-2006" з вода-вадным рэактарам, ліні з'яўляецца самым бяспечным

- уключэнне аб'ектаў дзяржаўнага вытворчага ўрагу, землетрасенне і новы падзеныя саваіста
- даляць, з не адпаведныя клімату, чыстога і з'яўляецца коштам, што прадуюць большы выхад рэсурсаў ў навакольнае асяроддзе

- У 31 краіне свету эксплуатацыя ТВД АЭС.
- АЭС вытварыць каля 11% ад усёй вытворчай электраэнергіі.
- Паводле прагнозу МАГАТЭ, да 2030 года магутнасць АЭС можа вырастаць ў 3 разы.

Навіны: Міністэрства энергетыкі. © Інфармацыя: БЕЛТА

— На «Нафтале» ўжо праз месяц павінна быць атрымана новая прадукцыя. Хацелі бы ўбачыць гэту прадукцыю асабіста. На Мазырскім нафтаперапрацоўчым заводзе ў той жа час павінны завяршыцца сварачныя і мантажныя работы на трубаправодах высокага ціску. Як тут абстаіць справа?»

Кіраўнік дзяржавы пацікавіўся рэалізацыяй Стратэгіі развіцця нафтамічнага комплексу да 2030 года, у выніку якой глыбіня перапрацоўкі нафты павінна павялічыцца да 90 працэнтаў, выхад светлых нафтапрадуктаў — да 65–70 працэнтаў, вытворчасць бензінаў — на 620 тысяч тон, дызельнага паліва — на 1430 тысяч тон. Чакаецца, што праекты, уключаныя ў Стратэгію, дазваляць таксама павялічыць выпуск азотных угнаенняў у 1,7 раза ў дзеючым рэчыве, фосфарных —

у 1,4 раза, хімічных валокнаў і нітак — на 45 працэнтаў, нятаканых матэрыялаў — на 83 працэнтаў, лакафарбавых матэрыялаў — больш чым на 17 працэнтаў, шкловаканакнай прадукцыі — больш чым на 11 працэнтаў.

На нарадзе абзначаныя пытанні і ўраду: куды будзе накіраваны дадатковы аб'ём электраэнергіі, які хутка з'явіцца ў краіне?

«Каранкевіч вырабіць нам электрычную энергію — хто яе купіць і як будзем выкарыстоўваць? Якія перспектывы экспертаў электрычнай энергіі? — звярнуўся да прысутных Аляксандр Лукашэнка. — І другое пытанне ўраду: што вы збіраецеся рабіць з праблемнымі прадпрыемствамі канцэрна? Не буду іх называць, вы іх ведаеце».

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

У ТЭМУ:

«На Беларускай атамнай электрастанцыі на першым блоку 7 жніўня распачата загрузка свежага аўдэрага паліва ў актыўную зону рэактара, сёння (13 жніўня, — «Зв.») гэта работа павінна быць завершаная, усе 163 цэлавывучальныя зборкі павінны быць загружаныя, — паведаміў **журналістам міністр энергетыкі Віктар КАРАНКЕВІЧ**. — Далей — гэта ўжо зборка рэактара, яго ўшчыльненне і выхад на мінімальную магутнасць работы. У чацвёртым квартале плануецца ўключэнне абсталявання ў сетку і выдача электрычнай энергіі ў энергасістэму для спажыўцоў».

Міністр дадаў, што ідзе работа па павелічэнню спажывання электраэнергіі ў краіне. Яна ўключае будаўніцтва і ўстаноўку электракалоў сумарнай магутнасцю 916 мегават для ацяпляльнай сістэмы, развіццё электратранспарту (сёлета за першае паўгоддзе спажыванне электраэнергіі тут дасягнула ўзроўню ўсяго мінулага года) і рэалізацыю міжгалоўнага комплексу мер па павелічэнні электраспажывання ў рэальным сектары эканомікі (на 2,7 мільярда кілават-гадзін у параўнанні з мінулым годам).

«Цяпер міністэрства энергетыкі разам з МАРГам прапрацоўвае сістэму стымулюючых тэрыяў і залежнасці ад аб'ёму спажывання: чым вышэйшы аб'ём, тым, адпаведна, будзе меншы тэрыяў, — растлумачыў Віктар Каранкевіч. — Такую работу мы плануем завяршыць да канца года».

Насельніцтва за шэсць месяцаў гэтага года выкарыстала 40 мільярд кілават-гадзін электраэнергіі для ацяплення сваіх дамоў і падагрэву вады — гэта ўтрый больш, чым за ўвесь мінулы год. Меры стымулявання — адмысловыя тэрыяў і кампенсаванне дзяржавай часткі сродкаў, якія людзі накіроўваюць на пераабсталяванне жылля для гэтых мэт.

«Цяпер прапрацоўваецца прыняцце дадатковых дакументаў: праект указа па павелічэнню вяртання выдаткаў на электразабеспячэнне жылых дамоў для абгарэў у дачыненні да сацыяльна ўразлівых катэгорый грамадзян і магчымасць выкарыстання ўласных сродкаў грамадзян на рэканструкцыю электрычных сетак», — паведаміў міністр.

Старшыня Беларускага дзяржаўнага канцэрна «Белнафтахім» Андрэй РЫБАКОЎ дадаў: «У другім паўгоддзі мы перапрацуем на тры мільёны тон нафты больш, чым у першым, і гэта нават на адзін мільён тон больш, чым за аналагічны перыяд мінулага года».

Агульная лічба па годзе будзе не меншая за 16-16,5 мільёна тон, удакладніў ён.

Суразмоўца запэўніў, што загрузка нафтаперапрацоўчых заводаў («Нафтан» цяпер спынены на планы рамонт, працуе мазырскі НПЗ) стабільная і залежыць ад рынкова збыту.

«Нехай праблематыкі ў забеспячэнні нафтай няма, мы праглядаем пастаянны да канца года, пры гэтым працягваем на сістэмнай і пастаяннай аснове работу па альтэрнатыўнай нафце, — дадаў кіраўнік канцэрна. — Сёння (13 жніўня, — «Зв.») ўжо прыходзіць па чыгуцы першая партыя амерыканскай нафты новага гатунку, будзем яе перапрацоўваць, вывучаць, глядзець усе яе перавагі і недахопы. Такая работа працягнецца. У тым ліку на Мазырскім НПЗ па трубаправадзе Адэса — Броды на пастаяннай аснове паступае альтэрнатыўная нафта».

Па выніках года доля альтэрнатыўнай нафты складзе не менш за 10 працэнтаў, дадаў ён.

Вызначаныя планы па фарміраванні паставак нафты на 2021 год, перагаворы працэс ужо ідзе як з расійскімі пастаўшчыкамі, так і з кампаніямі іншых краін, праінфармаваў Андрэй Рыбакоў.

«Унутраны рынак забяспечваецца і будзе забяспечвацца ў поўным аб'ёме, пры гэтым у нас паліва самай высокай еўрапейскай якасці», — рэзюмаваў ён.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У Чэхіі і Славакіі другая хваля эпідэміі

У Чэхіі і Славакіі ў апошнія тыдні сур'ёзна ўскладнілася санітарна-эпідэміялагічная сітуацыя. У гэтых краінах кажучы пра пачатак другой хвалі пандэміі, паведамляе ТАСС.

Па стане на чацвер колькасць заражаных каранавірусам у Чэхіі за час пандэміі перавысіла 19 тысяч. За мінулыя пяць з паловай месяцаў ад ускладненняў, выкліканых вірусам, памір 391 жыхар рэспублікі, 13 407 ачунялі. За мінулыя суткі медыкі выявілі ў краіне 292 інфіцыраваных каранавірусам. У папярэдні дзень у краіне было зафіксавана 288 новых выпадкаў заражэння.

У Чэхіі, насельніцтва якой складае 10,7 мільёна чалавек, на цяперашні момант налічваецца 5277 пацыентаў з каранавірусам. Гэта найбольшы паказчык з пачатку пандэміі. Большасць з іх лечыцца ў умовах хатняй самаізаляцыі. З ускладненнямі шпіталізаваны 131 хворы, стан 24 з якіх медыкі ацэньваюць як цяжкі.

У сувязі з пагаршэннем санітарна-эпідэміялагічнага становішча ў Чэхіі абмежаваны на ўезд яе жыхароў аднавілі некалькі краін Еўропы. Сярод іх Славацыя, Фінляндыя, Нарвегія, Ірландыя, Сербія, Боснія і Герцагавіна. З 17 жніўня чэхам спатрэбіцца даведкі аб адмоўных выніках тэстаў на вірус па прыбыцці ў Грэцыю.

Міністр аховы здароўя Славакіі Марэк Крайчы заявіў, што краіна ўжо перажывае другую хваля пандэміі каранавіруса новага тыпу.

У Каліфорніі зноў пажар

Прыродны пажар успыхнуў у амерыканскім штаце Каліфорнія, агнём ахоплены каля чатырох тысяч гектараў, паведамляе NBC.

Распаўсюджванню агню спрыяюць сухое надвор'е і моцны вецер. У ташэнні ўдзельнічаюць больш за 500 супрацоўнікаў пажарнай службы.

Мясцовыя ўлады ўжо распарадзіліся эвакуіраваць жыхароў каля 100 дамоў, размешчаных непасрэдна каля лініі агню. Часовы эвакуацыйны пункт для людзей быў арганізаваны ў адной са школ горада Палмдэйл. Аднак з-за абмежаванняў, звязаных з каранавірусам, эвакуіраваных

людзей у будынак школы не пусцілі, прапанаваўшы заставацца ў сваіх аўтамабілях на школьнай паркоўцы.

Прычына пажару пакуль не ўстаноўлена, звестак пра пацярпелых не паступала.

Бейрут можа страціць культурныя аб'екты назаўжды

Сама меней 601 будынак, які з'яўляецца аб'ектам культурнай спадчыны, быў пашкоджаны ў выніку выбуху ў Бейруце 4 жніўня. На думку ўлад Лівана, 70 з іх могуць абрынуцца, калі не будуць адноўлены ў самыя кароткія тэрміны, паведамляе Сінхуа.

«Мы прыкладзем усе намаганні, каб атрымаць сродкі на аднаўленне і захаванне гэтых будынкаў, бо яны прадстаўляюць традыцыйную архітэктуру Бейрута», — заявіў міністр сельскай гаспадаркі і культуры Лівана Абас Муртада. Ён заклікаў рэзультатаў не скупляць гэтыя будынкі для мэз эносу і будаўніцтва новых сучасных аб'ектаў, а таксама звярнуцца да грамадзян, каб тыя захоўвалі гісторыю і культуру горада.

Большасць пабудов у Гемайзе і Мар-Міхаэлі, якія складаюць старажытную забудову, былі часткова або цалкам разбураныя.

СПЫНІЦА І ЗАДУМАЦА

Праваахоўныя органы вядуць праверку па факце смерці 25-гадовага хлопца з Гомеля і траўміравання пяцігадовай дзяўчычкі з Гродна. Хочацца верыць, што ўсё высветліцца, што вінаватя будуць пакараныя. Але ўжо сёння вельмі дакладна ясна адно: малады чалавек быў бы жывы, дзіця было бы не спалоханае і не з падрапаным тварам, калі б не тое, што адбывалася на вуліцах нашых гарадоў у апошнія дні.

Колькі нам яшчэ патрэбна жахаў, каб спыніцца — усім без выключэння? Гэта пытанне задае сабе, напэўна, кожны. Адказаць на яго таксама ўрэшце давядзецца нам усім. Пакуль жа мы з адкрытых крыніц сабралі некалькі меркаванняў людзей — вядомых і не вельмі. Проста ўважліва іх пачытайце.

«Я вельмі ганарыўся сваёй краінай, калі мы далі плячоўку для перамоў Украіне, калі канфлікуючыя бакі селі за стол перагавораў. Тое, што адбываецца ў нас цяпер, — цяжка і балюча для любой краіны. На мой погляд, сёння трэба ўсім спыніцца і пачаць весці дыялог на аснове Канстытуцыі. Таму што самае галоўнае, і гэтаму нас вучыць вопыт суседзяў, — захаванне міру, недапушчэнне

чалавечых ахвяр і гвалту. Трэба памятаць, што чалавечае жыццё — найвышэйшая каштоўнасць на зямлі».

(Сяргей КАВАЛЬЧЫК, мастацкі кіраўнік Нацыянальнага драматычнага тэатра імя Горкага).

«Мы талерантны і спакойны народ, заўсёды ўмеём выслухоўваць меркаванні іншых. Мы прыязны народ і такім павінны заставацца заўсёды. Я ўспамінаю страшны час Вялікай

Айчынай вайны, калі гінулі нявінныя людзі, і не дай Бог, каб такое калі-небудзь давялося ўбачыць нашым дзецям і ўнукам! Тады быў ваенны час, і людзі паміралі кожны дзень. Але цяпер спакойны, мірны час. І не трэба яго руйнаваць уласнымі рукамі, дарагія беларусы! Цяпер — час дыялогу і мірных абмеркаванняў. Мы, старэйшае пакаленне, выступаем за тое, каб краіна развівалася, рухалася далей, але ўсё гэта павінна адбывацца мірным шляхам».

(Надзея ЛОСЬ, былая малалетняя вязьніца «Азарыч»).

«Мне б вельмі хацелася, каб гэтая сітуацыя ў найбліжэйшы час нармалізавалася, каб на вуліцах нашых гарадоў аднавіўся парадак, мы вярнуліся да звыкллага ладу жыцця, маглі спакойна працаваць. Мы ніколі не супрацьстаялі ўнутры грамадства адно аднаму. Таму, якія б розныя пазіцыі ні былі

ў людзей, трэба знайсці адзіны пункт для таго, каб грамадства развівалася далей эвалюцыйным шляхам, а не рэвалюцыйным. Я за мір, за светлую, яркую Беларусь і за брацкія адносіны ўнутры краіны».

(Старшыня Беларускага саюза кампазітараў Алена АТРАШКЕВІЧ)

«Памяркоўнасць, талерантнасць, гуманізм — гэта найлепшыя рысы беларускага нацыянальнага характару, мы спадзяёмся, што розум возьме верх над эмоцыямі, а згода прыйдзе на змену канфрантацыі».

(Са звароту Саюза пісьменнікаў Беларусі).

Падобныя цытаты можна доўжыць і доўжыць. Але, калі не ўспрымаеце іх, прыслухайцеся да сябе, да свайго сэрца. Гэта ж насамрэч проста — спыніцца і задумацца. Інакш рызыкаем страціць самае дарагое — саміх сябе, сваіх блізкіх, сваю Радзіму.

Зварот да чытачоў «Звязды»

Мы, супрацоўнікі найстарэйшага беларускага выдання — газеты «Звязда», з непакоем і болей глядзім на тое, што гэтымі днямі адбываецца ў краіне. За больш чым сто гадоў існавання «Звязда» ніколі не спыняла сваёй работы і нават у найцяжэйшыя часы несла чытачам веру і надзею. І сёння мы не можам заставацца абякавамі да таго, што робіцца навокал.

Звяздоўцы выказваюць падтрымку ўсім без выключэння, хто пацярпеў у канфліктах апошніх дзён, іх сем'ям і блізкім.

Мы заклікаем паважаць журналістаў, якія працуюць на месцы падзей і выконваюць свой прафесійны абавязак. Заклікаем не ўжываць сілу ў дачыненні да тых, хто выказвае сваё меркаванне, і не працягваць агрэсію — няважна, на якім баку вы знаходзіцеся. Заклікаем усіх паважаць закон, але найперш — чалавечую годнасць. Гвалт ж можа спарадзіць толькі гвалт.

Мы шануем заканадаўства Рэспублікі Беларусь, паводле якога кожны грамадзянін краіны мае права адкрыта выказаць сваю пазіцыю, і лічым, што закладзеныя ў яго правы і свабоды з'яўляюцца неад'емнай часткай гарманічнага і згуртаванага грамадства. Журналісты і супрацоўнікі «Звязды» выступаюць за цывілізаваны шлях вырашэння рознагалоссяў.

Блізкая ўлада

Мясцовая вертыкаль на сувязі

Традыцыйна па суботах аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкамам праводзяцца прамыя лініі ў мэтах павышэння эфектыўнасці работы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб, выкаранення фактаў бюракратызму і цыганіны, паператарчасці, а таксама для апэратыўнага вырашэння праблемных пытанняў, якія ўнікаюць у людзей.

Тэлефонныя лініі ў суботу, 15 жніўня, з 9.00 да 12.00 правядуць:

- намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама Дзмітрый Мікалаевіч ГАРАДЗЕЦКІ.
Тэл. 8 016 221 31 21;
- намеснік старшыні Віцебскага аблвыканкама Уладзімір Пятровіч ПЕНІН.
Тэл. 8 021 222 22 22;
- кіраўнік спраў Гомельскага аблвыканкама Алена Уладзіміраўна КЛІЧКОўСКАЯ.
Тэл. 8 023 233 12 37;
- кіраўнік спраў Гродзенскага аблвыканкама Ігар Андрэевіч ПАПОВ.
Тэл. 8 015 273 56 44;
- намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама Сяргей Мікалаевіч МАСЛАЎ.
Тэл. 8 022 250 18 69;
- намеснік старшыні Мінскага аблвыканкама Аляксандр Уладзіміравіч КРУЧАНАЎ.
Тэл. 8 017 500 41 60;
- намеснік старшыні Мінскага гарвыканкама Арцём Мікалаевіч ЦУРАН.
Тэл. 8 017 222 44 44.

Добрая навіна

ВАДА БУДЗЕ ЧЫСТАЙ

У аграгарадку Бродніца Іванаўскага раёна рыхтуецца да ўводу ў эксплуатацыю станцыі абезжалезвання вады, паведаміў карэспандэнту БелТА начальнік аддзела вадаправодна-каналізацыйнай гаспадаркі абласнога ўпраўлення ЖКГ Андрэй КРУГЛЕЙ.

— Будуйчыя-монтажныя работы ўжо завершаны. Цяпер ідзе пусканаладка тэхналагічнага абсталявання, паралельна афармляюцца акты ўводу аб'екта ў эксплуатацыю, — сказаў Андрэй Круглей. Станцыя будзе працаваць у аўтаматычным рэжыме. Яе магутнасці дазваляюць за гадзіну чысціць да дзесяці кубаметраў вады.

Для населенага пункта, у якім пражываюць амаль паўтысячы жыхароў, гэта доўгачаканы аб'ект. Раней утрыманне жалеаза ў пітной вадзе тут перавышала нормы ў некалькі разоў, пра што сведчаць вынікі лабараторных даследаванняў. З уводам аб'екта ў эксплуатацыю гэтая праблема вырашыцца.

і жыхары Бродніцы будуць забяспечаны вадой нарматыўнай якасці. Падобная станцыя абезжалезвання неўзабаве будзе таксама запушчана ў аграгарадку Дастоева Іванаўскага раёна.

Усяго ў рэгіёне сёлета плануецца пабудаваць 41 станцыю абезжалезвання. Пераважная большасць аб'ектаў запланавана падпраграмай «Чыстая вада» дзяржаўнай праграмы «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе» на 2016–2020 гады.

Адна станцыя ў Лунінецкім раёне будзеца па праграме пераадолення наступстваў катастрофы на ЧАЭС. На гэтыя мэты выдзелена Вр6,1 млн з абласнога бюджэту і Вр3,6 млн — з рэспубліканскага. Ужо ўведзены ў эксплуатацыю 19 аб'ектаў, на 18, вядуцца работы.

Яшчэ чатыры станцыі (дзве — у Брэсцкім, па адной — у Івацэвіцкім і Кобрынскім раёнах) пачнуць будаваць у жніўні. Да канца года якаснай вадой павінны быць забяспечаны 95,3 % спажываўцоў Брэсцкай вобласці.

ЯКІЯ КНІГІ КУПЛЯЮЦЬ БЕЛАРУСЫ?

Сярод выдавецтваў дзяржаўнай формы ўласнасці ў рэйтынгу прадажаў ААТ «Белкініга» кнігі на беларускай мове за студзень — ліпень 2020 года лідарам з'яўляецца выдавецтва «Мастацкая літаратура».

Так, яе кнігі не ў першай пяцірцы, але затое ў рэйтынг са 100 назваў трапілі 26 выданняў «Мастацкай», што сведчыць пра стабільнасць, разумную стратэгію ў выбары таго, што варта прапаноўваць айчынным чытачу. На 13-й пазіцыі — «Дзіцячы атлас Беларусі. Славуцькі імёны». У яго сёлета знайшліся 82 пакупнікі. Праз некалькі «прыступак» — на 16-м месцы — «Дзіцячы атлас Беларусі. Птушкі» (прададзена 78 асобнікаў).

На наступным месцы — раман Андрэя Федарэнка «Жэтон на метра». Прададзена 77 экзэмпляраў. На 22-й пазіцыі — зборнік аповесцяў Васіля Быкава, куды ўвайшлі «Знак бяды», «Абеліск», «Жураўліны крык». Прададзена 65 экзэмпляраў. З кнігі «Мастацкай літаратуры» ў рэйтынг — і калектыўны зборнік апавяданняў, казак, вершаў «Беларускае лета», кніга Віктара Гардзея «Сарочына цырульня», «Эла і сябры» Ціма Парвела.

А што да першай пяціркі, то ў яе увайшлі наступныя выданні. На першым месцы — «Гары Потэр і філасофскі камень» Д. Роўлінга (266 экзэмпляраў прададзена больш чым у 100 дзяржаўных кнігарнях). На другім — раман Віктара Марціновіча «Мова» (185 экзэмпляраў;

выдавецтва «Кнігазбор»). Трэцюю пазіцыю займае «Маленькі рытыч» Антуана дэ Сент-Экзюперы (прададзена 167 экзэмпляраў; «Попурри»). На чацвёртым і пятым месцах — кнігі Уладзіміра Караткевіча: прададзена 143 экзэмпляры «Дзікага палявання караля Стаха» і 141 экзэмпляр «Каласоў пад сярпом тваім» (выдавец і першай, і другой — «Попурри»).

Несумненна, рэйтынгі прадажаў ААТ «Белкініга» адлюстроўваюць не ўсю палітру кніжных зацікаўленых тых жыхароў краіны, хто чытае па-беларуску. І тым не меней нельга не ўлічваць тэндэнцыі, якія складваюцца менавіта ў гэтай найбуйнейшай кнігагандлёвай сетцы краіны: «Белкініга» аб'ядноўвае 101 гандлёвы аб'ект.

Мікола БЕРЛЕЖ.

Надвор'е

Цяпло вернецца на выхадных

Антыцыклон «Эміль» падарыў нам тыдзень халаднаватага і сухага надвор'я. Але вераснёўскія ноткі ў надвор'і пакуль возьмуць тайм-аўт — да нас спышаецца летні рэнесанс. Падрабязней пра сінаптычную абстаноўку ў будучыя выхадныя расказалі ў Рэспубліканскім цэнтры па гідрметэаралогіі, кантролі радыяактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Удзень у пятніцу будзе яшчэ не вельмі цёпла — ад 18 да 24 градусаў цяпла. Праўда, на паўднёвы захад ужо пачне распаўсюджвацца цяплейшае паветра — там чакаецца ад 25 да 27 са знакам «плюс». Вечер будзе слабы, пераменных напрамкаў. Ападкаў не прагназуецца.

А вось субота адзначаецца вяртаннем летняга надвор'я. Праўда, цёпла будзе толькі ў дзённы час сутак — ад 20 да 29 цяпла. Уначы ж — усяго ад 7 да 14 градусаў, да таго ж месцамі каля вадаёмаў чакаецца слабы туман. Ападкаў не будзе — ад іх надзеіна абарончы вобласць павышанага атмасфернага ціску. За адным выключэннем — праз Віцебскую вобласць усё-такі пройдзе не вельмі актыўны атмасферны фронт, таму там магчымы невялікія дожджыкі.

Па-сапраўднаму цёплай чакаецца нядзеля. Вечер трывала зменіцца на заходні, і да нас пойдзе прагрэтае паветра з Заходняй Еўропы. Па-ранейшаму ўначы сям-там будучы ўтварацца туманы. Удзень чакаецца сапраўды шыкоўная тэмпература — ад 23 да 29 цяпла. Праўда, уначы істотна не пацяплее — сіноптыкі абякаюць усяго ад 9 да 16 градусаў.

Па папярэдніх прагнозах, такі ж цёплы чакаецца і панядзелак.

І ўсё б нічога, але ў многіх раёнах даўно не было ападкаў. Праз гэта ў рэгіёнах краіны працягвае ўзрастаць пажарная небяспека. Ужо ўведзены забароны і абмежаванні на наведванне лясоў у 45 рэгіёнах краіны. У разрэз па абласцях безумоўна лідзіруе Гомельшчына — у «чырвовай зоне» ўсе раёны, акрамя Ельскага. А вось у Віцебскай вобласці падобных забарон няма.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

ДРУГАЯ РАБОТА

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

Ніна Міхайлаўна, 71 год, пенсіянерка, гандлюе каля станцыі метра «Каменная горка», Мінск:

— Чарніцы прадаю па пяць рублёў за літр, памідоры — таксама пяць рублёў за кілаграм, агуркі — па тры рублі, кабачкі — колькі дасце. Усё гэта сваё, з агарода. Я ў прыватным сектары жыю, тут недалёка. Хапае на закаткі, і трохі застаецца на продаж. А чарніцы — гэта я ў лес ездзіла ўчора. Думаю, рублёў на 15 сёння нагандлюю. Пенсія ў мяне невялікая, а гэта — усё ж нейкая капейчына.

ГРУБАЯ

ФІЗИЧНАЯ СІЛА

«Вольныя рукі» патрабуюцца і на будоўлі, і ў вытворчасці. Для таго каб грузіць або прыбіраць смецце, кваліфікацыя не патрэбная. Сустрэць у гэтай сферы можна самых розных людзей — ад 19 да 60, з вышэйшай, сярэдняй адукацыяй або практычна без адукацыі. У дзень можна зарабіць да 50 рублёў. Начная работа ацэньваецца ў большую суму, але знайсці разавую начную работу складана, хоць прапановы часам з'яўляюцца ў групах у сацсетках. Часцей на такія падпрацоўкі запрашаюць удзень, і адразу некалькі чалавек. Ва ўмовах пішуць, што патрэбна рабіць (грузіць, капаць і г. д.), колькі патрэбна рабочых, на які час, якая будзе аплата.

Андрэй, 40 гадоў, трэнер:

— Улетку ў трэнеру значна скарачаецца заробак — амаль усе на канікулах, вяртаецца ў залы і секцыі асноўная частка людзей бліжэй да канца верасня. У мяне сям'я, і на лета я ў апошнія гады ўладкоўваюся працаваць грузчыкам. Работа, зразумела, фізічная цяжкая, ды і з аплатай бываюць праблемы. Паколькі працуеш часам нават без дагавора, па вуснай дамоўленасці з работадаўцам, то загадзя ніколі не можаш быць упэўнены, што табе заплата столькі, колькі абяцалі. Ну і, зразумела, умовы работы звычайна маглі б быць лепшыя. Гэта датычыцца і тэхнікі бяспекі, і ўмоў для прыманя ежы падчас абедзеннага перапынку. Суцшае тое, што «бяры больш — кідай далей» — традыцыйны спосаб падпрацоўкі многіх дастойных людзей мінулага. Рок-музыкі, пісьменнікі (напрыклад, Цой, Даўлатаў) праз гэта праходзілі. Як і ў савецкім мінулым, сёння сярод калег-грузчыкаў часам можна сустрэць цікавых людзей з унікальным жыццёвым вопытам.

ФАСОЎКА І ЎПАКОЎКА

Фасоўшчыкі і ўпакоўшчыкі пастаянна патрабуюцца ў такіх буйных кампаніях, як, напрыклад, «Еўраопт» або Wildberries. Можна знайсці як дзённую, так і начную работу. Звычайна працаваць даводзіцца па 12 гадзін некалькі дзён запар, потым — некалькі дзён адпачынку. Рыхтуецца да вылікаў за памылкі ў зборы заказу і ўвогуле за любы промах — такіх вылікі могуць «з'есці» каля паловы аплаты, якую вам абяцалі. На перакуры, каву, размовы па тэлефоне ўвогуле на адпачынак падчас рабочага дня (або ночы) дзевяціцца забіць часта не найлепшыя. З плюсам — магчыма сумашчаць дзве работы, калі дароўе дазваляе, скончышы

працоўны дзень, адразу адпраўляцца на працоўную ноч.

Міхаіл, 45 гадоў, пісьменнік:

— Я працаваў у буйной кампаніі «Еўраопт» камплектоўшчыкам. Менавіта начная работа мне і падыходзіла. Графік — 2-2-3, гэта значыць дзве ночы па 12 гадзін і два дні адпачынку, потым — зноў дзве ночы па 12 гадзін і столькі ж вольных, потым тры працоўныя ночы і трое сутак адпачынку. З плюсам — поўны сацпакет. І гэта, уласна кажучы, усе плюсы. Зарплата, якую традыцыйна абяцаюць для тых, хто працуе ўначы, больш, чым у дзённых работнікаў, на практыцы аказваецца больш на капейкі. Як бы вы ні планавалі свае вольныя дні, на трэцюю ноч запар работ-

падчас пандэміі мерапрыемствы праводзіліся рэдка, і мой заробак скараціўся.

ПАДПРАЦОЎКА ЗА КАМП'ЮТАРАМ

Адаленая работа за камп'ютарам падыходзіць многім — дызайнерам, рэдактарам, журналістам, людзям іншых прафесій, якія могуць добра пісаць тэксты або ствараць дызайн. З плюсам — магчымаць рабіць заданні ў любы зручны час (калі не патрэбны зносіны з кліентамі ў рэжыме рэальнага часу). Запатрабаваны як капірайтынг, так і стварэнне ўнікальных тэкстаў, дызайну і ролікаў для сацыяльных сетак (часцей за

даводзілася па некалькі разоў чытаць адзін абзац, каб зразумець, што ж хацеў данесці да чытача аўтар. Таму на адзін раман патрабавалася каля пяці—шасці вечараў. Работа гэта карпатлівая, яна патрабуе пастаяннай увагі. Ад яе хутка стамляешся.

Вольга, 34 гады, графічны дызайнер:

— Я займаюся стварэннем сайтаў і камп'ютарным дызайнам. Працую ў асноўным на Расію і Прыбалтыку, часам на Еўропу — па грашах гэта лепш. З мінусоў такой работы — можа быць перагрузка, а можа быць поўны штыль, калі ніводнага запиту няма. Калі бярэш работу на выхадныя, то гэта ноч пятніцы, субота, нядзелі і ноч на панядзелак. Затое зарабляеш, здараецца, нават больш, чым на асноўнай рабоце. Калі усё добра з заказамі, можна зарабіць 800 рублёў у месяц і нават значна больш. Але гэта спецыфічны лад жыцця. Трэба ўмець адпачываць — хоць бы адзін раз на два тыдні павінны быць паўнаватасныя выхадныя.

ТЭЛЕФОННЫЯ РАЗМОВЫ

Гэты від падпрацоўкі падыходзіць тым, хто ўвесь час знаходзіцца дома, — напрыклад, матуляў у адпачынку па выхаванні дзіцяці. Пастаянна патрабуюцца дыспетчары, кансультанты інтэрнэт-магазінаў, спецыялісты па продажы, якія могуць працаваць адалена на «халодных званках». Як правіла, абяцаюць за такую работу нядрэжныя грошы (каля 700 рублёў), але па факце ў пачатку кар'еры плаціць будуць значна менш, таму што зарплата найпрост залежыць ад выніку работы.

нік з вас будзе сонны і стомлены. Хоцець вы таго ці не хочаце, але вы будзеце памыляцца. І ў выніку аднойчы ў мяне атрымалася, што я адпрацаваў начную змену ў мінус 150 рублёў. Работа гэтая падыходзіць для маладых людзей, і зусім не для студэнтаў дзённай формы навучанья, як можна было б падумаць напачатку.

ПРЫБОРКА

Падпрацоўка прыбіральшчыцай — часцей за ўсё выбар жанчын пенсійнага ўзросту. Але апошнім часам нярэдка ў якасці другой работы яе абіраюць і дастаткова маладыя жанчыны. Гэта можа быць прыборка вытворчых або падсобных памяшканняў прадпрыемстваў, крам (прыбіральшчыцы гандлёвых залаў — гэта звычайна поўныя рабочы дзень), офісаў.

Валяціна Пятроўна, пенсіянерка, 62 гады, працуе карэктарам у часопісе:

— У мяне ёсць асноўная работа, на яе я прыходжу ў 12 гадзін. А ранняй прыбіраю ў банку. Я, шчыра кажучы, вельмі задаволеная — памяшканні чыстыя, прыходжу на другую працу ў 7-8 гадзін ранняй і ў 10-11 ужо вольная. І 300 рублёў зарплаты зусім не лішнія. Стамляюся, канешне, затое ёсць магчымасць дапамагач дачкам і ўнукам. Зразумела, прыбіраць на складзе або ў краме было б значна цяжэй.

Зоя Нікіфараўна, 50 гадоў, прадавец:

— Мая другая работа — прыборка памяшканняў і мыццё посуду ў рэстаране. Мяне выклікаюць, калі ў рэстаране праходзіць буйныя мерапрыемствы: банкеты, вячэлы і г. д. Тое, што могуць патэлефанаваць і выклікаць на другую работу сёння на заўтра, — гэта, зразумела, мінус. Даводзіцца мяняцца з калегамі зменамі на асноўнай рабоце, ды і вольных дзён практычна не бывае. У астатнім я бачу ў гэтай рабоце толькі плюсы. Заробак — у сярэднім 300 рублёў у месяц, бывае і больш. Праўда,

усё — для Instagram), напісанне каментарыяў і адказы на іх. З мінусоў — тое, што на гэтым рынку прапанова большая за попыт, а таксама жорсткі дэдаўн па выкананні работ. Такая работа патрабуе ўсёадліваасці, самадyscyпліны і неканфліктнасці (работодаўца

можа бясконца патрабаваць уносіць праўкі і перапрацоўваць дызайн). Акрамя таго, каб зарабіць больш-менш значную суму, трэба працаваць не пакладаючы рук. Звычайныя расцэнкі на тэксты (капірайт) — каля долара — двух за 1000 знакаў. Калі вы можаце ствараць камп'ютарны дызайн або прасоўваць рэсурсы, вам заплата будзе больш. У сярэднім можна зарабляць каля 400—600 рублёў у месяц.

Ганна, 35 гадоў, журналіст:

— Я працавала на адным з рэсурсаў, дзе пачынаючы аўтары выкладваюць свае літаратурныя творы, якія чытачы пампуюць за невялікія грошы. Маёй задачай было рэдагаванне стылю і карэктура гэтых твораў. У асноўным мела справу з жаночымі раманами. За раман прыкладна ў 250—300 тысяч камп'ютарных знакаў я атрымлівала каля 80—100 рублёў. Літаратурная якасць твораў была не надта высокая, каб не сказаць больш. Было зашмат граматычных і пунктуацыйных памылак, і вельмі часта

Аліна, 28 гадоў, рэдактар «Глянцэ»:

— Я займалася продажами на «адаленцы». Прапанавала па тэлефоне і ў інтэрнэце афлайн-іванты, паслугі па стварэнні і напавненні сайтаў, дызайн інстаграм-акаўнтаў, напісанні рэкламных тэкстаў. Адразу хачу сказаць: пакуль не працуеш уласную кліенцкую базу, «халодныя званкі» моцна вымотваюць і псуецца настрой, а заробак нізкі. Але паступова ў гэтай сферы можна набыць вопыт і павялічыць заробак. Я працавала на акладзе (ён быў мізэрны) плюс працэнт ад здзелкі. Праблема ў тым, што часам на такой рабоце ты зусім не абаронены. Напрыклад, за апошнія здзелкі мой працэнт мне так і не заплацілі. Расцімавілі гэта тым, што з-за каранавіруса кампанія страціла грошы і можа выплаціць толькі аклад.

HAND-MADE

Калі ў вас рукі растуць адкуль трэба, вы можаце зарабляць на хэндмэйдзе. У якасці асноўнай работы гэта не найлепшае рашэнне,

але як дадатковы заробак — добры варыянт. Цацкі, вязаныя рэчы, скураныя вырабы і ўпрыгажэнні ручной работы выклікаюць цікавасць, а знайсці пакупніка ў эпоху інтэрнэту стала значна прасцей — існуюць парталы, дзе хэндмэйд-майстры прадаюць свае творы.

Тацяна, 33 гады, бухгалтар:

— У вольны час я ствараю дызайнерскую біжутэрыю. Колькі можна зарабіць на хэндмэйдзе — складанае пытанне. Ва ўсіх па-рознаму, у залежнасці ад таго, што ты робіш і як ты гэта робіш. Па заробку можа быць нуль рублёў у месяц, а можа быць і нядрэнна — можна зарабіць сабе другую зарплату, 600-800 рублёў. І плюс, і мінус гэтай работы — тое, што ты нібыта не абмежаваны ў сваіх магчымасцях, але тое, будзеш ты з грашыма або застанешся без заробку, шмат у чым залежыць ад выпадку і ўдачы. Важна памятаць: каб ствараць і прадаваць хэндмэйд, трэба аформіць у падатковай інспекцыі па месцы рэгістрацыі «рамесную дзейнасць». На мой погляд, стварэнне хэндмэйду — нядрэннае спосаб падпрацоўкі, але толькі для людзей пэўнага складу.

ТУРЫЗМ І ІВЭНТЫ

Многія турфірмы і івэнт-агенцтвы шукаюць людзей, гатовых абслугоўваць карпаратывы на прыродзе, сплаўляюць турыстаў на байдарках і арганізоўваюць іх вольны час падчас выездаў за горад. Калі вы зайдлі «паходнік», умеце развесці вогнішча, паставіць палатку і ведаеце, як карыстацца вяяслом, гэта — ваш варыянт.

Арына, 32 гады, спецыяліст па продажы:

— Мы з мужам кожнае лета па выхадных днях працуем на карпаратывах. Група прыбывае да месца збору, згружае свае рукзакі ў маю машыну і сплаўляецца па рацэ пад кіраўніцтвам інструктара (майго мужа) да месца начлегу. Тым часам я стаўлю палаткі, гатую ежу — суп, шашлык, салацікі — і сустракаю гасцей. Работа цікавая і пазітыўная. Але моцна стамляешся, бо ўсё лета працуеш увогуле без выхадных. Падчас такіх вызначных карпаратываў працягваецца нам даводзіцца ў пяць гадзін ранняй, каб усё паспець, а спаць мы кладземся, калі лягучы апошнія гасці. Трэба мець экіпіроўку, закупіць прадукты па спісе на тыдні, пасля асноўнай работы, забяспечыць людзям камфорт. Бо пераважная большасць з іх — гарадскія жыхары, ім складана адаптавацца да паходных умоў. Затое кожнаму можна зарабіць у эквіваленце каля 100 долараў за выхадныя. Мінусы такой работы — сезоннасць і тое, што яна вельмі залежыць ад надвор'я.

ШУКАЦЬ І НЕ ЗДАВАЦА

Знайсці падпрацоўку складана. Даводзіцца судзіцца з яе з графікам асноўнай работы і правільна разлічваць уласныя сілы. Ды і прапаноўваць з гэкім графікам на рынку працы не надта многа. Дзе ж яе шукаць? На сайтах па пошуку работы, у групах сацыяльных сетак, па сваяках-сябрах-знаёмых. Калі не ведаеце, што канкрэтна вы шукаеце ў якасці падпрацоўкі, паспрабуйце розныя варыянты. Іх многа — значна больш, чым пералічана ў гэтым артыкуле. Прыгадайце свае дзіцячыя або юнацкія хобі — можа быць, яны падкажуць, каб у вашых умениях можна манетызаваць.

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

Добрыя справы

МАЙСТАР НА ЎСЕ РУКІ

Калі нехта думае, што сацыяльнаму абслугоўванню пенсіянераў і інвалідаў займаюцца выключна жанчыны, ён глыбока памыляецца. Аляксандр ПАСЯЛЕНЦАЎ прысвяціў гэтай справе 13 гадоў свайго жыцця.

Да гэтага ён працаваў кіроўцам у райспажывакааперацыі, але пасля чарговай аптымізацыі застаўся без работы. Доўга склаўшы рукі не сядзеў. Неяк яго папрасілі падрамантаваць дом, і мужчына справіўся на выдатна. З гэтага, па сутнасці, усё і пачалося. Слаўгарадскаму раённаму Цэнтру сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва такія людзі вельмі патрэбныя — цвік прыбіць, траву абкасіць, зямлю культываваць.

Аляксандр — майстар на ўсе рукі, смяецца, што жыццё ў вёсцы ўсюма навучыць. У дзяцінстве трэба было дапамагаць маці з бацькам. У сям'і гадавалася трое дзяцей, і ў кожнага былі свае абавязкі. Гаспадарка мелася не маленькая — карова, авечкі, куры... А калі бацька працаваў з малатком ці пілой, то заўсёды браў сына ў памочнікі. Цяпер гэтыя атрыманыя ў маленстве веды спатрэбіліся.

У цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Аляксандр Пасяленцаў — асоба папулярная. Тыя, хто маюць патрэбу ў цяжкай мужчынскай рабоце, заўсёды разлічваюцца на яго. За ліпень Аляксандр аказаў 60 відаў паслуг, а гэта не такая ўжо і маленькая лічба, улічваючы, што працуе ён

не толькі ў маштабах Слаўгарада, але і ўсяго раёна. Аб'ёмы работ таксама розныя. Дзесьці трэба агародчык прывесці да ладу, а дзесьці выкасіць 10, а тое і 20 сотак. Бывае, што і абедаць прыходзіцца на хаду.

Хутка пачнецца сезон збору ўраджаю, а значыць, павялічыцца колькасць заказаў на культывацыю. Хоць іх і зараз хапае. Больш паслугамі карыстаюцца пажаннага ўзросту жанчыны, але і для некаторых адзіночкіх сталых мужчын градкі — сэнс жыцця.

Тыя, каго Аляксандру прыходзіцца абслугоўваць, большай часткай бездаламожныя і адзіночкія, нават з існуючымі роднымі і дзецьмі. Ім за шчасце пагутарыць з чалавекам па тэлефону. Пакуль робіць справу, Аляксандр можна столькі розных гісторыяў пачуць, што, здаецца, на аповецць халіла б: некаторыя бабулькі любяць расказаць пра сваё жыццё ледзь не з маленства. І сапрабнікі іх не перабывае, бо разумее, што людзям трэба выказацца, ад гэтага ім становіцца лягчэй. Ёсць такія вёскі, дзе жыве наогул два-тры чалавекі,

і адлегласць паміж іх дамамі амаль паўкіламетра. Старым нагам яе ўжо не пераадолець.

На рабоце Аляксандр з 8 гадзін раніцы, але да канца рабочага дня — 17.00 — не заўсёды паспявае ўсё зрабіць.

З раёна і наогул гадзін у восем вечара можна вярнуцца. Хоць кіраўніцтва гэта не вітае, бо ведае, як цяжка прыходзіцца працаваць.

Шмат заказаў паступае на дастаўку прадуктаў. І тут Аляксандр заўсёды гатовы падставіць сваё моцнае наву. Кажы, што ў гэтай справе павінны быць строгаі парадак і празрыстасць. Прышоў

да кліента, узяў спіс з прадуктамі, грошы, распіску абавязкова, а лепш нават дзве, яшчэ і для заказчыка, каб потым прэтэнзіі не было, што здача малая. Здараліся выпадкі. Цяпер нават пасля таго, як усё дастаўлена, Аляксандр бярэ яшчэ распіску, што прэтэнзіі кліент не мае.

У такой спецыфічнай рабоце, як сацабслугоўванне, галоўнае — дагадзіць кліенту, не давесці справу да канфлікту. Старыя людзі бываюць вельмі бурклівыя. Аляксандр гэта разумее і лічыць правільным дзесьці змаўчаць, не зважаючы на хворага чалавека. За гэта народ яго паважае, тэлефануе, каб кіраўніцтва адзначыла. Называюць яго «наш любімчык».

Руплівага работніка неаднаразова ўшаноувалі, а наядуна ён атрымаў міністэрскую ўзнагароду.

Людміла ВАРАНЦОВА, дырэктар Слаўгарадскага раённага цэнтру сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, дэпутат Слаўгарадскага райсавета, валанцёр грамадскай арганізацыі «Чырвоны крыж»:

— У нашай рабоце няма аб'якавых людзей, усе 43 супрацоўнікі Цэнтру сацабслугоўвання насельніцтва адказныя і сумленныя работнікі. У нас на абслугоўванні 405 адзіночкіх і адзіночка пражываючых грамадзян, да кожнага трэба знайсці падыход і аказаць усю неабходную дапамогу. І нашы работнікі добра спраўляюцца з гэтай місіяй, за гэта я ўсім ім ганаруся. Сярэдні ўзрост працоўных — 35—40 гадоў, але ёсць і зусім маладыя. Той жа Вікторый Гарнастаевай, напрыклад, усяго 25 гадоў. Яна, дарэчы, яшчэ і шматдзетная мама — такіх, наогул, у калектыве працуе чатыры.

Калі ў Магілёве адзначалі сапрабніцкаў за плённую працу ва ўмовах каранавіруса, сярэд іх быў і Аляксандр Пасяленцаў. Міністр працы і сацыяльнай абароны Ірына Касцёвч асабіста ўручыла яму міністэрскую Падзяку. Аляксандр вельмі ўдзячны за такую адзнаку. І кажы, што галоўнае для яго — людская павага, бо прывык рабіць усё сумленна.

Нэллі ЗІГУЛЯ, Фота аўтара.

Шануй сваё

ДАКРАНУЦА ДА МІНУЛАГА

Як выглядалі беларускія рыцары

Цяжкія даспехі, бліскучыя шаблі і баявыя сякеры, хітра сплеченая кальчуга, шчыты з гербамі — створаныя ў наш час, але максімальна блізкія да старажытных арыгіналаў, што выкарыстоўвалі нашы продкі ў XIV—XVII стагоддзях. Звычайна ўбачыць іх можна хіба на летніх ваенна-гістарычных фестывалях (якія, праўда, сёлета збольшага былі адмененыя з-за пандэміі каранавіруса), а вось магчымасць падрабязна разгледзець і паслухаць захапляльныя наву-

кова-папулярныя расказы даследчыкаў і майстроў — кавалёў, металургаў, рэканструктараў, — напэўна, з'явілася ўпершыню. Тут дарослыя наведвальнікі могуць нават прымераць на сябе шлем і шчыт, а маленькія — расфарбаваць тэматычныя «рыцарскія» размалёўкі. Выстаўка «Гістарычная рэканструкцыя. Дакраніся да мінулага» адкрылася ў Нацыянальным гістарычным музеі Беларусі і працягне сваю работу да 6 верасня.

Экспазіцыя — своеасаблівы бэкстэйдж рэканструкцыі, яе ўнутраны бок, які спалучае тэорыю і практыку, мастацкую творчасць і навуку. «Наш праект, які вырас з папярэдняга — фотавыстаўкі «Грунвальд. Сёння», не столькі пра зброю і рыцарскія даспехі, колькі пра любоў да гісторыі і яе ўваабленне, — адзначае старшы навуковы супрацоўнік музея Алена БУХАЛ. — Беларускія рэканструктары, асабліва конныя, з такой дакладнасцю, адказнасцю і руплівасцю падыходзяць да ўзнаўлення гісторыі, што ўваходзяць у топ-10, калі не ў топ-5 найлепшых у Еўропе. Наогул рэканструктарская справа блізкая да музейнай у тым сэнсе, што яна набліжае акадэмічную навуку да папулярнай сферы, і гэта трэба рабіць вельмі акуратна, вывучаючы крыніцы і правяраючы факты».

Усе прадстаўленыя даспехі створаныя па канкрэтных гістарычных узорах і здольныя выконваць сваю задачу — абараняць уладальніка. Наведвальнікі могуць прасачыць развіццё еўрапейскай ваеннай справы на працягу некалькіх стагоддзяў і ў адным баку выстаўкі ўбачыць, як выглядалі рыцары ВКЛ пры бітве пад Грунвальдам, колькі жалеза насілі на сабе ваіны Анастасіі Слуцкай і крылатыя гусары Стэфана Баторыя, а ў другім — трапіць у стылізаваную кавальскую слабаду і паглядзець, у якіх умовах у раннім,

высокім і познім Сярэднявеччы працавалі тыя, хто гэтага даспехі вырабляў, — кавалі і збройнікі.

Майстар Дзмітрый АНДРЭЎ захапіўся кавальскай справай з 16 гадоў, неаднаразова ўдзельнічаў у пленэрах па мастацкай коўцы, фестывалах сярэднявечнай культуры і міжнародных святах прафесійнага кавальскага майстэрства, а таксама ў навуковых канферэнцыях даследчыкаў старажытнага ўзбраення

і фартыфікацыі. Сёння ён — магістрант БНТУ, металург і вядомы ў рэканструктарскіх колах каваль. Частка даспехаў-экспанатаў, расказвае ён, была выраблена якраз пры дапамозе інструментаў, таксама прадстаўленых на выстаўцы. «Я рады, што ўдалося сабраць у адным месцы гісторыкаў, навукоўцаў, рэканструктараў, майстроў, дзеячаў культуры і мастацтва і ў цэлым нераўнадзільных да нашай гісторыі людзей, і вельмі хацелася б, каб гэтая плячючка стала месцам для навукова-дыскусійнага дыялогу паміж тэарэтыкамі і практыкамі, каб усё можна было кранаць рукамі, паспрачацца і знайсці адказы на пытанні, якія цікавяць многіх даследчыкаў. Спадзяюся, што цяперашняя выстаўка стане толькі пачаткам у шэрагу падобных праектаў — нам ёсць

што сказаць і паказаць, раскрываючы тэму рэканструкцыі ў больш шырокіх храналагічных межах, паглыбіцца ў дэталі, — кажы майстар. — Усё астатняе, мяркуючы, за мяне скажуць мае работы: за кожнай з іх без перабольшвання стаяць гады працы і пошуку пытанняў на адказы».

...Беларускія рэканструктары пачыналі сваю справу яшчэ ў 90-я гады мінулага стагоддзя, калі была даступная малая колькасць навуковых крыніц і многія рэчы даводзіліся ўзнаўляць літаральна па карцінках, прыкладных мерках і ўласных разліках, згадвае стваральнік гістарычных клубаў «Полацкі звяз» і «Жалезны воўк» (Наваполацк), «Калюмь» (Мінск), акцёр, трэнер па гістарычным фехтаванні **Юрый УСЦІНОВІЧ**. Юрый называе сябе хутчэй не практыкам,

а папулярызатарам гістарычнай рэканструкцыі: «Мне заўжды было вельмі балюча за тое, што тыя калекцыі, якія захоўваліся ў беларускіх замках і палацах — зброя, арсенал, — фактычна ўсе павывойзілі за межы краіны, і ў нас практычна нічога не засталася. Вярнуць іх цяпер мы, на жаль, не можам. Але рэканструктарскі рух сёння дайшоў да такой ступені, што сучасныя майстры могуць ствараць сапраўдныя шэдэўры па старых узорах і новым калекцыям, якія будуць спрыяць асветніцкай рабоце, паказваюць нашу спадчыну, гісторыю і культуру, — што мы не толькі сялянская нацыя, але і нашчадкі высакароднай шляхты, мужных ваяроў, умелых майстроў».

Вікторыя ЗАХАРАВА, Фота Таццяны ТКАЧОВАЙ.

Туринский сельский исполнительный комитет Пуховичского района Минской области 31 августа 2020 года в 15.00

в здании Туринского сельского исполнительного комитета, расположенного по адресу:
аг. Турин, ул. Центральная, д. 49 Б Пуховичского района Минской области
проводит повторно открытый аукцион по продаже земельных участков
в частную собственность гражданам Республики Беларусь
для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

Адрес земельного участка	Площадь земельного участка (га)	Наличие инженерных сетей	Расходы по подготовке документации (рублей)	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)
Лот № 1 д. Баськи, 47А, 62448790061000098	0,1500	Сети электроснабжения, газоснабжения	1375,19 + объявление	2808,00	280,80
Лот № 2 д. Шкапилова, 24в, 62448791010100086	0,1500	Сети электроснабжения, газоснабжения	1259,99 + объявление	1530,00	153,00

Задаток перечисляется на р/с BY96AKBB36006252200070000000,
УНП 600537220, код платежа 04901

Получатель: главное управление Министерства финансов Республики Беларусь по Минской области.

Банк: ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Минск, В/С АКБВВУХ.

Участники аукциона должны представить следующие документы:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Копии платежных поручений, заверенных банком, подтверждающие внесение задатка на расчетный счет продавца.
3. Физическим лицам – документ, удостоверяющий личность (паспорт) покупателя, или его доверенного лица и доверенность, заверенную нотариально в случае, если интересы покупателя представляет это лицо.
4. Заключить соглашение с местным исполнительным комитетом.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются до 17.00 25 августа 2020 года по вышеуказанному адресу.

Аукцион состоится при наличии не менее двух участников.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на предоставление предмета аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % объявлен:

- в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона осуществить оплату земельного участка и расходы

по организации проведения аукциона, затраты на публикацию информационного сообщения;

- в течение двух месяцев со дня утверждения протокола о результатах аукциона, либо признания аукциона несостоявшимся, обратиться за государственной регистрацией права частной собственности на земельный участок;

- получить в установленном порядке разрешение на проведение проектно-изыскательских работ, разработать и утвердить строительный проект на строительство жилого дома в срок, не превышающий два года.

Участники аукциона предварительно могут ознакомиться с земельным участком, выставленным на аукцион, путем выезда на место нахождения участка.

Затраты на строительство, в том числе проектирование объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельным участкам для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов, подлежат возмещению в порядке, предусмотренном в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры».

Контактные телефоны: (801713) 98635, 98636, 43667, 98668.

Сайт Пуховичского райисполкома.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ТОО «ГРОДНО КУЛЬТОРГ»

Предмет торгов, краткая характеристика	Лот № 1		Лот № 2	
	Капитальное строение, инв. № 400/С-35565 (мастерская 1960 г. п., пристройка 2010 г. п., уборная 2009 г. п.) общей площадью 356,6 кв. м, кирпичное, капитальное строение инв. № 400/С-135770, благоустройство территории общей площадью 30 кв. м (ограждение кирпичное 3,0 м, ограждение железобетонное 31,5 м, асфальтобетонные покрытия 17,5 кв. м, цементно-бетонное покрытие 12,5 кв. м, ворота деревянные шир. 4,5 м); линия электропередачи кабельная АПВГ 4*10	Капитальное строение, инв. № 400/С-35563 (склад, пристройка) общей площадью 533,1 кв. м, кирпичное, 1995 г. п., капитальное строение, инв. № 400/С-135769, благоустройство территории общей площадью 452,0 кв. м (ворота металлические шир. 5,1 м, ограждение кирпичное 2,25 м, ограждение железобетонное 38,2 м, асфальтобетонные покрытия 452 кв. м); линия электрооборудования; расходы по строительному проекту «Система автоматической пожарной сигнализации, оповещения о пожаре и управление эвакуацией»; расходы по строительному проекту «Внутреннее пожаротушение»	Капитальное строение, инв. № 400/С-35563 (склад, пристройка) общей площадью 533,1 кв. м, кирпичное, 1995 г. п., капитальное строение, инв. № 400/С-135769, благоустройство территории общей площадью 452,0 кв. м (ворота металлические шир. 5,1 м, ограждение кирпичное 2,25 м, ограждение железобетонное 38,2 м, асфальтобетонные покрытия 452 кв. м); линия электрооборудования; расходы по строительному проекту «Система автоматической пожарной сигнализации, оповещения о пожаре и управление эвакуацией»; расходы по строительному проекту «Внутреннее пожаротушение»	Капитальное строение, инв. № 400/С-35563 (склад, пристройка) общей площадью 533,1 кв. м, кирпичное, 1995 г. п., капитальное строение, инв. № 400/С-135769, благоустройство территории общей площадью 452,0 кв. м (ворота металлические шир. 5,1 м, ограждение кирпичное 2,25 м, ограждение железобетонное 38,2 м, асфальтобетонные покрытия 452 кв. м); линия электрооборудования; расходы по строительному проекту «Система автоматической пожарной сигнализации, оповещения о пожаре и управление эвакуацией»; расходы по строительному проекту «Внутреннее пожаротушение»
Информация о земельном участке	Кадастровый номер 44010000001010801, площадь – 0,0766 га, назначение – для обслуживания здания мастерской, право постоянного пользования	Кадастровый номер 44010000001003340, площадь – 0,1693 га, назначение – для обслуживания здания и сооружений, право постоянного пользования	Кадастровый номер 44010000001003340, площадь – 0,1693 га, назначение – для обслуживания здания и сооружений, право постоянного пользования	Кадастровый номер 44010000001003340, площадь – 0,1693 га, назначение – для обслуживания здания и сооружений, право постоянного пользования
Местонахождение имущества	Гродненская обл., г. Гродно, ул. Победы, д. 22Г	Гродненская обл., г. Гродно, ул. Победы, д. 22Д	Гродненская обл., г. Гродно, ул. Победы, д. 22Д	Гродненская обл., г. Гродно, ул. Победы, д. 22Д
Обременения	Часть площадей сдается в аренду: инв. № 400/С-35565 (172,1 кв. м – по 01.08.2022 г.)	Часть площадей сдается в аренду: инв. № 400/С-35563 (270,0 кв. м – по 28.02.2022 г.; 83,9 кв. м – по 14.04.2021 г.)	Часть площадей сдается в аренду: инв. № 400/С-35563 (270,0 кв. м – по 28.02.2022 г.; 83,9 кв. м – по 14.04.2021 г.)	Часть площадей сдается в аренду: инв. № 400/С-35563 (270,0 кв. м – по 28.02.2022 г.; 83,9 кв. м – по 14.04.2021 г.)
Начальная цена с учетом НДС	154 936,42 рубля	Задаток (1%) – 1 550,00 рубля	287 745,41 рубля	Задаток (1%) – 2 877,00 рубля
Сведения о продавце	ТОО «Гродно Культорг», г. Гродно, ул. Пушкина, 37А, тел. 8 (0152) 568291			
Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка	Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, тел. 8 (0152) 621632, номер счета BY65BLBB30150500481906001002 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской обл., код BLBBVY2X, УНП 500451906			
Срок заключения договора купли-продажи:	в течение 10 дней с момента проведения аукциона. Условия оплаты: первоначальный платеж в течение одного месяца с момента заключения договора купли-продажи в размере 30 % от цены продажи, рассрочка платежа на 36 месяцев со дня заключения договора купли-продажи, с ежемесячной индексацией платежей.			
Торги состоятся	17 сентября 2020 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8			
Срок подачи документов	по 11 сентября 2020 года включительно до 16.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8			
Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте организатора торгов	www.fincen.by Тел. для справок 8 (0152) 621632			

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона)
по поручению ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» (продавец) в лице ликвидатора
ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» – директора ООО «Модель антикризисного управления» Куценковой Н. С.,
извещает о проведении 26 августа 2020 года открытого повторного аукциона по продаже имущества
со снижением начальной цены на 70 % в 11-ом в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка с учетом НДС (20%), бел. руб.	№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка с учетом НДС (20%), бел. руб.
39	Кран-балка электрическая, г/п 2тн, инв. № 50236	1 020,00	102,00	39	Кран-балка г/п 2тн, инв. № 50751	1 020,00	102,00
40	Кран-балка г/п 2тн, инв. № 50751	1 020,00	102,00	41	Кран электрический, г/п 3,2тн, инв. № 50136	1 200,00	120,00
41	Кран электрический, г/п 3,2тн, инв. № 50136	1 200,00	120,00	42	Кран электрический, г/п 2тн, инв. № 50122	1 020,00	102,00
42	Кран электрический, г/п 2тн, инв. № 50122	1 020,00	102,00	43	Кран электрический, г/п 1тн, инв. № 50119	900,00	90,00
43	Кран электрический, г/п 1тн, инв. № 50119	900,00	90,00	44	Кран мостовой, г/п 5тн, инв. № 50106	1 830,00	183,00
44	Кран мостовой, г/п 5тн, инв. № 50106	1 830,00	183,00	45	Кран мостовой, г/п 10тн, инв. № 50104	2 880,00	288,00
45	Кран мостовой, г/п 10тн, инв. № 50104	2 880,00	288,00	47	Электроотвертка, г/п 2тн, инв. № 50124	330,00	33,00
47	Электроотвертка, г/п 2тн, инв. № 50124	330,00	33,00	48	Таль электрическая, г/п 3тн, инв. № 50705	360,00	36,00
48	Таль электрическая, г/п 3тн, инв. № 50705	360,00	36,00	50	Электроотвертка, г/п 1тн, инв. № 50706	240,00	24,00
50	Электроотвертка, г/п 1тн, инв. № 50706	240,00	24,00	52	Токарно-винторезный станок 1МБ3ДФ01, инв. № 50083	1 830,00	183,00
52	Токарно-винторезный станок 1МБ3ДФ01, инв. № 50083	1 830,00	183,00	57	Машина термической резки «Комента М-Пл-2К-П-2-5-8-1», инв. № 60891	21 690,00	2 169,00
57	Машина термической резки «Комента М-Пл-2К-П-2-5-8-1», инв. № 60891	21 690,00	2 169,00	58	Рольганг для валцов, инв. № 61378	240,00	24,00
58	Рольганг для валцов, инв. № 61378	240,00	24,00	59	Рольганг приемный и подающий к ленточно-пильному станку Ц 3, инв. № 60965	1 320,00	132,00
59	Рольганг приемный и подающий к ленточно-пильному станку Ц 3, инв. № 60965	1 320,00	132,00	60	Ленточно-пильный станок ARG-250 Plus SAF, инв. № 61153	3 480,00	348,00
60	Ленточно-пильный станок ARG-250 Plus SAF, инв. № 61153	3 480,00	348,00	61	Станок ленточно-пильный PP 362 G, инв. № 60952	10 290,00	1 029,00
61	Станок ленточно-пильный PP 362 G, инв. № 60952	10 290,00	1 029,00	62	Станок ленточно-пильный гидравлический 4-х валковый АН5 25/20, инв. № 61376	52 590,00	5 259,00
62	Станок ленточно-пильный гидравлический 4-х валковый АН5 25/20, инв. № 61376	52 590,00	5 259,00	63	Торн кузнечный, инв. № 121006	120,00	12,00
63	Торн кузнечный, инв. № 121006	120,00	12,00	65	Рольганг подающий к столу ленточно-пильного станка, инв. № 20310	360,00	36,00
65	Рольганг подающий к столу ленточно-пильного станка, инв. № 20310	360,00	36,00	66	Стол к ножницам, инв. № 12106	90,00	9,00
66	Стол к ножницам, инв. № 12106	90,00	9,00	67	Рольганг КН-48, инв. № 50753	360,00	36,00
67	Рольганг КН-48, инв. № 50753	360,00	36,00	68	Комплекс АКНА-3225, инв. № 50609	6 750,00	675,00
68	Комплекс АКНА-3225, инв. № 50609	6 750,00	675,00	75	Ножницы для резки металла, инв. № 137	2 040,00	204,00
75	Ножницы для резки металла, инв. № 137	2 040,00	204,00	76	Ножницы гильотиновые, инв. № 124	2 070,00	207,00
76	Ножницы гильотиновые, инв. № 124	2 070,00	207,00	77	Порно-ножницы 5X85, инв. № 50224	870,00	87,00
77	Порно-ножницы 5X85, инв. № 50224	870,00	87,00	78	Токарно-винторезный станок «Монарх», инв. № 60577	5 700,00	570,00
78	Токарно-винторезный станок «Монарх», инв. № 60577	5 700,00	570,00				

Продавец: открытое акционерное общество «Жлобинский механический завод «Днепр» 21210, Гомельская область, г. Жлобин, ул. Школьная, 8. Порядок оформления с имуществом осуществляется по контактному тел. 8 (029) 303-53-09, Григорьев Павел Карлович. Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»): р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBVY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления);
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 14 августа 2020 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00. Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 24 августа 2020 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявления на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %.

Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невыя участники торгов на торги признаются отозван от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается Организатором в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение 10 (десяти) рабочих дней и произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов, в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденное Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 №16 (в ред. Постановления Совмина от 12.07.2013 №67). Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 22.11.2019 г. № 222 (29089). Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходим для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62.

Центр
Промышленной
Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор электронный торгов
ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703

Продавец
ОАО «Завод «Легмаш», Витебская обл., г. Орша, Мележ. Восточный, 17

Оператор ЭТП
ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46

Адрес ЭТП: www.ipmtorg.by

Предмет электронных торгов:
недвижимое имущество, расположенное по адресу:
Минская обл., Слуцкий р-н, г. Слуцк, пер. Комсомольский 2-й, 12

Лот №

Наименование (назначение)

Общая площадь

Инд. номер

1

Склад-ангар (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ)

442,8 кв. м

640/С-78216

Составные части и принадлежности: забор – а, ворота – б

Сведения о земельном участке: предоставлен на праве постоянного пользования для обслуживания объектов вспомогательного производства общей площадью 0,7606 га

Начальная цена (с НДС 20 %) 27 900,00 белорусского рубля (BYN)

Предмет электронных торгов:
недвижимое имущество, расположенное по адресу: Витебская обл., Оршанский р-н, Высоковский с/с, д. Сармацк, ул. Центральная, 7

Жилой дом (здание многоквартирного жилого дома)

31,4 кв. м

240/С-45145

Составные части и принадлежности: две холдовые пристройки, сарай, уборная, погреб, сход в погреб, колодец

Сведения о земельном участке: предоставлен на праве аренды по 08.10.2064 г. для обслуживания многоквартирного жилого дома общей площадью 0,2499 га

Начальная цена (без НДС 20 %) 1 554,60 белорусского рубля (BYN)

С подробной информацией по предмету электронных торгов можно ознакомиться на сайте организатора электронных торгов www.cpo.by

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Колпачковская, 11), БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки».

Срок подписания договора купли-продажи: 30 (тридцать) рабочих дней после электронных торгов.

Условия оплаты предмета электронных торгов: если между продавцом и покупателем (победителем электронных торгов либо единственным участником электронных торгов, согласившимся приобрести предмет электронных торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета электронных торгов, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи.

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговли площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorg.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 4 (четыре) процента от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов.

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет электронных торгов с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия.

Дата, место и время проведения электронных торгов
Начало торгов – 10.00 15.09.2020 г.
Окончание торгов – 11.00 15.09.2020 г.

Торги проводятся на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата, место и время окончания приема документов: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 14.09.2020 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorg.by

Контактные телефоны

+375 17-280-36-37;

+375 (29) 317-95-42; +375 (44) 704-92-06.

E-mail: auction@cpo.by; info@ipmtorg.by

ПАЛЯВАННЕ НА ВЕЧНАСЦЬ

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703		
Продавец	ОАО «Газпром трансгаз Беларусь», г. Минск, ул. Некрасова, 9		
Вид аукциона	Аукцион по комбинированной схеме (сначала на понижение, затем на повышение цены недвижимого имущества)		
Предмет аукциона			
Лот №	Наименование, площадь	Инвентарный номер	Адрес
1	Гараж на 4 автомашины, 89,3 кв. м	102/С-9461	Брестская обл., Каменецкий р-н, г. Быховское, ул. Советская, д. 114
Сведения о земельном участке			
Земельный участок, общ. пл. 0,0245 га предоставлен Продавцу на праве аренды до 31.12.2114 для обслуживания здания гаража на 4 автомашины			
Начальная цена с НДС 20 % – 8 520,00 бел. руб.		Шаг понижения цены: 426, 00 бел. руб.	
Минимальная цена – 7 668,00 бел. руб.		Шаг повышения цены: 426,00 бел. руб.	
Срок подписания договора купли-продажи: 30 рабочих дней после проведения Продавцом корпоративных процедур по согласованию заключения сделки (в случае заключения договора купли-продажи с единственным участником аукциона, выразившим согласие на приобретение Лота по начальной цене, увеличенной на 5 %). В ином случае (2 и более участников торгов) – 10 рабочих дней после проведения аукциона			
Информация по внесению задатка			
Задаток 10 % от начальной цены лота перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»			
Условия оплаты предмета аукциона			
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи			
Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by			
Оплата государственной пошлины за государственную регистрацию договора купли-продажи производится Покупателем. Расходы по государственной регистрации перехода прав на объект недвижимости возлагаются на Покупателя. До внесения задатка участнику аукциона в обязательном порядке знакомится с проектом договора купли-продажи			
Предмет аукциона может быть снят с аукциона организатором в любое время до объявления его проданным, без объяснения причин снятия			
Дата и время проведения аукциона	15.09.2020 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»		
Дата и время окончания приема документов	14.09.2020 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»		
Контактные телефоны	+37517-280-36-37; +375 29-317-95-42. auction@cpo.by; www.cpo.by		

НЕКРОПАЛЬ ПАД ПАГРОЗАЙ

Рыгор Грум-Гржымаіла, немаўля Аляксандр Пушкін, Алена Герасімава — іх надмагіллі, якія ўяўлялі сабой своеасаблівы твор пахавальнага мастацтва канца XIX стагоддзя, зніклі з Машэкаўскай могілак бесследна. Убачыць іх цяпер можна толькі на здымках. Злачынцы разбурылі іх на дробныя кавалкі, а потым здалі ў металалом. Зусім нядаўна на яўрэйскіх могілках злачынцы знішчылі надмагілле прадстаўніка знакамітай яўрэйскай дынастыі Рашы Натанавіча Лур'е, памерлага ў 1895 годзе. Яго продкі вядомыя сваімі дасягненнямі ў гісторыі, эканоміцы, медыцыне на працягу, як мінімум, апошніх 250 гадоў. Помнік лічыўся ўнікальным, падобнага яму не было ва ўсёй Беларусі.

спонсараў. Паралельна музей гісторыі Магілёва і дэпутаты шукаюць магчымасць аднавіць знішчанае злачынцамі надмагілле Рыгора Грум-Гржымаілы. Магілёўскі скульптар Андрэй Вараб'ёў згодны зрабіць яго бясплатна, патрэбны толькі матэрыял. А ён каштуе 3,5 тысячы долараў.

Тое, што грошы будуць знойдзены, актыўны не сумняваюцца, бо шмат зацікаўленых у справе захавання спецыфічнай даўніны. Актыўна ўдзельнічае ў справе па аднаўленні старадаўніх помнікаў Свята-Мікольскага манастыра, таму што шмат старадаўніх пахаванняў належаць менавіта свяшчэннікам і іх родным. У работу ўключаецца шмат валанцёраў. Яны актыўна адгукваюцца на просьбы аб дапамозе, якія актыўна размяшчаюць у сацсетках.

ПАВІНЕН БЫЦЬ УЛАСНІК

Занепакоенасць выклікае і тое, што старадаўнія помнікі могуць трапіць пад знос. Шмат якіх з іх сёння знаходзяцца ў непрадзатным стане і патрабуюць, як той казаў, капітальнага рамонту. Па законе магілы павінны даглядаць нашчадкі, але ў гэтых пахаванняў гаспадароў, як правіла, ужо няма.

— Чуў, што калі пахаванне ніхто не даглядае некалькі гадоў, яго знішчаюць, — кажа Аляксандр Ліцін. — Але толькі на яўрэйскіх могілках 160 помнікаў, якім болей чым 100 гадоў. І помнікі шыкоўныя, з мармуру, граніту, якія можна прыраўнаваць да помнікаў мастацтва. Ці выратуе іх статус гісторыка-мемарыяльнага месца? Мы рабілі каталог, дзе пералісалі кожны помнік, але горад іх усё роўна на свой баланс не бярэ.

АНТЫВАНДАЛЬНАЯ СІСТЭМА

Удзельнікі кругага стала лічаць, што трэба таксама прапрацаваць шэраг антывандальных мер. Аляксей Бацюкоў прыгадаў выпадак, калі падчас следчага працэсу па факце крадзяжу надмагілля Грум-Гржымаілы падзороны паслепае разбурыць яшчэ і скляпенне яго сваякоў.

Вельмі паказальны выпадак і з помніка Лур'е. Унікальнае надмагілле не выратавала нават тое, што яго знаходзілася на участку са статусам гісторыка-мемарыяльнага пахавання.

— Нашчадак Лур'е падаў заяву, але справы рухаюцца вельмі марудна, — абавраецца Аляксандр Ліцін. — І нават статус пахавання ніякай ролі не сыграў.

Як жа абараніць старадаўнія магілы? Тут, як той казаў, усе сродкі добра пачынаючы ад мерапрыемстваў па павелічэнні вагі магільных пліт да фотаставак і камер назірання. Але дзе ўзяць сродкі? Бо, нягледзячы на тое, што хапае энтузіястаў, якія гэтую працаваць бясплатна, абсталяванне каштуе грошай. Да таго ж, трэба за нешта купляць матэрыял для аднаўлення старадаўніх помнікаў. Удзельнікі кругага стала збіраюцца ў набліжэйшы час распрацаваць механізм збору сродкаў і прыцягнуць

Войсца са складаных становішча адно — у старадаўніх могілках павінен павяціцца ўласнік. У гэтым пераканана і старшы інспектар упраўлення культуры Магілёўскага гарвыканкама Наталія Ігнацьева, якая займаецца пытаннямі аховы помнікаў гісторыка-культурнага спадчыны па Магілёве.

— Заканадаўчымі актамі прадугледжана наданне статусу гісторыка-мемарыяльнага месца пахавання, але няма механізма захавання на дзяржаўным узроўні месцаў пахавання знакамітых і выдатных асоб. Гэтыя магілы, па сутнасці, безгаспадарчыя. Іншая справа — воінскія пахаванні. На дзяржаўным узроўні прынята асобная праграма, якая прадугледжвае ўвесь комплекс дзеянняў па іх ахове. Створана база, на кожнае пахаванне ёсць пашпарт. Трэба распусціць нешта падобнае і на старадаўнія помнікі.

Нэлз ЗІГУЛЯ.
Фота аўтара.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Тимирязевский» (продавец) проводит повторный открытый аукцион

по продаже здания откормочника КРС

общ. пл. 1 082,7 кв. м, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 625808400001000032 площадью 1,0459 га (право аренды по 22.06.2050) по адресу: Минская область, Копельский район, Блевчицкий с/с, 5.

Земельный участок имеет ограничения в использовании: охранная зона электрических сетей, пл. 0,220 га.

Начальная цена с НДС (20 %) – 40 800,00 бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – 4 080,00 бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBYY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней после дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи, на депозитный счет Министерства юстиции Республики Беларусь. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится 18.09.2020 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 26.08.2020 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17. УНП 600018425

Затрымалі вінаватых выпадкова. Якраз дзякуючы таму, што магілёўскія гісторыкі і музейшчыкі своечасова забілі трывогу: у адным з магілёўскіх металапрыёмнікаў міліцыя знайшла разбіты, але пазнавальны крыж Алены Герасімавай. На ім захаваліся даты яе жыцця.

Між тым спецыялісты занепакоены, што старадаўнія помнікі і далей будуць заставацца прадметам лёгкай нажывы. Пад пагрозай надмагіллі знакамітага роду Гартыньскіх, тых самых, якія атрымалі дваранства ад польскага караля Яна Казіміра яшчэ ў 1661 годзе і ў Расійскай імперыі былі ўраўнаваны ў правах з імперскімі каранаванымі асобамі. Іх надмагільныя пліты ўпрыгожвае радавы герб са шчытом, мячом і каралеўскай каронай. Па ацэнцы гісторыкаў, у Магілёве засталася ўсяго некалькі дзясяткаў надмагілляў, якія з'яўляюцца ўнікальным сведчаннем той эпохі, калі яны былі створаны.

БЕСПАКАРАНСЦЬ ПАРАДЖА НАХАБНАСЦЬ

Выклікае заклапочанасць безабароннасць старадаўніх надмагілляў. Як захаваць помнікі ад замаху тых, хто бацаць у іх толькі прадмет лёгкай нажывы?

— Для рытуальнай службы няма ніякай розніцы, старадаўні помнік гэта або не — яны за гэта не нясуць ніякай адказнасці, — адзначае Аляксей Бацюкоў. — Пераследаваць злачынцу па законе можна толькі тады, калі помнік мае статус гісторыка-культурнай каштоўнасці або ёсць заява ад родных. Толькі тады наступае крымінальная адказнасць. У іншым выпадку — шкода адчыняецца ў памеры штрафу да 10 базавых велічынь. Даказваць, што ў металалом здадзена каштоўнае надмагілле, а не лом — немагчыма.

— Міліцыя зацікаўлена прыцягнуць да адказнасці злачынцу, — кажа дэпутат Магілёўскага гарсавета Галіна Бяляева. — Складанасць у тым, што мы марнуем час на пошук нашчадкаў. І калі атрымаюцца, што ўласнік надмагілля няма, пакараць злачынцаў ужо немагчыма. Трэба абавязкова надаць ахоўны статус старадаўнім пахаванням. Магілёўскія дэпутаты гатовы

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Горняк» (продавец) проводит открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ БАНИ,

площадью 180,0 кв. м, инв. № 644/С-53302, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 625085402601000351 (право аренды по 17.11.2034) площадью 0,0617 га, по адресу: Минская область, Солігорскі раён, Чивевічскі с/с, аг. Жабін, ул. Юбілейная, 8А.

Начальная цена с НДС (20 %) – 44 868,87 бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – 4 486,87 бел. руб.).

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBYY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации». Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней после заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 5 (пяти) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Аукцион состоится 18.09.2020 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 17.09.2020 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, (8029) 102-21-17. УНП 600017102

ОКОНЧАТЕЛЬНЫЙ ТЭМУ

Генадзе МІХАЛАП, адвакат Магілёўскай абласной калегіі адвакатаў:

— Арганізацыя работ па ўтрыманні і добраўпарадкаванні месцаў пахавання, уключаючы надмагільныя збудаванні, ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь «Аб пахаванні і пахавальнай справе». Спецыялізаваная арганізацыя выконвае гэтыя работы, згодна з пералікамі, якія устаноўлены мясцовымі выканкамамі. Каб абараніць старадаўнія пахаванні, якія могуць мець гісторыка-культурную або рэлігійную каштоўнасць для горада, трэба скласці іх пералік і зацвердзіць адпаведнымі рашэннямі мясцовай улады. А разам з гэтым замацаваць іх для ўтрымання і рамонту за тымі ці іншымі арганізацыямі. Пры гэтым абарона такіх надмагільных збудаванняў ад крадзяжоў або знішчэння будзе ажыццяўляцца праваахоўнымі і іншымі органамі ў агульным парадку, у рамках нормаў крымінальнага і адміністрацыйнага заканадаўства.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Глядзі фата

Белая і пух- ната хмара

Бела- руская млявая сьтрава

Ка- зьрок шпкі

Хлеб для збожжа

... — хле- бу пад- мога (прык.)

Спаіс- тае пок- рыва чаго-н.

Ста- ліца Ірака

Абшар, дэлі- ганд

Прыпада для пры- му рад- дыхвалі

Той- ган ду- бовая палка

Ка- манда сама- лёта

Ядомы грыб

Тас, што і аб- лога

Верх- няя частка дома

Гуча- ння сігна

Ніколі канач- насць

Прасна- падная рыба

Шыро- кая да- рога

Павой- ная кусто- вая расліна

Гэна- ровы знак, ордэн

Павод- ляр статыя

Дзіця- ня каро- вы

Рыба сям кар- павых

Спідро- метр на яхце

Змес- цівя ішчэ- ніка

Іграш- вая адзінка ў Латвіі

Доўгая вузкая вязаная хустка

Нешта шкод- ное

Наяс- комва з дэ- лам

Разьлі- пер спе- шналінаў сістэмы

СКАНВОРД

Парагавантанлі: Ірыс, Вожыкі, Бульба, Антона, Абыг, Дубі- на, Асада, Аўянка, Шпях, Важаж, Лат, Цыра, Нахал, Эпа, Ада, Шаць, Колыт, Пя вертыкалі: Брыль, Сойра, Воробяка, Луска, Багдад, Экіпаж, Абабак, Дах, Званок, Напа, Караво, Ліна, Язь, Кап, Лат.

ПРАВЕЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Склаў Юрый ФАЛІНСКІ, г. Мінск.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	5.47	20.40	14.53
Віцебск	5.32	20.34	15.02
Магілёў	5.37	20.31	14.54
Гомель	5.38	20.22	14.44
Гродна	6.02	20.55	14.53
Брэст	6.08	20.51	14.43

Месяц

Апошняя квадра 11 жніўня.
Месяц у сузор'і Блізнят.

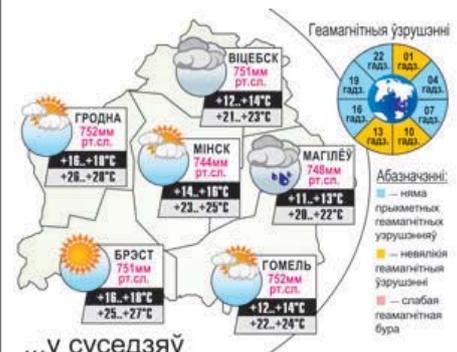
Імяніны

Пр. Аляксандра, Гурья, Дзмітрыя.
К. Максіміяна, Яўсея.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	+27...+28°	КІЕЎ	+22...+24°	РЫГА	+24...+26°
ВІЛЬНЮС	+28...+28°	МАСКВА	+15...+17°	С. ПЕЦЯРБУРГ	+21...+23°

Даты

Падзеі

Людзі

14 ЖНІЎНЯ

1385 год — у Краўсім замку (цяпер Смагонскі раён) заключана Краўская унія, дзяржаўны саюз паміж Вялікім Княствам Літоўскім і Польшчай.

1870 год — нарадзіўся Максім Львовіч Выдрын, беларускі вучоны ў галіне акушэрства і гінекалогіі, доктар медыцынскіх навук, прафесар, заслужаны дзеяч навукі Беларусі.

1905 год — нарадзіўся Аляксандр Васілевіч Цюрын, удзельнік вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза (1944, пасмяротна).

1925 год — нарадзіўся Віктар Сазонавіч Пратасена, жывапісец, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі. Стварыў галерэю партрэтаў вядомых людзей Беларусі.

У гэты ж дзень нарадзіўся Сяргей Апанасавіч Міхальчук, пісьменнік, заслужаны работнік культуры Беларусі.

1950 год — нарадзіўся Аляксандр Сямёнавіч Федаранчык, беларускі вучоны ў галіне тэхналогіі лесанарыхтоўак, кандыдат тэхнічных навук, дацэнт, заслужаны работнік адукацыі Беларусі.

1860 год — нарадзіўся Эрнест Сетан-Томпсан, канадскі пісьменнік, мастак-аніміст, прыродазнавец і грамадскі дзеяч. Адзін з заснавальнікаў руху скаўтаў у ЗША.

1875 год — нарадзіўся Мсціслаў Валяр'янавіч Дабужынскі, рускі графік і тэатральны мастак, член «Свету мастацтва».

У гэты ж дзень з'явіліся першыя граматыка і слоўнік мовы афрыкаанс, якія сталі сродкам міжцыянальных і міжрасавых зносін у Паўднёвай Афрыцы.

1930 год — была апублікавана пастанова ЦВК і СНК СССР «Аб усеагульным абавязковым пачатковым навучанні».

1945 год — нарадзіўся Вім Вэндэрс, нямецкі кінарэжысёр. Зняў фільмы «Пунсовая літара», «Амерыканскі сябар», «Неба над Берлінам», «Заходзьце без груку» і іншыя.

У гэты ж дзень у Маскве быў падпісаны савецка-кітайскі дагавор аб дружбе і саюзе.

ЛЮК ВАВЕНАРГ:
«Норавы псуоўца лягчэй, чым выпраўляюцца».

УСМІХНЕМСЯ

Званок у дзверы.
— Ой, прывітанне! Вы б папярэдзілі, што прыйдзеце.

— Ды вось, хацелася вас дома заспець.
Было відаць, што рэзюме за Мішу пісала бабуля, бо ў графе «Недахопы» было напісана: «Дрэнна есць».

Пра развіццё сацыяльнай сферы і садзейнічанне занятасці. **2** стар.

Маладыя, але спелыя

Кожны спецыяліст на вагу золата. **13** стар.

Работа, зарплата, жыллё

Што яшчэ можа «прывязаць» да вёскі? **14** стар.

Сустрэліся – пагаварылі

Калі следчы завітаў на ваш падворак... **15** стар.

Пакуль не позна

Пажар у вясковым доме. **16** стар.

ТЭМА ТЫДНЯ

Фота ВеліТА.

КАГО ЧАКАЕ ГЛЫБІНКА

Размеркаванне: ведай правілы гульні

ЛЕТАСь з ліку выпускнікоў, якія навучаліся за кошт бюджэтных сродкаў на дзённай форме атрымання адукацыі, былі забяспечаны першым рабочым месцам 19,3 тысячы спецыялістаў з вышэйшай, 18,6 тысячы — з сярэдняй спецыяльнай і 24,4 тысячы — з прафесійна-тэхнічнай адукацыяй. Сёлета размяркоўваліся 19 тысяч спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй, 18 тысяч — з сярэдняй спецыяльнай і 23 тысячы — з прафесійна-тэхнічнай. Большасць з іх прыступілі да работы па размеркаванні 1 жніўня, а 15 жніўня да іх далучацца і наваспечаныя педагогі.

Адмовіцца — у выключным выпадку

Не сакрэт, што многія выпускнікі ставяцца да размеркавання як да малапрыемнага абавязку. Хутэй за ўсё, калі маладыя людзі імкнуцца паступіць на бюджэтную форму навучання, мала хто з іх задумваецца, што праз колькі гадоў за дыплом давядзецца расплачвацца сваёй сумленнай працай, прычым не там, дзе ты пажадаеш, а дзе дзяржаве спатрэбіцца твае веды і рукі.

Дзеля справядлівасці трэба заўважыць, што знайсці работу наваспечаным маладым спецыялістам без прафесійнага досведу не так ужо і проста. Але «гэта не перашкаджае выпускнікам марыць быць размеркаванымі ў любы населены пункт, дзе ёсць метро, пажадана ў навукова-практычны цэнтр, прычым адрозу «вузкімі» спецыялістамі...» Так жартуюць у Беларускай дзяржаўнай медыцынскай універсітэце. А вось перспектыва адправіцца ў глыбінку мала каго прываблівае... **3** стар.

Зрознымі пытаннямі звярнуліся заяўнікі на прамую тэлефонную лінію, якую правяла старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Наталля ЯКУБЦКАЯ. У прыватнасці, людзей хвалевалі асфальтаванне і рамонт дарог, прыборка пад'ездаў, дрэнная работа мабільнай сувязі, узаемаадносіны з суседзямі, медыцынскае абслугоўванне. Нечакана патэлефанавала нават жанчына з Віцебшчыны.

Эльвіра Густаваўна жыве ў Оршы. Яе ўнук-лейтэнант каля двух гадоў служыў у войску. Па словах бабулі, салдат украў ражок з патронамі, за гэта яго асудзілі на чатыры гады.

ЗВЯЗДА

ДАПАМОЖАМ ЧЫМ ЗМОЖАМ

БЛІЗКАЯ ЎЛАДА

— Дапамажыце, калі ласка, вызваліце яго з няволі, — плакала жанчына.

— Я старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў і рашаю пытанні жыхароў Мінскай вобласці. Звяртайцеся да кіраўніцтва сваёй вобласці. Ды і разгледзець вашу скаргу мае права толькі Вярхоўны суд.

Але пенсіянерка паўтарала адно і тое ж: «Дапамажыце».

— Значыць так, Эльвіра Густаваўна, калі вы да мяне звярнуліся, я буду займацца вашым пытаннем як член Савета Рэспублікі. Чакаю ад вас зварот у пісьмовай форме па адрасе: Мінск, вуліца Энгельса, 1, для таго каб звярнуцца ў адпаведныя органы і высветліць сітуацыю.

Ад імя ўсіх жыхароў дома да Наталлі Віктараўны звярнулася Жанна

Максімаўна з вёскі Новае Поле Мінскага раёна. Паводле яе слоў, кватэру, што ніжэй паверхам, ператварылі ў прытон. Тут пражывае сямейная пара, якая злоўжывае спіртным. Да іх цугам ходзяць «сябры», якія вядуць асацыяльны лад жыцця. Ад пастаянных шумных «банкетаў», якія тут ладзяцца, суседзі прыходзяць у жах. Праблемныя кватаранты гадамі не плацяць за камунальныя паслугі. Нібыта ёсць рашэнне суда аб высяленні іх з жылля, але яны не адчыняюць дзверы судовым выканаўцам. Неаднаразова жыхары выклікалі міліцыю, якая папярэдзвала сужэнцаў аб недапушчальнасці такіх паводзін. Але як толькі міліцыянеры сыходзяць, усё пачынаецца нанова. **2** стар.

ДАПАМОЖАМ ЧЫМ ЗМОЖАМ

ЧЫРВОНА-АРМЕЙСКАЯ, 9

«Сацыялка» ў фокусе ўвагі

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці **Віктар ЛІСКОВІЧ** 10 жніўня выказаўся ў журналісткі часопіса «Беларуская думка» наконт асаблівасцяў сёлётнай электральнай кампаніі, перспектывы развіцця сацыяльнай сферы з улікам гэтых асаблівасцяў падчас Паслання Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь беларускаму народу і Нацыянальнаму сходу.

Віктар Лісковіч таксама адказаў на пытанні, якія датычацца работы з моладдзю, фарміравання ў яе патрыятызму і адказнай грамадзянскай пазіцыі. Інтэрв'ю апублікуюць у чарговым нумары выдання.

У гэты ж дзень старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці сустраўся з намеснікам міністра працы і сацыяльнай абароны Аляксандрам Румакам. Грунтоўная размова прадстаўніцой заканадаўчай і выканаўчай галін улады была прысвечана пытаннем сацыяльнай абароны ўразлівых катэгорый насельніцтва, забеспячэння належнага функцыянавання інтэрнэтных устаноў у перыяд пандэміі, работы са зваротамі грамадзян. На думку Віктара Лісковіча, сацыяльная абарона насельніцтва заўсёды будзе знаходзіцца ў фокусе ўвагі дзяржавы.

Даць магчымасць працаваць

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах **Таццяна РУНЕЦ** ў аўторак прыняла ўдзел у пасаджэнні адміністрацыі Маскоўскага раёна сталіцы.

Выступаючы па пытанні аб рэалізацыі Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 2 красавіка 2015 года № 3 «Аб садзейнічэнні занятасці насельніцтва» ў Маскоўскім раёне горада Мінска, парламентарый адзначыла, што работа па забеспячэнні занятасці павінна праводзіцца на ўсіх узроўнях (рэспубліканскім, абласным, раённым, гарадскім) і насіць планамерны характар, — перадае прэс-служба Савета Рэспублікі. «Адна з асноўных задач дзяржавы — даць людзям магчымасць працаваць і сваёй працай забяспечваць свой дадатак», — сказала Таццяна Рунец прысутным на сустрэчы.

Сенатар звярнула ўвагу кіраўніцтва раёна на важнасць аказання кансультацыйнай, метадычнай і прававой дапамогі грамадзянам, не занятым у эканоміцы, для іх працаўладкавання.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Следам за Жаннай Максімаўнай патэлефанавала Дзмітрый Алегавіч з гэтага ж дома. Мужчына паскардзіўся, што ў пад'ездзе завялася вяслая кампанія, шумяць, п'юць, кураць. Ім адключылі святло, газ. Яны гатуюць ежу на керагазе. Дзе гарантыя, што не здарыцца бяды?

— Заставайцеся на сувязі, — папрасіла зайўніца Наталля Якубіцкая. Па тэлефоне звязалася са старшынёй Мінскага раённага Савета дэпутатаў Юліяй Бялянкінай:

— Юлія Іванаўна, вам даручэнне. Тэрмінова збірайце каманду — старшыню сельсавета, санитарную службу, прадстаўніцую ЖКГ, участковага інспектара міліцыі. Няхай выедуць на месца, разбіраюць у сітуацыі і прымуць меры, каб абараніць законапалухных грамадзян. А я вазьму пытанне на асабісты кантроль.

Раіса Антонаўна з аграгарадка Мачулішчы паскардзілася, што ўжо тры месяцы ў доме, дзе яна пражывае, не прыбіраюць пад'езды, прычым, кошт паслугі ўключаюць у жыроўку.

— Не кладзіце трубку, — сказала Наталля Якубіцкая і адрозу тэлефанавала дырэктару Дзяржаўнага аб'яднання «Жыллёва-камунальная гаспадарка Мінскай вобласці» Васілю Шашку, які паабяцаў вырашыць пытанне. І літаральна праз хвілін дзесяць паведміў, што на месца накіравалі прыбыральшчыц.

Іван Сяргеевіч з вёскі Чэхі Вілейскага раёна прасіў заасфальтаваць частак дарогі, што пралягае праз вёску. Машыны падмаюць пыл, нельга дыхаць.

— Якой даўжыні гэты адрэзак? — спытала Наталля Віктараўна.

— Каля аднаго кіламетра, — канстатаваў мужчына. — Я звяртаўся ў сельвыканкам, але мне сказалі, што няма сродкаў.

— Сапраўды, сродкі акумуляюцца на рахунок райвыканкамаў, — растлумачыла Наталля Якубіцкая. — Не абяцаю вам, што дарогу зробяць заўтра, але буду размаўляць з кіраўніцтвам раёна.

Такія ж праблемы хвалююць і Марыю Іванаўну з аграгарадка Таль Любанскага раёна.

— Яшчэ ў 2014 годзе ў вёсцы заасфальтавалі вуліцу Камсамольскую. Але застаўся адрэзак у паўтара кіламетра. Тут нельга ні прайсці, ні праехаць — суцэльныя выбоіны.

Наталля Юр'еўна з вёскі Селеўцы Маладзечанскага раёна 22 гады працуе даяркай. Праца ў асноўным ручная, цяжкая. Жлычона пацікавілася, чаму не можа атрымаць інтэгральную пенсію.

— Мы дашлём ваша пытанне ў сацыяльную службу, каб спецыялісты падрыхтавалі для вас тлумачэнне. Але скажу так: змяненні ў дапаўненні ў адпаведнае заканадаўства можна ўнесці толькі праз заканадаўчы орган — Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі.

Таццяна Міхайлаўна з вёскі Апаніны Слуцкага раёна адзінокая, інвалід III групы. Ёй вельмі патрэбны танометр для вымярэння крывацёнага ціску, але за сваю невялікую пенсію набыць яго праблематычна. Яна прасіла купіць ёй апарат.

Наталля Якубіцкая паабяцала паспрабаваць знайсці для гэтага спонсара.

Марына Уладзіміраўна з Цімковіч Валоўжынскага раёна хадайнічала за Віктара Фёдаравіча, якога даглядае. Яму 83 гады, інвалід, перанёс тры інсульты. А нядаўна яму зрабілі аперацыю і паставілі прыстасаванне для адводу вадкасці, якое трэба рэгулярна мяняць. Па выкліку ўрачы хуткай дапамогі правялі неабходную працэдур. Але медыкі сказалі, што ў далейшым прыезджаць не будуць.

Наталля Якубіцкая супакоіла жанчыну, што звернецца ва ўпраўленне аховы здароўя Мін-аблвыканкама, каб мужчыну аказвалі дапамогу на пастаяннай аснове.

Усяго ж старшыня абласнога Савета дэпутатаў выслухала каля трыццаці чалавек. Частка заяўнікаў атрымала кансультацыю, некаторыя пытанні вырашаны адрозу. А на тыя звароты, што патрабуюць выезду на месца або больш падрабязнага вывучэння, зайўнікі атрымаюць адказы ў азначаныя заканадаўствам тэрміны.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ВЯЛІКАЯ ПЕРАМЕНА

СКАРЫ СВАЮ ВЯРШЫНЮ

Асіповіцкая школа № 3 будзе натхняць сваіх вучняў на вучобу з дапамогай арт-мастацтва

Сімвалічны малюнак вышыні на ўсе тры школьныя паверхі з'явіўся тут зусім нядаўна. Дзяўчынка з залічэннем шпарка бяжыць па лясной сцяжынікчы ўверх — насустрач высачэнным гарам, якія ўзвышаюцца на гарызонце. А знізу подпіс «Скары сваю вяршыню». Якая вяршыня можа быць у вучня? Ну, канешне, выдатная вучоба!

Тэму для мурала выдумляць доўга не прыйшлося. Экалогія! Асіповіцкая школа № 3 актыўна займаецца праектнай дзейнасцю ў гэтым кірунку і рэгулярна атрымлівае міжнародныя гранты. Апошні адукацыйны праект, у якім яна задзейнічана, — «Зялёныя школы». На базе устаноў сёння працуе клуб экалагічнага маніторынгу Магілёўскай вобласці, які аб'ядноўвае ўсіх ахвотных зрабіць наша асяроддзе чысцейшым, — грамадзян, прадпрыемствы, арганізацыі вобласці. На рахунку вучняў — 30 прэзідэнцкіх прэмій за перамогі на рэспубліканскім узроўні па хіміі і біялогіі.

Аформіць школу ў духе сучаснага арт-мастацтва вырашылі пасля таго, як наведалі нацыянальны адукацыйна-аздараўленчы дзіцячы цэнтр «Зубраня». І вучні, і настаўнікі прыйшлі ў захваленне ад убачаных там малюнкаў на фасадах. Высветлілася, што іх аўтарамі — студэнты БНТУ.

— Калі мы пра гэта даведаліся, адрозу ж звярнуліся да кіраўніцтва ўніверсітэта з просьбай зрабіць і нам такую прыгажосць, — кажа настаўніца хіміі вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі **Святлана ЗАЙЦАВА**. — Мы ж пастаянныя ўдзельнікі іх конкурсу «Тэхнаінтэлект». Нас выслухалі і пайшлі насустрач. Прыехалі дзяўчаты з архітэктурнага факультэта і на працягу тыдня размалёўвалі тэрыторыю школы. Мы ж, у сваю чаргу, забяспечылі іх усім неабходным матэрыялам.

Эскіз малюнка распрацавала студэнтка трэцяга курса Марыя Анкудовіч, а ўвасобіць яго ў жыццё ёй дапамаглі аднакурсніцы Валерыя Васілевіч, Дар'я Карэцкая, Валерыя Папова і Ганна Цітавец.

Кіравала працэсам натхняльнік і вопытная ў такіх справах студэнтка пятага курса Ганна Зянько. Работа была даволі складаная. Будынак трохпавярховы, і дзяўчаты карысталіся рыштываннем, каб працаваць на вышыні. Малавучы ім прыходзілася не на суцэльнай паверхні, а проста на цаглянах, што таксама не зусім зручна. І некалькі разоў прыходзілася затрымавацца на аб'екце нават пасля заходу сонца, каб з дапамогай праектара перанесці малюнак на сцяну. Але, як прызналіся дзяўчаты, для іх гэта работа — перш за ўсё карысны вопыт, які яны заўсёды гатовы ўдасканаліць, тым больш што адміністрацыя школы паклапацілася аб бяспецы сваіх мастацка.

— Для нас супрацоўніцтва са школай было вельмі важнай справай, — адзначыў **дэкан архітэктурнага факультэта БНТУ Армен САРДАРАЎ**. — Архітэктар павінен быць мабільны, выязджаць на месца, знаёміцца з людзьмі, мясцовасцю, ландшафтам. Мы ўключаем такія работы ў курсавое і перададзеныя праектаванне. Нашы студэнты аднесліся да справы вельмі адказна — з'ездзілі ў Асіповічы, зрабілі эскізы з улікам пажаданняў адміністрацыі школы, усё ўгадвалі і толькі потым пачалі працаваць. Малюнак сапраўды атрымаўся красамоўны, у ім закладзена вялікая сэнсавая нагрукка. Скарыць вяршыню не так проста. І шлях да ведаў таксама просты не бывае.

Матывам для арт-афармлення школы стала яшчэ адна важная для горада акалічнасць. Сёлета Асіповічы будуць прымаць герояў абласных «Дажынак», значыць, павінны выглядаць годна. Жыхары райцэнтра ўжо паспелі ацаніць арт-аб'ект і актыўна папулярнызоўць яго ў сацсетках. Гэта значыць, што ў іх з'явілася яшчэ адна нагода для гонару за сваю малую радзіму.

Школа вельмі ўдзячная за дапамогу ў афармленні будынка адміністрацыі БНТУ. Тут спадзяюцца, што налета гэта супрацоўніцтва працягнецца, і на яшчэ адным фасадзе з'явіцца не менш сімвалічны малюнак. Педагогі перакананы: знешняя прыгажосць выхоўвае і ўнутраную.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
Фота з архіва Асіповіцкай школы № 3.

КАГО ЧАКАЕ ГЛЫБІНКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Тым не менш адмовіцца ад размеркавання і атрымаць свабодны дыплом можна толькі ў выключных выпадках. Уважлівай прычынай лічыцца паступленне на больш высокі ўзровень адукацыі, напрыклад, у магістратуру, або для выпускніка каледжа — на ўзровень вышэйшай адукацыі першай ступені. Таксама гэта служба ў войску, пытанні, звязаныя з непрацаздольнасцю і здароўем. Па звестках Міністэрства адукацыі, усюго такіх каля сямі працэнтаў выпускнікоў.

Праўда, ёсць яшчэ адзін варыянт — выплаціць дзяржаве выдаткі за сваё навучанне. Яшчэ на этапе размеркавання выпускнік можа заявіць пра сваё нежаданне працаваць па размеркаванні ці мэтавым накіраванні і звярнуцца па разлік сумы сродкаў, выдаткаваных на яго навучанне, а пасля іх унясення — атрымаць даведку аб свабодным працаўладкаванні.

« Як ставіцца да будучага размеркавання — як да сацыяльнай перавагі або як да малапрыемнага абавязку — кожны вырашае для сябе сам. Але відавочныя плюсы ў яго таксама ёсць.

У Беларускім рэспубліканскім прафсаюзе работнікаў адукацыі і навукі канстатуецца: калі раней да іх звярталіся з пытаннямі «а чаму мы павінны плаціць?», то цяпер многія звароты ў прафсаюз гукаць прыкладна так: «Куды і колькі трэба заплаціць, каб не ехаць па размеркаванні?» А з улікам таго, што цяпер у агульную суму, якую трэба вяртаць дзяржаве за сваё навучанне, не ўваходзіць сума выплачанай стывпендыі і плата за інтэрнат, яна значна зменшылася. І моладзь вырашае зарабіць гэтыя грошы, але захаваць свабоду выбару...

Выпускнікі, якія працуюць не па месцы жыхарства бацькоў у бюджэтных арганізацыях, маюць права на атрыманне льготнага крэдыту для набыцця рэчаў першай неабходнасці.

Нуансы мэтавай падрыхтоўкі

— Калі мы кажам пра тых, хто не прыязджае на першае рабочае месца без уважлівай прычыны, то лічы тут невялікія. Напрыклад, па звестках аб вяртанні сродкаў (рашэнні, што прымаліся на ўзроўні ўстаноў адукацыі), у 2018 годзе гэта было крыху больш як 130 чалавек. Падобная лічба і па 2019 годзе, — паведаміў падчас анлайн-канферэнцыі на сайце БелТА **начальнік галоўнага ўпраўлення прафесійнай адукацыі Міністэрства адукацыі Сяргей КАСПЯРОВІЧ.**

У Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце за тры апошнія гады не прыступілі да работы пасля размеркавання ўсяго 15 выпускнікоў. З улікам таго, што за згаданы час было падрыхтавана амаль 2,5 тысячы спецыялістаў — гэта прыблізна 0,5 працэнта.

Між іншым, у тым выпадку, калі малады спецыяліст не прыступіў да работы ці звольніўся да заканчэння тэрміну абавязковай адпрацоўкі і не жадае вяртаць у бюджэт сродкі добраахвотна, грошы спаганяюцца з яго ў судовым парадку.

Для задавальнення патрэбу рэгіянаў існуе таксама мэтавы набор. Мэтавае накіраванне гарантуе яго ўладальніку бясплатнае навучанне і стывпендыю, але «адмазацца» ад адпрацоўкі ці памяншэння месца работы амаль нерэальна. Выпускнік мусяць адпрацаваць на падрыхтоўстве, з якім ён і яго ВНУ заключылі дагавор. Напрыклад, перад паступленнем у педуніверсітэт малады чалавек падпісвае з аддзелам адукацыі

дагавор і абавязуецца пасля заканчэння вучобы вярнуцца працаваць у родны мясціны. І нават калі за час навучання змяніцца яго сямейнае становішча і жыццёвыя планы, пасля атрымання дыплама ён усё роўна будзе абавязаны туды вярнуцца.

Па-другое, калі працаваць па размеркаванні прыйдзеца пасля заканчэння ВНУ два гады, то па мэтавым накіраванні — аж пяць гадоў. Таму трэба добра падумаць, перш чым заключыць дагавор на мэтавую падрыхтоўку. Адпрацаваць пяць гадоў пасля размеркавання павінны будучы выпускнікі педагагічных класаў, якія паступілі ва ўніверсітэт па выніках сумоўя без экзаменаў. Таму не ўсе рашаюцца скарыстацца такой ільготай, бо спрагназваць сваё жыццё на столькі гадоў наперад праблематычна.

Гарантыі для маладых спецыялістаў

Як ставіцца да будучага размеркавання — як да сацыяльнай перавагі або як да малапрыемнага абавязку — кожны вырашае для сябе сам. Але відавочныя плюсы ў яго таксама ёсць. Размеркаванне — гэта не проста гарантаванне выпускніку, які яшчэ не мае практычнага досведу, першага рабочага месца. Малады спецыяліст у гэтым выпадку падстрахованы з усіх бакоў. Па-першае, наймальнік абавязаны даць яму работу па той спецыяльнасці і той

му спецыяльнасці, што калі той адмовіцца, то будзе абавязаны выплаціць дзяржаве грошы за сваё навучанне. Такія пагрозы можна смела ігнараваць. Калі мы сустракаемся з выпускнікамі, тлумачым ім, што на работу іх павінны ўзяць па той спецыяльнасці, якая прапісана ў накіраванні на размеркаванне.

Правы і абавязкі

А ці можна адмовіцца ад размеркавання з прычыны адсутнасці ў патэнцыйнага наймальніка жылля?

Умова аб выдзелены маладым спецыялістам жылга памяшкання наймальнікам можа быць агаворана ў накіраванні на работу і працоўным дагаворы (кантракце). Аднак забеспячэнне маладога спецыяліста жыллём — гэта права, а не абавязак наймальніка. Адзіная гарантыя ў гэтай сферы, замацаваная на дзяржаўным узроўні, — права маладога спецыяліста, які прыбыў па месцы размеркавання, стаць на ўлік

Цяпер пад абавязковае размеркаванне падпадаюць усе, хто правучыўся на дзённай бюджэтнай форме навучання не менш за палову ад агульнага тэрміну навучання. Пры гэтым тэрмін работы па размеркаванні не змяняецца прапарцыянальна часу навучання за кошт уласных сродкаў.

Фота БелТА

кваліфікацыі, якая ўказана ў яго дыплеме і занатавана ў накіраванні. Але самая галоўная прывілея — абарона ад звальнення на працягу двух гадоў. Наймальнік не мае права ўстанаўліваць маладым спецыялістам выбаравальны тэрмін і не можа звольніць маладога спецыяліста на аснове такой фармулёўкі, як «неадпаведнасць займаемай пасадзе ці выконваемай рабоце з прычыны недастатковай кваліфікацыі».

Калі спецыяліст размяркоўваецца не па месцы пастаяннага рэгістрацыі, яму належыць кампенсацыя ў сувязі з пераездам. Арганізацыя павінна пакрыць кошт праезду выпускніка і членаў яго сям'і, аплаціць выдаткі па перавозе багажу.

Здраеца, што наймальнік падае заямку на адну колькасць спецыялістаў, а яму накіроўваюць у два разы больш. І што хочаш з імі рабі — шукай ім работу.

— Маладога спецыяліста могуць прапанаваць заняцца на палову стаўкі, прычым не па атрыманай спецыяльнасці. У такім выпадку ёсць законныя падставы адмовіцца ад прапановы ды пайсці на пераамеркаванне, — тлумачыць **галоўны прававы інспектар працы ЦК Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Ларыса МАНЮК.** — Калі іх не змогуць пераразмеркаваць, павінны выдаць даведку аб самастойным працаўладкаванні. Дырэктар можа сказаць маладо-

асоб, што маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, без дадатковых патрабаванняў па неабходным тэрміне пражывання ў адпаведным населеным пункце. У тым ліку ў Мінску і Мінскім раёне.

Калі студэнт больш за палову тэрміну вучыўся за кошт бюджэтных сродкаў, а затым перавёўся на платнае завочнае аддзяленне, то ён усё роўна трапіць пад размеркаванне. За выключэннем выпадку, калі ён працуе па сваёй спецыяльнасці.

У наймальнікаў ёсць шмат магчымасцяў, каб падтрымаць маладога спецыяліста. Падтрымка можа заключацца як у асаблівых падыходах пры фарміраванні яго заробку, так і ў кампенсацыі аплаты за здымнае жыллё аж да вырашэння жыллёвага пытання ўжо на пастаяннай аснове.

— **Першае, што павінен зрабіць малады спецыяліст, які прыбыў на месца размеркавання, — гэта схадзіць у прафкам, дзе яму растлумачыць яго правы і абавязкова трэба азнаёміцца з калектыўным дагаворам**, бо там ёсць важныя пункты, якія датычацца гарантыі маладым спецыялістам, — раіць Ларыса Манюк. — Трэба азнаёміцца і са службовай інструкцыяй. У сістэме адукацыі ў маладых спецыялістаў ёсць выбар: заключыць кантракт або бестэрміновы працоўны дагавор. Звычайна ўсе выбіраюць кантракт, бо па ім прадугледжваецца павышэнне тарыфнай стаўкі (акладу) плюс даюцца дадатковыя дні адпачынку.

Між іншым, сёння і студэнты-платнікі, якія жадаюць размеркавацца, атрымліваюць тыя ж сацыяльныя гарантыі, прадугледжаныя для маладых спецыялістаў, што і выпускнікі бюджэтнай формы навучання. У прафсаюзе заўважылі, што яны часта нават больш зацікаўлены ў атрыманні першага рабочага месца, чым бюджэтнікі.

Расшэнне маладога спецыяліста застацца і далей працаваць па месцы размеркавання пасля двухгадовага тэрміну залежыць выключна ад зацікаўленасці наймальніка і ад створаных для жыцця і прафесійнага росту маладога спецыяліста умоў. Тым больш што даплаты і іншыя прэфэрэнцыі, устаноўленыя дзяржавай для маладых спецыялістаў, распаўсюджваюцца пераважна на работнікаў бюджэтных арганізацый і дзейнічаюць толькі на час іх работы па размеркаванні.

« Яшчэ на этапе размеркавання выпускнік можа заявіць пра сваё нежаданне працаваць па размеркаванні ці мэтавым накіраванні і звярнуцца па разлік сумы сродкаў, выдаткаваных на яго навучанне.

Завышаныя чаканні

Калі казаць пра замацаванне маладых спецыялістаў, то тут трэба аналізаваць, колькі з іх працягнулі працоўную дзейнасць пасля тэрміну абавязковай работы па размеркаванні. У Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце пастаянна маніторыць 23 раёны Мінскай вобласці: ад 80 да 100 працэнтаў выпускнікоў 2014, 2015 і 2016 гадоў засталіся ў сістэме адукацыі, замацаваўшыся на тых месцах, куды яны былі размеркаваныя. У Міністэрстве адукацыі сцвярджаюць, што ў сістэме адукацыі адзін з самых высокіх паказчыкаў па замацавальнасці маладых спецыялістаў: на першым месцы застаюцца і надалей працаваць не менш як 80 працэнтаў выпускнікоў педагагічных спецыяльнасцяў.

Па жаданні маладога спецыяліста ў тэрмін яго адпрацоўкі па размеркаванні можа быць уключаны тэрмін службы ва Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь ці водпуск па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў. Прычым, у водпуск па доглядзе дзіцяці можа пайсці як маці, так і бацька дзіцяці.

Аднак, ёсць і іншыя назіранні: не ўсе наймальнікі зацікаўлены ў так званым замацаванні маладых спецыялістаў. Па неафіцыйнай інфармацыі, якая паступае ад выпускнікоў, іх бацькоў і з падрыхтоўстваў, многіх наймальнікаў у прынцыпе задавальняе такая сітуацыя, калі танная рабочая сіла ў асабе маладых спецыялістаў выкарыстоўваецца на працягу двух гадоў, а затым маладыя людзі звальняюцца, паколькі не бачыць перспектывы далейшай сваёй работы ў гэтай арганізацыі. Наймальнік таксама не бачыць у гэтым асаблівай праблемы, паколькі штогод па размеркаванні на месца выбылых ён зноў набірае маладых спецыялістаў.

Цікава, што маладыя людзі, якія толькі збіраюцца выйсці на рынак працы і звяртаюцца па дапамогу ці кансультацыю ў камітэт па працы, занятак і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама, артыентуюцца на заробак у тры тысячы — паўтары тысячы рублёў. Такія завышаныя чаканні моладзі — тэндэнцыя апошніх гадоў. А вось крытычнае стаўленне да сябе для многіх нехарактэрнае. Як заўважае Ларыса Манюк, розніцу паміж тым, што чакаюць маладыя спецыялісты, і тым, што яны атрымліваюць, апошнія ўспрымаюць сама меней як катастрофу. Таму моладзь трэба прывучаць да думкі, што перш, чым штосьці мець, трэба гэта зарабіць, і нічога з неба не падае.

Надзея НИКАЛАЕВА.

«ЗЯМЛЯ І ТЭХНІКА, НАПРУЖАНАСЦЬ І РУХ...»

Маладых спецыялістаў у сельскай гаспадарцы вабяць не толькі жыллё і зарплата

У сельгаскааператыве «Ніва-2003» Гродзенскага раёна цяпер працуе ажно 11 маладых спецыялістаў. Праўда, у кіраўніцтве гаспадаркі не ўпэўнены, што ўсе яны застануцца тут і надалей. Хоць такі варыянт быў бы дарэчы, бо работнікаў у СВК не хапае. І ўсё ж тут аддаюць перавагу кадрам, якія аснэсавана абралі гэты шлях. А чым матывуюць свой выбар самі спецыялісты? На гэта і многія іншыя пытанні яны адказалі шчыра і не тоячыся.

«Тут галоўнае — аддача»

У СВК «Ніва-2003» — гарачая пара. Гаспадарка завяршае ўборку, таму **галоўны аграном Іван МАЦЮК** пастаянна ў раз'ездзе. Ён спецыяльна пад'ехаў да праўлення, каб падвезці карэспандэнта «МС» у сад, дзе працуе адзін з тых самых маладых спецыялістаў, якія засталіся ў гаспадарцы пасля адпрацоўкі. І гэта вельмі добра, кажа галоўны аграном, стаж якога 40 гадоў, прычым менавіта ў «Ніва-2003». Прызнаецца, што раней было значна лягчэй з кадрамі, а зараз людзей не хапае. Пры гэтым аб'ём работы стаў яшчэ большы. Напрыклад, не так даўно пачалі культываваць сад.

Каля варот сада нас сустракае інтэлігентнага выгляду хлопец, больш падобны на айцішніка. Гэта і ёсць наш суразмоўнік — **садавод Павел БЫКОУСКІ**.

Па сутнасці, яго гісторыя пачынаецца, як і ў многіх выпускнікоў-агранікаў. Атрымаў дыплом агранома, затым размеркаванне, армія, зноў адпрацоўка. На гэтым дачыненне хлопца да сельскай гаспадаркі магло скончыцца, як гэта адбылося з большасцю яго аднакурснікаў. Між тым Павел вырашыў застацца ў гаспадарцы, дзе яму доверылі адказную пасаду садавода.

Дарэчы, у садзе спецыяліст праводзіць увесь рабочы дзень, і нават звыш таго. Зараз адказная пара. Трэба рыхтавацца да ўборкі, а плошча сада немалая — больш за 80 гектараў. Тут і яблыні, і грушы, і слівы. Садавод кажа, што ёсць намер павялічыць плошчу — гэта дазволіць даць большы валявы збор. Але галоўнае, каб сад быў здаровы, бо калі садавіна не мае выгляду, яе цяжка прадаць, а гэта вельмі значны даход. Прадучыць амаль што адразу адпраўляюць па Беларусі і ў Расію. Вядома, ад сховішчам можна было б больш зарабіць, бо яблык зямой значна расце ў цене. Але пабудаваць такі аб'ект за ўласныя сродкі вельмі складана, кажа садавод.

Закранулі пытанне дэфіцыту кадраў. Сапраўды, такая праблема ёсць і на яго участку. Зараз патрэбны работнікі, якія робяць сваю справу хутка і якасна. Гэта нават не столькі кваліфікаваныя кадры, колькі — адказныя.

— Але такіх, на жаль, мала. Бо трэба і працэс разумець, і мець жаданне працаваць. Тут цэлы ланцужок, дзе ад кожнага звяна залежыць канчатковы вынік. Вось

Павел БЫКОУСКІ з галоўным аграномам Іванам МАЦЮКОМ.

як зрабіць, каб такіх людзей было як мага больш? — задаецца пытаннем садавод.

А між тым, зарплата, па словах суразмоўніка, тут дастойная. Вядома, трэба прыкласці намаганні, каб атрымаць ураджай. Прыходзіцца працаваць звыш нормы. Але такі напружаны рытм апраўданы — бачыш вынік сваёй працы.

— Калі мы ў гэтыя дні не папрацуем напружана, уся далейшая наша праца будзе бессэнсоўная. Бо калі ўраджай выраса, а мы не імкнёмся яго сабраць, то навошта ўсё астатняе? Аддача — галоўнае ў сельскай гаспадарцы. Да таго ж гэта не бясплатна. Той час, які работнік працуе звыш нормы, адпаведна аплатаецца, людзі атрымліваюць даплаты і прэміі, — азначае Павел БЫКОУСКІ.

— Вядома, што ў маладога спецыяліста скаўся правільны падыход да працы ў сельскай гаспадарцы. Ці не сутыкаўся хлопец з прапановамі ад іншых гаспадарак? Зараз такая тэндэнцыя ёсць: багацейшы сельгаспрадпрыемствы перамаўляюць спецыялістаў, якія добра сябе паказалі. Павел адказаў, што да яго такіх прапановаў не паступала, а калі б і былі, дык спаквашацца на іх няма сэнсу, бо тут у яго ўласны дом, дзе яны жывуць з жонкай. Да таго ж садавод важна ўпэўніцца ў сваіх выніках там, дзе ён пачаў працаваць.

«Работа для мяне як хобі — а ад яго немагчыма стаміцца»

У адрозненне ад Паўла, аграхімік Дзяніс Красько пакуль нежанаты. Але жыве ў асобным катэджы, мае і службовы аўтамабіль, і ўласны. Прыгожы, упэўнены ў сабе хлопец. Што прывяло яго ў сельскую гаспадарку? Можна, для каго гэта і дзіўна, але зусім не матэрыяльная выгада, якая аказалася. Хоць і жыллё, і зарплата таксама не на апошнім месцы. І ўсё ж Дзяніс, па яго словах, гатовы жыць у інтэрнаце і працаваць на зямлі. Можна, рамантык?

— Мне падабаецца работа на полі, і тэхніка, і гэта напружанае, і гэты рух. Тут усё на відэоку, і твая работа таксама. А калі палі чыстыя, няма ніякіх хвароб у пасеваў, разумееш, што ты робіш правільна. Таму тут справа не ў рамантыцы, а ў магчымасці самарэалізацыі, — заўважае Дзяніс. — Але галоўнае, трэба любіць працу на зямлі. Увогуле, любая работа будзе цяжкая, калі яна не падабаецца. Для мяне гэта як хобі, а ад хобі немагчыма стаміцца.

Мы гутарым з Дзянісам пасля яго начной змены на сушыльным комплексе. Падчас ўборкі ўстанова працуе кругласутачна і трэба кантраляваць працэс. Прасуваць зерне не абавязкова, але патрэбна ачыстка, таму працуюць толькі вентылятары. Зараз тут кіпіць работа — раз-пораз самазвалы прывозяць зерне з палёў. Ураджай сёлета высокі — 93 цэнтнеры з гектара.

Сам Дзяніс родам з Мастоў. Лёчыць сябе гараджанінам, але марыў працаваць у сельскай гаспадарцы. Бабулі казаў, што будзе старшыней калгаса. Праўда, была спроба стаць урачом, нават паступіў у Гродзенскі мед-універсітэт. Але доўга падманваць самога сябе не атрымалася — здзіўная мара перамагла, і хлопец пайшоў вучыцца на агранома ва ўніверсітэт. Калі паступіла прапанова размеркавацца ў СВК «Ніва-2003», пагадзіўся. І вось другі год праходзіць, што называецца, адпрацоўку.

— Прыехаў, азнаёміўся з работай. Гаспадарка даволі трывалая. Ад Гродна 15 кіламетраў. Жыллё адразу паабяцалі — асобны катэдж, вялікі ўчастак. Пражыванне з правам выкупу, — пералічвае бонусы хлопец.

І ўсё ж ніякія выгоды не прыцягнуць маладога спецыяліста да зямлі, калі ў яго не будзе на гэта жадання. А такіх ахвотнікаў сёння няшмат. Як правіла, моладзь ідзе вучыцца дзеля вышэйшай адукацыі, і мала хто сапраўды мяркуе звязаць свой лёс з сельскай гаспадаркай. Нават аграномы знаходзяць работу ў іншай сферы, кажа малады спецыяліст. Дзяніс жа бачыць сябе толькі ў аграрным сектары, прычым менавіта ў згаданым сельгаспрадпрыемстве.

— Важна, каб чалавек ішоў працаваць у сельскую гаспадарку свядома, тады больш шанцаў, што ён адтуль не сыйдзе, — упэўнены малады аграном. — Наш старшыня ўмее стымуляваць — па-першае, дом, па-другое, зарплата. Таксама заўсёды можна параіцца з больш вопытнымі спецыялістамі, атрымаць патрэбную дапамогу.

«Калі не пастараешся, застанешся без кадраў»

Старшыня СВК «Ніва-2003» Руслан ГАМАНЧУК — малады, сучасны кіраўнік. Ён разумее, што добрыя вынікі немагчымыя без належнай арганізацыі рабочага працэсу. Для гэтага патрэбны, у першую чаргу, кваліфікаваныя кадры.

На сёння ў гаспадарцы працуюць адзінаццаць маладых спецыялістаў. Яшчэ шэсць чалавек вучыцца па мэтавым накіраванні і праз некалькі гадоў вернуцца сюды.

— Калі з гэтай колькасці застаецца хоць бы двое пасля адпрацоўкі, гэта ўжо будзе дасягненне, таму што сёння як ніколі адчувальны кадравы голод у сельскай гаспадарцы. Пакуль у нас замацаваліся толькі два маладыя спецыялісты. Усе астатнія збягаюць пасля адпрацоўкі. Хоць мы і жыллё даём, і зарплата на гаспадарцы добрая, і дапамагаем, і прадугледжаны сацыяльныя выплаты. Напрыклад, на вяселле выдзяляем 50 базавых. Ёсць пад'ёмныя для тых, хто вяртаецца з арміі. Імкнёмся падтрымаць, каб яны засталіся, — выказвае сваю пазіцыю Руслан Яўгенавіч.

Чаму ж маладыя з'язджаюць з вёска? Гэта пытанне пакуль застаецца ў старшыні без адказу. Магчыма, справа ў гаспадарскай жылцы? Дакладней, у яе адсутнасці.

Дзяніс КРАСЬКО робіць замеры вільготнасці зерня на сушыльным комплексе.

З такой думкай Руслан Гаманчук згодны. Пры гэтым няма ніякай розніцы — гарадскі гэта жыхар ці вясковы. І сапраўды, сам старшыня — карэнны гродзенец, але звязаў свой лёс з АПК. Было б жаданне працаваць...

— Правільна, што зроблены профільныя аграрныя клас. У нашай Раціцкай школе ён таксама ёсць, і мы будзем даваць накіраванне аднаму з вучняў, які падаў дакументы ў Гродзенскі аграрны ўніверсітэт. Вядзём дыялог з яго бацькамі, з ім самім, каб ён вучыўся менавіта па мэтавым накіраванні. Тады будзе гарантыя, што ён прыйдзе да нас і адпрацуе пяць гадоў. Нашы мэтавікі вучацца і на агранома, і на заатэхніка, і на ветэрынара. Калі не праводзіць работу, не напружвацца, можна застацца без кадраў, — лёчыць кіраўнік гаспадаркі.

Разам з тым прывабляе кадры лягчэй той гаспадарцы, дзе аддаюць увагу тэхнічнаму боку, сучаснай сістэме земляробства. Кваліфікацыя механізатара павінна быць значна вышэйшая, чым раней. Затое і працаваць моладзі цікавей. Праўда, падрыхтаваць такіх кадры не заўсёды ўдаецца, бо тэхніка, асабліва замежная, здараецца, апырэджае тыя веды, што даюць сёння навуковыя ўстановы. А трэба ісці ў навуку з часам. Іншага шляху няма, рэзюмуе свой пункт гледжання кіраўнік гаспадаркі.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота аўтара.
ЗВЯЗДА

Каментарый у тэму

Іван ДАРАШКЕВІЧ, прарэктар Гродзенскага дзяржаўнага аграрнага ўніверсітэта:

— Запатрабаванасць у кадрах значна вышэйшая, чым можна забяспечыць універсітэт. Не так даўно мы рабілі аналіз, які выпускнікі замацоўваюцца, аказалася, што не больш за 25—30 % заставаліся пасля адпрацоўкі. Таму кадры трэба пастаянна аднаўляць.

Сёлета выпушчана 380 маладых спецыялістаў па лініі бюджэту, амаль 300 размеркавана. А вось заў ад кіраўнікоў сельгаспрадпрыемстваў паступіла каля 860. Атрымліваецца, што яшчэ 560 вакансій, ці больш за палову, застаюцца адкрытыя. Найбольш запатрабаваныя заатэхнікі і ветэрынары. Па заатэхніі было 40 выпускнікоў, а паступіла амаль 200 заявак. На ветэрынарнай медыцыне было 47 бюджэтных, а заявак 226. Лічы, задаволена толькі кожная пятая заяўка.

Універсітэт улічвае такія высокія попыт на спецыялістаў, таму сёлета мы напалову павялічылі набор на самую запатрабаваную спецыяльнасць. Па ветэрынарыі дабор набыў да 100 чалавек, па заатэхніі прыбавілі да 80.

На хвалі

ПАЗНАЮ Я ІХ ПА ГАЛАСАХ

Да 95-годдзя Беларускага радыё канал «Культура» запусціць у эфір айчынныя радыёспектаклі, якія былі запісаны ў апошнія гады.

У студыі сталічнага Дома радыё, згадвае дырэктар радыё «Культура» Уладзімір Трапнянок, створаныя сотні арыгінальных пастановак і радыёверсій вядомых тэатральных спектакляў, многія беларускія акцёры менавіта дзякуючы радыётэатру атрымалі папулярнасць і народную любоў. «У цяперашнім стагоддзі колькасць радыёспектакляў зменшылася, аднак тыя, што запісваюцца, уваходзяць у катэгорыю здабыткаў сучаснага літаратурна-драматычнага радыёвешчання», — кажа ён.

Менавіта гэтыя сучасныя запісы ўжо ў верасні пачнуць выходзіць у суботнім эфіры «Культуры» — у межах праграмы «Радыётэатр. Лепшае». Адрэе сезон радыёспектакль «Ігнатаў рубеж» па п'есе Васіля Ткачова, што быў пастаўлены ў 2006-м і прымеркаваны да 20-годдзя катастрофы на Чарнобыльскай АЭС (у ролях — цэлы зорны россып вядомых акцёраў, у тым ліку народныя артысты СССР — Генадзь Аўсяннікаў і Беларусі — Марыя Захаровіч, Арнольд Памазан, Зінаіда Зубкова). Далей у афішы стаяць пастаноўкі «Паэт і дзяўчына» па п'есе Пятра Васючэнка, «Крыж» па п'есе Аляксея Дударова і «Пастка» паводле Васіля Быкава. Як і раней, кожны выпуск праграмы «Радыётэатр. Лепшае» цягам месяца будзе даступны ў электронным архіве на сайце www.radiokultura.by.

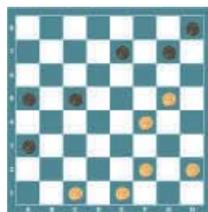
Вікторыя ЗАХАРАВА.

ШАШКІ («Звязда») Выпуск № 120

На платформе lidraughts.org працягваецца міжнародны анлайн-турнір пад эгідай FMJD — Кубак нацыяў па шашках-100. Жаночая зборная Беларусі на папярэднім этапе заняла трэцяе месца сярод 11 камандаў і трапіла ў плэй-оф, дзе ў 1/4 фіналу ў двух матчах перамагла каманду Латвіі на чале з 16-разавай чэмпіёнкай свету Зойя Голубевай з лікам 4—4, 5—3. У паўфінале наша каманда згуляе з Украінай.

Для самастойнага рашэння прапануюцца кампазіцыі, складзеныя вядучым аддзела. № 78—80 — па правілах бразільскай шашак (як у шашкі-100). № 81—83 — па правілах рускіх шашак.

№ 78

№ 78

Белыя простыя шашкі: c1, e1, f2, h2, f4, g5 (6)

Чорныя простыя шашкі: a3, a5, c5, e7, g7, h8 (6)

№ 79

Белыя простыя шашкі: a1, g1, d2, h2, d4, f6 (6)

Чорныя простыя шашкі: a3, h4, a5, e5, c7, b8 (6)

№ 80

Белыя простыя шашкі: c1, f2, h2, f6. Белыя дамкі: h4 (5)

Чорныя простыя шашкі: b2, c3, d4, c5, e5. Чорныя дамкі: a3 (6)

Тэлесеткі

ДАТЫ, ЛЮДЗІ І КАДРЫ

На наступным тыдні тэлеканал «Беларусь 3» прапонуе глядачам успомніць пра дні народзінаў вядомых дзяржаў культуры.

17 жніўня народнаму артысту СССР Алегу Табакову магло б споўніцца 85 гадоў. Да гэтай даты ў эфір выйдзе меладрама «Калі можаш, прабач...» з удзелам славутага акцёра.

18 жніўня да дня нараджэння беларускага мастака Аляксандра Ксяндзова выйдзе адмысловы выпуск праграмы «Майстарыя. Гісторыя аднаго мастака».

20 жніўня, у дзень нараджэння акцёра, рэжысёра і сцэнарыста Івана Паўлава, тэлеканал пакажа адну з яго рэжысёрскіх работ — камедыю «На спіне ў чорнага ката».

А 23 жніўня, ушаноўваючы памяць народнага паэта БССР Пімена Панчанкі, стваральнікі дакументальна-біяграфічнага праекта «Запіскі на палях» прапануюць паглядзець серыю «Пімен Панчанка: сінія касачы для паэта-філосафа».

Сядзі і глядзі

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

УСХОД — СПРАВА ТОНКАЯ...

«Беламу сонцу пустыні» — 50 гадоў

Фільм Уладзіміра Матыля ў жанры істэрн, які яшчэ называлі «чырвоным вестэрнам», выйшаў на экраны СССР у 1970-м. Выйшаў амаль выпадкова, бо не спадабаўся кіраўніку студыі «Масфільм», але атрымаў ухваленне Леаніда Брэжнева, які вельмі любіў вестэрны і прыйшоў ад новай карціны ў захваленне. У працягу ў той год фільм заняў другое месца па зборах, палюбіўся глядачам і ўвайшоў у залаты фонд, а вось узнагароды — Дзяржпрэміі РФ — чакаў 28 гадоў.

...Сцэнарый карціны пад рабочай назвай «Басмачы» ўсё ніяк не вымалёўваўся — адзін варыянт не прыняла кінастудыя, для другога аўтары ніяк не маглі знайсці пункт адліку, пакуль не пачулі ад камбрыга Грамадзянскай вайны гісторыю пра басмача, які кінуў свой гарэм каля калодзежа ў пустыні. Тады назву змянілі на «Выратуйце гарэм» і прыдумалі напаяўнекдатычны, напаяўнекдатычны сюжэт пра чырвонаармейца Сухава, вымушанага ў пясках Сярэдняй Азіі ўзяць пад абарону гарэм басмача па мянушцы Чорны Абдула.

На ролю Фёдора Сухава прэтэндавалі два акцёры — славуты Георгій Юматаў і малавядомы Анатоль Кузняўкоў. За Юматава быў мастацкі савет, аднак падвёлі праблемы з алкаголем: літаральна напружаны здымак акцёр увязваўся ў бойку і з'явіўся з разбітым тварам... А вось ролю мытніка Верашчагіна рэжысёр адмыслова перапрацаваў пад Паўла Луспякаева, зрабіўшы з нікчэмнага выпіхоў хоць і састарэлага, але ўсё яшчэ моцнага і прынцыповага асілка. На той час ужо вельмі хворы, з ампутаванымі часткамі ног, Луспякаў сам выканаў у фільме ўсе трукі — каскадзёр падмяняе яго толькі ў некалькіх кадрах, калі мытнік нагамі выпыхаў басмачоў за борт баркаса, і на буйным плане было б відаць

змятыя пустыя наскі ботаў. Дарэчы, песню «Ваша высакароддзе, спадарыня Удача» выдатны тандэм аўтараў Ісака Шварца і Булата Акуджавы таксама пісаў адмыслова «пад Луспякаева».

Ролю Чорнага Абдулы (які, паводле канонаў добрага героя і зладзея, носіць чорную чалму ў процілегласць Белай фуражцы Сухава) сыграў Кахі Каўсэдзэ — каларытны акцёр Тбіліскага акадэмічнага тэатра. Саіда рэжысёр разгледзеў у Спартаку Мішулін, папулярным на той час як... Карлсан у спектаклях Тэатра сатыры. А на ролю чырвонаармейца Пятрухі зацвердзілі наогул не акцёра — Мікалай Гадавікоў працаваў слесарам на заводзе. Сярод дзевяці жонак Абдулы толькі тры — прафесійныя актрысы, астатнія дзяўчаты — філолаг, прадавец, спартсменка, інжынер, мастацтвазнаўца; калі ж на здымках было асабіста спякотна, дзяўчат адпускілі, а замест іх хадзілі салдаты з мясцовай воінскай часці, закрываючы паранджой твары. Але найбольш давялося пабегаць за Кацярынай Мацвееўнай: дзясяці актрыс не прайшлі пробы, а патрэбная фактура знайшлася выпадкова на «Ленфільме» — Галіна Лучай працавала рэдактарам праграмы «Кінапанарама». Але ногі ў яе былі занадта худыя, і іх «прыставілі» асобна, спытаўшы дазволу ў іншай, больш мажннай жанчыны.

Дэкарацыі гарадка Педжэнт, дзе праходзіла большая частка падзей, спачатку

збудавалі ў Дагестане, на заходнім узбярэжжы Каспія, а другую частку здымалі ўжо на ўсходнім беразе блізу горада Байрам-Алі. Пустыню Каракумы, дарэчы, перад гэтым давялося прапалоць з дапамогай ваенных, бо з-за частых дажджоў пясак пакрыла густая трава.

Кажуць, адну з крылатых фраз «Я хачу бар не беру, мне за дзяржаву крыўдна!» рэжысёр прыдумаў, вяртаючыся пасля чарговых перамоў з мясцовай уладай, прадаўнікі якой вельмі стараліся «прапхнуць» сваіх дзяцей у фільм, дзе ролі басмачоў выконвалі мясцовыя хлопцы. А вось іншую славутую фразу «Мылня дае добро» вымаўляе ў кадры сапраўдны крымінальна-ўважарытэт Алі — яго рэжысёр запрасіў у карціну для бласпекі кіношнікаў, пасля таго як у Дагестане здымачную групу абрабавалі.

Калі здымалі сцэны з закапаным у зямлю Саідам, тэмпература пяску дасягала 75 градусаў! Каб акцёр не спёкся жыццём, змайстравалі драўляную скрыню, у якую залезаў Мішулін, а шню прысыпалі мокрым пяском. Вылезці з гэтай канструкцыі было праблематычна, таму ў пералынках акцёра не адкопвалі, а кармілі з лыжкі.

...Карціну купілі для пракату ў 130 краінах. Не паказвалі яе мо толькі ў Марока — ці жартам, ці ўсур'ёз работнікі пасольства казалі, быццам тэмзішаму каралю стала крыўдна, што ў ягоным гарэме ўсяго дзве жонкі, а ў простага рускага салдата — дзевяць.

Калі перагледзець: АНТ, 16 жніўня, 23.35. Фота: museikino.ru.

Сказана!

- Пытанні ёсць? Пытанняў няма.
- Зарына, Джаміля, Гюзель, Саіда, Хафіза, Зухра, Лейла, Зульфія, Гольчатай... Гольчатай! Напра... За мной, паненкі.
- Зноў ты мне гэту ікру паставіла. Не магу я яе штодня, пракрытую, есці! Хоць бы хлеба дастала.
- Гольчатай, адкрыў тварык, а?
- Ты як тут апынуўся? — Стрелялі...
- Гаспадар прызначыў мяне любімай жонкай!
- Вось што, хлопцы, куляміт я вам не дам.

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусы! (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны. 7.05, 8.05 Навіны эканомікі. 7.10, 8.10 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+). 9.10 Галоўны эфір. 10.20 Навіны надвор'я. 10.40, 12.10, 18.35, 19.20 Меладрама «Ангеліна» (16+). 13.05, 15.25 Меладрама «Ніхто акрамя нас». 1-4-я серыі (16+). 15.15, 18.00 Навіны рэгіёна. 17.05 Беларуска часіна. 18.15, 1.10 «Зона Х». Крымінальная навіны (12+). 21.00 Панарама. 21.50 Зразумелая палітыка. 22.00 Серыял «След» (16+). 0.50 Арэна. 1.30 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+). 9.00, 19.30 Телебарометр. 9.05, 20.05 «Зразумець. Прабачыць» (16+). 10.10 Капеліка ў капеіку (12+). 10.40 Камень, нажніцы, папера (16+). 11.15 «Да спаткання» (16+). 12.00 Баявік «Лысы нянька: Спецзаданне» (12+). 13.35 «Жанна Пажапі» (16+). 14.30 «Калі мы дома». Скэтчам (16+). 15.05 Серыял «Стыч!» (6+). 15.45 Анімацыйны фільм «Пчолка Майя і Кубак мёду» (0+). 17.10 Прыгоды «Міцціцы» (12+). 21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО. 21.15 «Тата папаў» (16+). 23.35 Серыял «Анатомія страści» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабраранак». 7.35 «Беларуская кухня». Хатні плаўлены сыр. 8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры. 8.25, 12.20 «Гэты дзень». 8.30 «Нацыянальны хіт-парад». 9.25 «Люблю і памятаю». Генадзь Шкуратаў. 10.10 «Рассяяны». Маст. фільм (12+). 11.35 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+). 12.25 «Наперад у мінулае».

12.55 «Магістр вольных мастацтваў». М/ф (6+). 13.10 «Старэйшы сын». Маст. фільм (12+). 15.35 «Навукаманія» (6+). 16.00 «Калі можаш, даруй...» Маст. фільм (12+). 17.25 «Тэатр у дэталю». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы «Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях». 17.55 Канцэрт «Славянскі базар — 2020». 19.40 «Апошні дзень». Аляксея Баталаў (12+). 20.40 «Калашанка» (0+). 21.05 «Старэйшы сын». Маст. фільм (12+). 23.25 «Архітэктара Беларусі» [СЦ]. 23.40 «Калі можаш, даруй...» Маст. фільм (12+).

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту. 7.10 Пляжны футбол. Кубак Беларусі. 1/2 фіналу. 8.25 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 1/2 фіналу. 10.20 Пляжны футбол. Кубак Беларусі. 1/2 фіналу. 11.35 Настольны тэніс. Камандны чэмпіянат Беларусі. Жанчыны. 14.15 Тэніс. WTA. Лексінгтон. 1/2 фіналу. 15.55 Пляжны футбол. Кубак Беларусі. Фінал. 17.35 Вось гэта спорт! 17.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 9-й тур. ФК «Мінск» — «Нёман» (Гродна). (У перапынку — Спорт-цэнтр.) 19.50 Влкікі спорт. 20.35 Кіберспорт. Аўтаспорт. W-серыя. 21.50 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 1/2 фіналу. (У перапынку — Спорт-цэнтр.) 23.50 На грані фолу. Футбольны агляд.

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца». 7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ]. 20.30 Нашы навіны. 9.10 «Контурсы». 10.00 «Жыць здорава!» (16+) 11.10 Серыял «Два лёсы-2» (16+). 12.10 «Модны прыгавор» (6+). 13.10 Серыял «Серафіма прыўкрасная» (16+). 15.10 «Давай пажнімся!» (16+) 16.20, 23.10 «Мужчынае/Жаночае» (16+).

17.20, 18.20 «На самай справе» (16+). 18.50 «Удача ў прыдачу!». Дзённы (12+). 18.55 «Няхай гавораць» (16+). 20.00 Час. 21.10 Серыял «Жоўтае вока тыгра» (16+).

С СТВ

6.00, 6.40, 7.45 «Раніца СТВ». 6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны». 8.40 «Тыдзень». 10.00, 14.40 Дакументальны праект (16+). 10.40 «Як уладкаваны свет» (16+). 12.20 «Вадыцкі па-руску» (16+). 12.40, 21.20 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+). 13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+). 15.10, 16.50 «Нюхач-2». Серыял (16+). 20.00, 22.55 «СТВ-спорт». 20.05 «Сталічныя падрабязнасці». 20.15 «Міншчына». 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+). 22.10 «Глядзец усім!» (16+) 23.55 «Загадка чалавецтва» (16+). 0.40 «Мінтранс» (16+). 1.25 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР МІР

5.00, 10.10 Серыял «У пошуках капітана Гранта» [СЦ] (12+). 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны (бягучы радок). 13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+). 14.10, 17.15 «Справы судовыя. Бтва за будучыню» (16+). 15.05, 16.15 «Справы судовыя. Новая гісторыя» (16+). 18.15, 19.25 Серыял «ППС» [СЦ] (16+). 21.40 «Суветныя гульні розуму» (12+). 22.20, 0.00 Телегульня «Гульня ў кіно» (12+). 0.45 Серыял «Мухтар. Новы след» [СЦ] (16+). 3.35 Серыял «Грачанка» (16+).

РТР-Беларусь

7.00 «Новая раніца». 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі. 11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).

12.35 «Па сакрэце ўсяму свету». 13.00 «У людзях». 13.35 «Плюс-мінус». Надвор'е на тыдзень. 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь. 14.40 Серыял «Таямніцы следства» (12+). 17.15 «60 хвілін». 18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+). 21.00, 23.10 Серыял «Лабірынт» (12+).

НТБ-Беларусь

6.15 «Астрапрагноз». 6.20 Спорт-мік. 6.30 «Гарады Беларусі» (6+). 7.10 «Здароўе» (12+). 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння. 8.25, 10.25 Ваенная драма «Снайпер-2: Тунгус» (16+). 12.20 «Аднойчы...» (16+). 13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне. 13.55 Серыял «Ляснік. Свая зямля» (16+). 16.25, 19.40, 22.25, 23.45 Сёння. Галоўнае. 17.00 «ДНК» (16+). 18.05 Серыял «Мянтоўскія войны» (16+). 19.55 «Экспертыза злачынстваў» (16+). 20.25 Дэтэктыў «Герой па выкліку» (16+). 22.30 «НЗ.бу». 22.50 Серыял «Іскраны барон» (16+). 0.00 «Апошнія 24 гадзіны» (16+).

8 канал мой

7.00, 16.15, 17.55, 21.05, 0.50 «Надвор'е» + «Эрана». 7.05, 16.20 «Мульт-парад» (6+). 7.30, 17.50, 20.45 «Прыколы 13-й школы» (6+). 7.35 Серыял «Закінутыя ў космасе». 8.25 Серыял «Гульня. Рэванш» (16+). 10.00 М/ф «Пінгвін і крышталік». 11.15 «Глядзім усёй сям'ёй». «Філасофскі камень». 13.45, 18.00 Серыял «Няроўны шлюб». 15.00 Серыял «Ажаніца або як?» (16+) 16.30 Камедыя «Оскар». 19.15 «Суперлато». 19.50 Серыял «Злачынства» (16+). 20.50 «Вечарніца» (6+). 21.10 Трылер «Стваральнік» (16+). 23.00 Фільм жахаў «Омэн 666» (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+). 7.20 «Лаві момант» (16+). 8.35 «КВЗ. Па-нашаму» (16+). 9.05 М/ф «Тры каты» (0+). 9.30 М/ф «Скубі ДУ» (6+). 10.00 «Дзіцячы КВЗ» (6+). 11.00 «Саранхэ» (16+). 12.00 «Галерэя прыгажосці» (16+). 12.45 Анімацыйны фільм «Лоракс» (12+). 14.25, 0.05 «Уральскія пельмені» (16+). 16.55 Камедыя «Зялёны шэршань». 19.10 Фэнтэзі «Цёмная вежа» (12+). 21.00 «Уральскія пельмені». Чым торт не жартуе (16+). 22.25 «Справа была ўвечары» (16+). 23.25 «Наш рамонт» (16+). 1.20 «Проста кухня» (16+). 1.50 «Рогаў у справе» (16+). 2.40 «Даеш моладзь» (16+). 4.20 «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 «Кот Леопольд». М/ф. 8.10 «Забывае рамяство». Дак. серыял. «Тэлефаністка». 8.25 «Чужы выпадак». Маст. фільм. 9.40 «Звычайны канцэрт». 10.10 «Залатая баба». Маст. фільм. 11.25 Цырк свету. «Музыка ў цырку» [СЦ]. 11.50 Лісты з правінцыі. Бранская вобласць [СЦ]. 12.20, 1.35 Дыялогі пра жывёл. Маскоўскі запарк [СЦ]. 13.00 «Эфект матылька». Дак. серыял [СЦ]. 13.30 «Дом вучоных». Андрэй Галутвін [СЦ]. 14.00 «Я проста жыву...» Вечар-прысвячэнне Мікаэлу Тарывердзіеву. 15.20 Ілюзіён. «Выбар Хобсана». Маст. фільм. 17.05 Класікі XX стагоддзя. «Невядомы Свірыдаў». Дак. фільм.

17.50 Па слядах таямніцы. «Неверагодныя артафакты» [СЦ]. 18.35 «Пешшу...» Маска рачная [СЦ]. 19.00 «Рэспубліка песні». Канцэрт у Дзяржаўным Крамлёўскім палацы. 20.05 «Не сшыліся характарамі». Маст. фільм. 21.25 «Сумны лёс доктара Франкенштэйна». Дак. фільм. 22.20 Да 100-годдзя Зальцбургскага фестываля. Шэдэўры сусветнага музычнага тэатра. Асмік Грыгаран у оперы Р.Штрауса «Саламея». Дыржёр Франц Вельзэр-Міст. Пастаўка Рамэа Кастэлучы. 2018 год. 2.20 «Пераходны ўзрост». Маст. фільм. 2.20 «Цудоўны Гоша». «Следства вядуць Калэбкі». «Дажджлівае гісторыя». М/ф для дарослых.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.10, 12.00 «Да і пасля...» (12+). 7.05 Маст. фільм «Мара» (12+). 8.40, 9.45, 11.00, 12.45, 14.20, 15.45, 17.35, 20.15, 21.45, 23.25, 0.55, 2.20, 3.45, 4.55 Музычная настальгія (12+). 9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+). 10.00, 16.00, 4.00 «Нараджэння ў СССР» (12+). 11.20, 5.20 Дак. фільм «Чаўны. Школа выжывання» (16+). 13.10 Маст. фільм «Вясельны падарунак» (16+). 14.15 «Пра цябе і пра мяне». Песні Ю. Антонава (12+). 15.00 «Буй час» (16+). 16.00 Маст. фільм «Зме-на долі» (16+). 18.00 Канцэртная праграма «На фестывалі поп-музыкі» (12+). 19.15 Маст. фільм «Не было б шчасця...» (16+). 22.00 «Пад знакам Задзяка» (16+). 0.00 Дак. фільм «Абуджэнне. Хроніка пераломных дзён» (16+). 1.15 Маст. фільм «Меладрама з замахам на забойства» (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00 Веласпорт. Е3 (12+). 1.00 Покер. Partypoker Millions (12+). 2.00 Снукер. China Championship — 2019 (6+). 4.00 Аўтагонкі. World Endurance. Спа (12+). 6.00 Тэніс. US Open — 2019 (6+). 9.30 Снукер. World Open — 2019 (6+). 14.00 Веласпорт. Чэмпіят Францыі — 2019. Мужчыны. Групавая гонка (12+). 15.15 Веласпорт. Чэмпіянат Францыі. Мужчыны. Групавая гонка. Прамая трансляцыя. 18.00 Скачкі на лыжах з трампліна. Летні Гранпры. Вісла. HS 134 (12+). 20.10 Тэніс. US Open — 2019 (6+). 22.00 Веласпорт. Чэмпіянат Францыі. Мужчыны. Групавая гонка (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.35 Каханне жыве тры гады (16+). 3.40 Захачу і саскочу. Майстар-клас (16+). 5.50 Захачу і саскочу. Супергероі (16+). 7.45 Фанаткі на сnyderанк не застаюцца (16+). 9.45 Буркатун (12+). 11.45 Найвышэйшая ліга (16+). 13.45 Найвышэйшая ліга-2 (12+). 15.45 Споведзь нябачнікі (12+). 17.40 Без пачуццў (16+). 19.30 Уоё або нічога (16+). 21.35 Чорны рыцар (12+). 23.25 Хлапечнік у Еўропе (18+).

ТВ3 ТВ3

6.00 М/ф (6+). 7.30 «Улегцы» (12+). 8.00 Калекцыя Беларусь-фільма: «Чорная бяроза». Маст. фільм (12+). 10.30 «Выратуйце, я не ўмею гатаваць!» (12+) 11.20, 1.40 Серыял «Сапраўдныя» (16+).

15.05 Анімацыйны фільм «Сезон палявання» (6+). 16.30 Серыял «Аварыя» (12+). 20.10 «ТВЗ вядзе раследаванне» (16+). 21.15, 4.55 «Асцярожна, ашуканцы!» (16+) 21.50 «Гатэль «Мэрыголд». Маст. фільм (12+). 0.05 «Вечнасць». Серыял (16+). 5.20 «Без падману» (16+).

TV 1000 ТВ1000

6.20 Фарсаж (16+). 8.10 Двайны фарсаж (12+). 10.00 Трайны фарсаж: такійскі дрыфт (16+). 11.50 Аднакласнікі (16+). 13.35 Аднакласнікі-2 (16+). 15.20, 5.00 Блакітная лагуна (16+). 17.10 Вяртанне ў Блакітную лагуна (16+). 19.00 Ультрафіялет (16+). 20.30 Ідэальныя ўцёкі (16+). 22.10 Аблічны ў натоўпе (16+). 0.00 Герцагіня (16+). 1.55 Кола суду (16+). 3.30 Гнамея і Джульета (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

7.00 Варшылаўскі стралок (16+). 8.40 Код апакаліпсісу (16+). 10.35 Параграф 78: фільм першы (16+). 12.10 Параграф 78: фільм другі (16+). 13.50 Правадыр (16+). 15.25 Я худзю (16+). 17.10 Нябесны суд (16+). 19.00, 5.30 Ваўкалакі (16+). 20.30 Цёмны свет (16+). 22.15 Цёмны свет: раўнавага (12+). 0.10 Палюбоўніцы (16+). 2.05 Сняданак у таты (12+). 3.55 Мужчына з гарантыяй (16+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.20 Суперкар са сметніцай (16+). 7.10 Аўта-SOS (16+).

8.05 Экстрэмальны экспэрс (16+). 9.45 Закунтыя гарады з Альбертам Лінам (16+). 11.25 Зрабіць за адзін дзень (16+). 13.10 Драўляная скура (16+). 15.05 Наступны мегазямлятур (16+). 16.40 Зямля пад рэнтгенам (16+). 18.25 Супербудаванні (16+). 20.05 Самыя лепшыя суперкары (16+). 21.00 Інжынерныя ідэі (16+). 21.55 Зона будаўніцтва (16+). 22.20 У дзікай прыродзе з Беарам Грылсам (16+). 0.05 Космас: магчымыя сутнасці (16+). 1.35, 5.10 Інстынкт выжывання (16+). 2.00 Аўта-SOS (16+). 3.30 Сакратныя матэрыялы старажытнасці (16+). 5.35 Гульні розуму (16+).

Discovery Discovery

8.00 Махінатары (12+). 8.45 Як гэта ўладкавана? (12+). 9.10 Аўтабан А8 (12+). 10.00 Смяротны ўлоў (16+). 10.50 Аляска: апошняя мяжа (16+). 11.41 Невядомае экспедыцыя (16+). 12.32, 4.56 Гіганцкія хабы (12+). 14.14 Голяя, напалоханыя і самотныя (16+). 15.05, 7.14 Старажытныя легенды (12+). 15.56 Джэрэмі Уэйд: таямніцы акіяна (16+). 21.02 Як гэта ўладкавана: аўтамабілі мары (12+). 21.27 Як гэта зроблена? (12+). 22.18 Не спрабуйце паўтарыць (16+). 0.00, 6.28 Памежная служба: Іспанія (16+). 0.51 Іржавая імперыя (12+).

У праграме магчымы змяненні. Перадрукі праграмы забаронена. [СЦ] — фільм трансляцыя са скрытымі субтытрамі.

1 Беларусь 1

6.20 Меладрама «Неспадзяваныя акалічнасці». 3-я і 4-я серыі (16+).
8.15 Клуб рэдактараў (16+).
9.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.50 Гісторыі выратавання (12+).
10.30 Зона Х. Вынікі тыдня (16+).
11.10 Вакол планеты.
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 Меладрама «Вядзьмарскае возера». 1-я і 2-я серыі (16+).
14.25 Маршрут пабудаваны (12+).
15.15 Твой горад.
15.30 Адзін дзень (12+).
16.05 Лёс гігантаў.
16.45, 19.10 Меладрама «Абавязкі сумлення». 1—4-я серыі (16+).
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 Галоўны эфір.
22.10 Меладрама «Спальваючы масты». 1—4-я серыі (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
8.40 Серыял «Стыч!» (6+).
9.25, 19.40 Тэлебарометр.
9.30 «Супержонка» (16+).
10.20 «Чатыры вяселлі» (16+).
11.40 «Пагоня за смакам» (16+).
12.30 Баявік «Прага хуткасці» (12+).
14.40 «Тата папаў» (16+).
17.05 «Вежа» (12+).
17.55 Драма «Усё яшчэ Эліс» (16+).
20.10 «Арол і Рэшка. Марскі сезон» (16+).
21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.15 Трылер «Астрал-3» (16+).
23.05 «Трэці лішні» (16+) [СЦ].
0.05 «Муж напрокат» (16+).

3 Беларусь 3

7.35 «Святыні Беларусі».
8.00, 13.30, 20.20 Навіны культуры.
8.20 «Гэты дзень».
8.25 «Тры таўстуны». Маст. фільм (6+).
10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Беларуская кухня». Бонды з юшкай.

10.55 «Нацыянальны хіт-парад».
11.45 «Халоднае лета пяцьдзяць трыцяга...» Маст. фільм (16+) [СЦ].
13.50 «Камертон». Уладзімір Громаў.
14.15 Дж. Пучыні. «Багема». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь.
16.05 «Нататкі на палях». Пімен Панчанка: сінія касачы для паэта-філосафа [СЦ].
16.35 Канцэрт «Славянскі базар — 2020».
18.35 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].
18.50 «Будзьце маім мужам». Маст. фільм (12+) [СЦ].
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Фурцава». Серыял (16+).

5 Беларусь 5

6.30 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 22-ы тур. «Дынама-Брэст» — «Белшына» (Бабруйск).
8.15, 10.50, 18.00 Тэніс. WTA. Цынцінаці.
9.50, 12.20 Бянтлон. Кубак федэрацыі. Другі этап. Гомель.
13.30 Гандбол. Кубак Беларусі. Мужчыны. Матч за 3-е месца.
15.10 Спорт-мікс.
15.20 Трэніровачны дзень.
15.50 Гандбол. Кубак Беларусі. Мужчыны. Фінал. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
17.30 Піт-стоп.
19.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 22-ы тур. «Нёман» (Гродна) — БАТЭ (Барысаў). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Фінал. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
0.20 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. Агляд тура.

Н АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ]. 18.00 Навіны.
7.10 «Спадчына» (12+).
8.05 «Жыццё іншых» (12+).
9.10 «Надзельная споведзь» [СЦ].
9.25 «Метэгаід».
9.45 «Народны кухар» (12+).
11.00 «Бачылі відэа?» (6+)
12.45 «На дачу!» (6+)
14.00 Серыял «Тонкі лёд» (16+).
10.25 «Беларуская кухня». Бонды з юшкай.

18.15 «Тры акорды» (16+).
20.00 «Контурсы».
21.20 Да 25-годдзя Першага канала. Кропля ў кроплю». Лепшае (16+).
8.20 «Спартклуб» (16+).
23.40 Маст. фільм «Формула каханьня» (6+).

С СТВ

6.00, 23.45 «Ежа багоў» (16+).
7.40, 20.50 Дакументальны спецпраект (16+).
9.25 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Скардзіцца дазваляецца».
10.30 «Вялікі горад».
11.00 Дакументальны праект (16+).
11.30, 13.40, 16.40 «Нюхач-3». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
19.30 «Тыдзень».
22.30 «Засакрчаньня спісы» (16+).

МІР

5.00 Маст. фільм «Помста і закон» (12+).
6.00 Мультифільмы (6+).
7.10 Маст. фільм «Фініст — ясны сокал» [СЦ] (16+).
8.50 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).
9.25 «Фазендалайф» (12+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
10.10 Серыял «Кіпцюр з Маўрытаніі». [СЦ] (16+).
14.10, 16.15 Серыял «Кіпцюр з Маўрытаніі-2». [СЦ] (16+).
18.25 Серыял «Страці па Чапаю». [СЦ] (16+).

РТР— Беларусь

7.00 Маст. фільм «Раман з мінулым» (12+).
10.20, 11.30 Маст. фільм «Зводная сястра» (12+).
11.00, 20.00 Весткі.
14.20, 21.15 Серыял «Змак з пяску» (12+).
23.00 «У людзях».
23.30 «Надзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).

6.40 «50 рэцэптаў першага» (12+).
7.15 «Хто ў хаце гаспадар?» (12+).
8.00, 10.00 Сёння.
8.20 «24 пытанні» (12+).
8.55 Беларусы (6+).
9.25 «Я жадаю гэта ўбачыць» (6+).
10.25 «Першая перадача» (16+).
10.55 Суд тэхнікі» (12+).
11.45 «Дачны адказ» (0+).
12.45 «НашспажыўНагляд» (16+).
13.45 Гісторыі выратавання (12+).
14.15 Маст. фільм «Іспанец» (16+).
16.00 Сёння.
16.20«Следства вялі...» (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.10 Ты не паверыш! (16+).
21.05 «Зоркі сышліся» (16+).
22.30 «Заснавана на рэальных падзеях» (16+).

8 канал

7.00, 14.05, 15.55, 21.15 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05 «Мульти-парад». «Том і Джэры. Квэст».
8.20, 15.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
8.25 «Гатуй як шэф!» (12+).
8.45 Трылер «Зорныя войны».
11.05 Меладрама «Спадчыніца паняволі».
14.10 «Глядзім усёй сям'ёй». М/ф.
16.00 Дэтэктывы «Таямніца Эйфелевай вежы».

18.00 Серыял «Касл» (12+).
18.45, 1.20 «Надвор'е».
18.50 Меладрама «Дзённік памяці» (16+).
20.55 «Вечарніца».
21.20 Драма «Халоднае танга» (18+).
14.20, 21.15 Серыял «Змак з пяску» (12+).
23.05 Трылер «Водны мір» (16+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «Галерэя прыгажосці» (16+).
9.20 Баявік «Легенда Зора» (12+).
11.45 «Даеш моладзь» (16+).
12.45 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
13.45 «Наш рамонт» (16+).
14.25, 2.30 Серыял «Малдзёжкі» (16+).
16.25 Фантастыка «Рыдзік» (16+).
18.45, 0.25 «Уральскія пельмені» (16+).
20.30, 23.10 Колер часу.
20.40 «Добрай ночы, малыя!»
21.35 Спектакль ММТ імя А. П. Чэхава «Юбілей ювеліра». Пастаўка Канстанціна Багамолава. Запіс 2017 года.
23.20 Тайная гісторыя разведкі. «Сола для адзіночых соваў. Энтані Блант». Дак. серыял. 1-я серыя.
0.00 «Адчайныя рамонтнікі». Маст. фільм. 1-я серыя. (18+).
2.15 «Адлюстраваны час». Дак. серыял. «Аповед пра чатырох салдат».
2.45 Pro memoria. «Венецыянскае шкло».

КУЛЬТУРА Культура

6.30 Лісты з правінцыі. Рэспубліка Паўночная Асецыя — Аланія [СЦ].
7.00 Легенды сусветнага кіно. Данатас Баніоніс.
7.30, 19.45, 1.35 «Чалавек і Сонца». Дак. фільм.
8.20 Колер часу. Караваджа.
8.35 «Цыган». Маст. фільм [СЦ].
10.00, 19.30 Навіны культуры.
10.15 «Шэрыя кіты Сахаліна». Дак. фільм.
10.55 Штучны адбор.
11.35 Academia. Галіна Шышкіна. «Японская культура як шлях эстэтычнага і духоўнага ўдасканалення». 1-я лекцыя.
12.25 «Старэйшы брат. Акадэмік Мікалай Багалюбаў». Дак. фільм.
13.05 «Забывае рамяство». Дак. серыял. «Катрыншчык».
13.20, 0.55 «Даведнік па аркестры Юрыя Башмета». Дак. серыял. 1-я серыя.
14.00 Прыгожая планета.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.10 «Да і пасля...» 2009 год (12+).
7.05 Маст. фільм «Нша-земка» (6+).
8.15, 20.15 «Мы п'яем вершы...» (12+).
9.00 «Буй час» (16+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
10.55, 11.40, 15.40, 16.55, 18.50, 21.45, 22.55, 2.20, 3.45, 5.15 Музычная настальгія (12+).
11.30, 5.45 «Пэат Генадзь Айгі чытае свае вершы» (16+).
12.00 Маст. фільм «Вязень замка Іф». 1-я серыя: «Абат Фарыя» (16+).
13.00 Маст. фільм «Вязень замка Іф». 2-я серыя: «Граф Монтэ Крыста» (16+).

14.15, 20.55 85 гадоў з дня нараджэння Алега Табова. «У пошуках радасці. Тэатральная аповесць у плаці вечарах». Вечар 1-ы [СЦ].
14.55 «Прыгажун-мужчына». Маст. фільм [СЦ].
17.05 «Тры таямніцы адваката Плевака». Дак. фільм.
17.35 «Кнігі, якія зазірнулі ў будучыню». Дак. серыял.
18.05 Замежная справа. «Дыпламатыя Старажытнай Русі».
18.45 Астравы. Павел Коган і Людміла Станукінас.
20.30, 23.10 Колер часу.
20.40 «Добрай ночы, малыя!»
21.35 Спектакль ММТ імя А. П. Чэхава «Юбілей ювеліра». Пастаўка Канстанціна Багамолава. Запіс 2017 года.
23.20 Тайная гісторыя разведкі. «Сола для адзіночых соваў. Энтані Блант». Дак. серыял. 1-я серыя.
0.00 «Адчайныя рамонтнікі». Маст. фільм. 1-я серыя. (18+).
2.15 «Адлюстраваны час». Дак. серыял. «Аповед пра чатырох салдат».
2.45 Pro memoria. «Венецыянскае шкло».

EUROSPORT EuroSport 1

1.00 Ралі. ERC. Латвія. Аглед (12+).
1.30, 14.00, 23.00 Веласпорт. «Крытэрыум Да-фіна» (12+).
2.30, 18.00 Веласпорт. «Тур Ламбарды» (12+).
4.00 Аўтагонкі. Суперкубак Porsche (12+).
6.00, 19.00 Тэніс. US Open — 2019 (6+).
9.30 Снукер. Чэмпіянат свету (6+).
15.20, 22.00 Веласпорт. «Тур Валоні» (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.30 Нянькі (16+).
2.20 1+1 (16+).
4.30 Каманда мары (16+).
6.15 Каханне жыве тры гады (16+).
8.15 Фанаткі на сьняданак не застаюцца (16+).
10.10 Тры рыцар (12+).
12.00 Чалавек, які занадта мала ведаў (16+).
13.50 Разборкі ў стылі кунг-фу (16+).
15.45 Бандыткі (16+).
17.30 Вышэйшая ліга (16+).
19.30 2+1 (16+).
21.40 Захачу і саскочу (16+).
23.40 Рэд-2 (12+).

ТВ3 ТВЗ

6.00 Калекцыя Беларусь-фільма (12+).
8.10 М/ф (6+).
10.15 «M&S» (12+).
10.45 «Перыскоп» (16+).
11.05, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
12.05, 5.55 Сабіор (12+).
1.20 Мама, не гаруй! (18+).
2.45 Самы лепшы дзень (16+).
4.30 Кахае не кахае (16+).

15.45 «Чалавек-невідзімка» (16+).
16.45 «Апакаліпсіс» (12+).
17.50, 3.45 «Развітанне» (16+).
19.50 «Відавочнікі» (16+).
20.30, 2.55 «Споведзь экстрасэнса» (12+).
21.30 «Косткі». Серыял (16+).
23.20 «Вечнасьць». Серыял (16+).
1.05 «Д'ябал носіць Prada». Меладрама (16+).
3.45 «Развітанне» (16+).

TV 1000 ТВ1000

7.00, 5.00 Неверагодныя прыгоды факіра (16+).
8.45 Воства (12+).
11.00 Валерыян і горад тысячы планет (16+).
13.25 Як вырасці хмара-чок (12+).
15.15 Вобласці цэмы (16+).
17.05 Прыгоды Цінціна: таямніца Аднорого (12+).
19.00 Срдэчна запрашаем у Зомбіленд (16+).
20.30 Бібліятэкар: у пошуках дзіды лёсу (16+).
22.10 Што хавае хлусня (16+).
23.45 Гонка стагоддзя (16+).
1.30 Шалёныя грошы (16+).
3.10 Нябачны (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

7.00 8 новых спатканняў (12+).
8.30 8 лепшых спатканняў (12+).
10.15 Аднакласнікі.ru: НаСЦСкай поспех (12+).
12.05 Нязломны (16+).
13.35 Кат (16+).
15.35 Кур'ер «за Раю» (12+).
17.10 Першыя (12+).
19.00 Паук (16+).
20.55 Калідр неўміручасці (12+).
23.20, 5.55 Сабіор (12+).
1.20 Мама, не гаруй! (18+).
2.45 Самы лепшы дзень (16+).
4.30 Кахае не кахае (16+).

National Geographic

6.15, 5.40 Навуковыя глупствы (16+).
6.35 Скануючы час (16+).
7.20, 13.25, 17.40 Інстынкт выжывання (16+).

8.10 Экстрэмальны экспэс. (16+).
9.00 Найцяжэйшы ў свеце рамонт. (16+).
9.55 Мега-злом. (16+).
10.45 Дзікі тунель. (16+).
12.30, 16.50 Усярэдзіне неверагоднай механікі. (16+).
14.15, 18.30 Аўта-SOS. (16+).
15.05, 19.20 Служба бяспекі аэрапорта: першы клас (16+).
15.55, 20.10 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
21.05, 2.05 Драўляная скура. (16+).
23.00 Суперзбудаванні Трэцяга рэйха. (16+).
0.30 Лхугі за мяжой. (16+).
3.50 Асушыць акіяны. (16+).
4.45 Невядомая планета Зямля. (16+).
5.35 Гульні розуму. (16+).

Discovery Discovery

8.00, 12.57 Загадкі планеты Зямля (16+).
8.45 Эд Стафард: гульня на вылет (16+).
9.35, 2.33 Хуткія і гучныя (12+).
10.25, 16.21, 22.18 Махінатары (12+).
11.15, 18.54, 4.10 Іржавая імперыя (12+).
12.06 Склады: бітва ў Канадзе (16+).
14.39 Джэрэмі Уэйд: таямніцы акіяна (16+).
15.30 Старажытныя легенды (12+).
17.12, 21.27, 5.19 Як гэта ўладкавана? (12+).
18.03 Палаўнічыня на старызн: класічныя аўто (12+).
19.45 Аўтабан А2 (12+).
23.09 Бітва за кантэйнеры (12+).
0.00 Браты Дызель (12+).
0.51 Голья і напалоханыя (16+).
1.42, 6.28 Тыкл (16+).
4.56 Як гэта зроблена? (12+).
5.42 Мужчынскія бярогі (12+).
7.14 Аляска: апошняя мяжа (16+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 18.05 Телебарометр.
9.05, 20.05 «Зразумець. Даравачь» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня».
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.

11.05 «Майстры і куміры». Міхаіл Дрынеўскі.
12.55 «Сялавя Беларусь». Народны фальклорны ансамбль «Вербіца» Палаца культуры Мінскага аўтамабільнага заводу.

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Кіберспорт. Аўтаспорт. W-серыя.
8.25 Вялікі спорт.
9.10 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 1/2 фіналу.

Н АНТ

6.00, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ].
20.30 Нашы навіны.

16.20, 23.00 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».

МІР МІР

5.00, 10.10 Серыял «Арлова і Аляксандраў». [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны (бягучы радок).

БЕЛАРУСЬ РТР РТР—Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).

12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Таямніцы следства» (12+).

НТБ—Беларусь

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Спорт-мікс.
6.20 «Гарады Беларусі» (6+).
7.00, 16.25, 19.35, 21.55, 23.15 Сёння. Галоўнае.

3 мой 8 канал

7.00, 15.40, 21.10, 0.50 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 15.50 «Мульти-парад» (6+).
7.30, 15.45, 16.20, 20.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 Дак. фільм «Абуджэнне. Хроніка пераломных дзён» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 «Біблейскі сюжэт».
7.00 «Мук-скараход».
«Казка пра залатога леўнічка».

і Акадэмічны сімфанічны аркестр Маскоўскай філармоніі.
15.30 «Чаканне». Маст. фільм.
16.40 Класікі XX стагоддзя.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 Дак. фільм «Абуджэнне. Хроніка пераломных дзён» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 «Біблейскі сюжэт».
7.00 «Мук-скараход».
«Казка пра залатога леўнічка».

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.00 Покер. Partypoker Millions (12+).
2.00, 9.30 Снукер. China Championship — 2019 (6+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.40 Любоўнае шаленства (16+).
3.00 Дзень дурня (16+).
4.40 Захачу і саскочу (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя Беларусь-фільма (12+).
8.00 М/ф (6+).
9.15 «Улегчы» (12+).

13.50 «Новы дзень» (16+).
14.25, 2.20 «Невыдомы». Серыял (16+).
16.10 «Апакаліпсіс» (12+).

TV 1000 ТВ1000

6.55 Фрыда (16+).
9.15 Я, Франкенштэйн (16+).
10.50 Востраў (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.10 4:0 На карысць Тачеці (6+).
7.50 Бабло (16+).
9.40 Трыторыя (12+).

3.55 Дар (16+).
5.30 Гусі-лебедзі (6+).
5.45 Па вуліцах камоду вадзілі... (6+).

Discovery Discovery

8.00 Махінатары 12+.
8.45 Як гэта ўладкавана? (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.10 4:0 На карысць Тачеці (6+).
7.50 Бабло (16+).
9.40 Трыторыя (12+).

1 Беларусь 1

6.20 Існасьць [СЦ].
6.45, 22.00 Меладрама «Неспадзяванья акалічнасьці».
8.30 Адзін дзень (12+).
9.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
9.10 Сэнс жыцця. Аляксей Талай (12+).
9.45 Здароўе (12+) [СЦ].
10.35 Дача (12+).
11.15, 12.10 Меладрама «Адплата».
15.15 Краіна.
15.45 Маршрут пабудаваны (12+).
16.15 «15 гадоў перамагаем разам» (12+).
16.45, 19.10 Меладрама «Спальваючы масты».
21.00 Панарама.
21.45 «На кантролі Прэзідэнта».
1.50 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

6.55 «Не нарадзіся прыгожай».
8.40 Серыял «Стыч!» (6+).
9.20, 21.05 Тэлебарометр.
9.25 Анімацыйны фільм «Захавальнік Месяца» (0+).
10.45 «Вежа» (12+).
11.35 Калейка ў калейку (12+).
12.05 Камень, нажніцы, паперка (16+).
12.40 «Пагоня за смакам» (16+).
13.30 Камедыя «Маляня» (12+).
15.15 «Калі мы дома». Скетч-кам (16+).
15.40 «Мяняю жанку». (16+).
17.20 «Вяселле ўслаляю» (16+).
18.55 Баявік «прага хуткасьці» (12+).
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.15 Прыгоды «Мсіцўцы: Эра Альтрона» (12+).
23.45 «Ароп і Рэшка. Марскі сезон» (16+).

3 Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 15.25, 20.20 Навіны культуры.
8.20, 15.45 «Гэты дзень».
8.25 «Прыгоды на плясцы». М/ф (0+).
8.35 «Будзьце маім мужам». Маст. фільм (12+) [СЦ].

10.00 «Жывая культура». Тэхналогія вырабы шчэпавай птушкі-абярэга (Бярозаўскі раён, Брэсцкая вобласць).
10.25 «Беларуская кухня». Карп у вяршках.
10.55 «Народны майстар». Яніна Мікульчыч (ткацтва паясоў).
11.20 «Фурцава». Серыял (16+).
14.55 «Навукаманія» (6+).
15.50 «Рэстаран пана Сепціма». Маст. фільм (12+).
17.20 «Камертон». Артыст Вячаслаў Статкевіч.
17.45 «Сваімі словамі». Тэлевіктарына.
18.25 «Халоднае лета пяцьдзясят трыццага...» Маст. фільм (16+) [СЦ].
20.05 «Суразмоўцы». Ірына Шаўлякова-Баразенка.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Тры таўстуны». Маст. фільм (6+).
22.40 Канцэрт «Славянскі базар — 2020».

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. Фінал.
9.50 Баскетбол. 3x3. Нацыянальная ліга. 4-ы этап. Палова-арэна.
12.50 Трэнервачны дзень.
13.20 Гандбол. Кубак Беларусі. Мужчыны. 1/2 фіналу. СКА-Мінск — «Машака» (Магілёў).
15.00 Вялікі спорт.
15.50 Гандбол. Кубак Беларусі. Мужчыны. 1/2 фіналу. БГК ім. Мяшкова (Брэст) — ГК «Гомель». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
17.30 Бялтон. Кубак федэрацыі. Другі этап. Гомель.
19.35 Вось гэта спорт!
19.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіянат Беларусі. 22-ы тур. «Дынама-Брэст» — «Белшына» (Барыскі). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.00 Тэніс. WTA. Цынцынаці.

Н АНТ

7.00, 9.00, 16.00 [СЦ], 18.00 Навіны.
7.10 «Маркаў. Нінога асабістага» (16+).
7.45 «Па справядлівасці» (16+).
8.00 «Беларусь. Геаграфія з біяграфіяй» (12+).
8.05 «Алег Табакоў. Усё, што застанеца пасля цябе...» (12+)

9.10 Маст. фільм «Кадрыля» (12+).
10.45 «На дачу!» (6+)
12.00 Серыял «А ў нас у двары...» (12+)
16.20 «Алег Табакоў і яго «кура-няты Табака» (12+).
17.10, 18.15, 21.10 «Сёння ўвечары» (16+).
20.00 «Нашы навіны». Суботні выпуск.
14.55 «Метзагід».
20.45 «Метзагід».
23.10 Фільм «Вяселле па абмене» (12+).

С СТБ

6.20, 0.35 «Ежа багоў» (16+).
8.00 «Анфас».
8.20 «Самая карысная праграма» (16+).
9.15 Дакументальны праект (16+).
10.00 «Мінск і мінчане».
10.30 «Цэнтральны рэгіён».
11.05, 13.40, 16.40 «Нюхач-2». Серыял (16+).
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
19.55 «СТБ-спорт».
20.05 Дакументальны спецпраект (16+).
21.50 «Тэрыторыя памылак» (16+).
22.55 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).

МІР МІР

5.00 Маст. фільм «Мары спраўджаюцца» [СЦ] (12+).
5.35, 7.50 Мультифільмы (6+).
6.00 Маст. фільм «Дача» [СЦ] (12+).
7.20 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
8.35 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).
9.05 Ток-шоу «Слабае звязно» (12+).
10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
10.10 Маст. фільм «Фініст — Ясны сокол» [СЦ] (6+).
11.50, 16.15, 19.15 Серыял «страсці па Чапаю». [СЦ] (16+).
1.35 Маст. фільм «Вій» [СЦ] (12+).
2.45 Маст. фільм «Помста і закон» [СЦ] (12+).

Н АНТ

7.00 Дэтэктывы «Сіцылійская абарона» (12+).

8.50 Маст. фільм «Адзіночка» (12+).
11.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Сто да аднаго».
12.20 «100ЯНАУ» (12+).
13.25 «Доктар Мясянікаў» (12+).
14.30 Маст. фільм «Пяць гадоў і адзін дзень» (12+).
16.20 Маст. фільм «Падсадная качка» (12+).
19.45 «Плюс-мінус». Надвор'е на тыдзень.
20.50 «Прывітанне, Андрэй!» (12+).
22.35 Маст. фільм «Раман з мінулым» (12+).

НТБ-Беларусь

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Сёння. Галоўнае.
6.15 Terra incognita. Беларусь невядомага (6+).
6.45 «50 рэцэптаў першага» (12+).
7.20 «Дача» (12+).
8.00, 10.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.20 «НЗ.by. Час вынікаў».
8.55 «Гарады Беларусі» (6+).
9.25 «Урачэбныя таямніцы плюс» (12+).
10.25 Галоўная шаша (16+).
11.05 «Жывая ежа» (12+).
11.55 Кватэрнае пытанне (0+).
12.55 Паездзе, паямо!» (0+).
13.40 Гісторыі выратавання (12+).
14.15 Маст. фільм «Іспанец» (16+).
16.25 «Сакрэт на мільён». Лаліта Міляўская (16+).
18.05 «Следства вялі...» (16+).
19.25 Серыял «Жывы» (16+).
23.20 «Стромкая гісторыя» (12+).

8 канал

7.00, 14.00, 21.20, 1.45 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05 М/ф «Маана».
8.55, 16.50 «Прыколы 13-й школы» (6+).
9.00 Музыканы фільм «Сабака на сене» (12+).
11.10 Меладрама «Спадчыніца паняволі». 1—4 серыі.
14.05 «Глядзім усёй сям'ёй». «Гары Потэр».
16.55 Камедыя «Бум».
18.45 «Надвор'е».
18.50 Камедыя «Каханне і іншыя непрыемнасці» (16+).
20.50 «Вечарніца» (6+).
21.10 «Фэшн і ту прафэшн».
21.25 Трылер «Зорныя войны».
23.45 Трылер «Камедыянт».

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35, 16.25 Серыял «Вароніны» (12+).
10.10, 21.30 Серыял «Гатэль «Элеон» (16+).
11.45 Серыял «Каханне ў непрацоўныя тыдні» (16+).
12.50, 23.00 Серыял «Матулі» (16+).
14.25, 2.30 Серыял «Маладзёжка» (16+).
18.00 «Уральскія пельмені». Раница ў хваёвым трызненні (16+).
19.30 Серыял «Сторыз» (16+).
20.30 Серыял «Нагіёў на карантыне» (16+).
0.25 «Уральскія пельмені» (16+).
1.20 Серыял «Татавы дочки» (12+).
4.10 «Адна за ўсіх» (16+).
4.45 «6 кадраў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 Лісты з правінцы. Стаўрапольскі край [СЦ].
7.00 Легенды сусветнага кіно. Вера Марэцкая.
7.30, 19.45, 1.35 «Чалавек і Сонца». Дак. фільм.
8.25, 17.35 «Кнігі, які зазірнулі ў будучыню». Дак. серыял.
8.55, 22.15 175 гадоў рускаму геаграфічнаму таварыству. «Бераг яго жыцця». Маст. фільм [СЦ].
10.00, 19.30 Навіны культуры.
10.15, 21.35 175 гадоў рускаму геаграфічнаму таварыству. «Холад». Дак. серыял. 1-я серыя. «Цывілізацыя» [СЦ].
10.55 Штучны адбор.
11.35 Academia. Галіна Шышкіна. «Японская культура як шлях эстаэтычнага і духоўнага ўдасканалення». 2-я лекцыя.
12.25, 23.20 Тайная гісторыя разведкі. «Сола для адзіночкі соваў. Энтані Блант». Дак. серыял.

13.05 «Забывае рамяство». Дак. серыял. «Бурлак».
13.20, 0.55 «Даведнік па аркестры Юрыя Башмета». Дак. серыял. 2-я серыя.
14.00 Прыгожая планета.
14.15, 20.55 Да 85-годдзя з дня нараджэння Алега Табакова. «У пошукх радасці. Тэатральная аповесць у пяці вечарах». Вечар 2-й [СЦ].
14.55 Спектакль ММТ імя А. П. Чэхава «Апошня ахвяра». Пастаўніка Юрыя Яроміна. Запіс 2004 года.
18.05 Замежнае справа. «Вялікі пасол».
18.45 «Наша кіно. Чужыя берагі». Дак. серыял. 1-я серыя.
20.40 «Добрай ночы, малыя».
0.00 «Адчайныя рамантыкі». Маст. фільм (18+).
2.30 «Адлюстраваны час». Дак. серыял. «Як там, на БАМЕ?»

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 Маст. фільм «Вязень замка Іф». 1-я серыя: «Абат Фарыя» (16+).
7.00 Маст. фільм «Вязень замка Іф». 2-я серыя: «Граф Монэт Крыста» (18+).
8.05 Маст. фільм «Вязень замка Іф». 3-я серыя: «Я адпачу» (16+).
9.40, 10.55, 12.50, 15.45, 16.55, 18.50, 20.40, 21.45, 22.55, 4.55, 5.40 Музыкальная настальгія (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 The Best of «Сева-Ліогія» (18+).
13.05 Маст. фільм «Падураўнак лёсу» (16+).
14.15, 2.15 «Мы праем вершы...» (12+).
15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
18.00 «Буй час» з Аляксандрам Палітоўскім: «ДКНЗ: Апошняя «дзекабрысты» вялікай імперыі» (16+).
19.10 Маст. фільм «Кароткія сустрэчы» (16+).
0.10 «Да і пасля...» (12+).

1.05 Маст. фільм «Іншаземка» (6+).
3.00 «Буй час» (16+).
5.30 «Паэт Геннадзь Айгічытае свае вершы» (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00, 14.00 Веласпорт. «Тур Ламбарды» (12+).
1.00 Покер. Party poker Millions (12+).
2.00 Снукер. Чэмпіянат свету (6+).
4.00 Аўтагонкі. Формула Е — 2019/20 (12+).
6.00, 19.00 Тэніс. US Open — 2019 (6+).
9.30 Снукер. International Championship — 2019 (6+).
15.20 Веласпорт. «Тур Валоніі» (12+).
18.00 Веласпорт. «Крытэрыум Дафіне» (12+).
22.00 Аўтагонкі. Формула Е. Берлін. Агляд (12+).
23.00 Аўтагонкі. World Endurance. Спа. Агляд (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.50 Хлалечнік у Еўропе (18+).
4.25 Замуж на два дні (12+).
6.25 Твой выхад, дзетка! (18+).
8.15 Гэты немкі момант (16+).
10.15 Разборкі ў стылі кунг-фу (16+).
12.10 100 мільёнаў еўра (16+).
14.00 Дзень выбараў па французску (16+).
15.45 Без тармазоў (16+).
17.30, 23.35 Найвышэйшая ліга-2 (12+).
19.30 Статус: волны (16+).
21.20 Захачу і саскочу. Майстар-клас (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя Беларусь-фільма (12+).
8.00 М/ф (6+).
8.35, 23.25 «Улегцы» (12+).
9.05, 17.25 «Скажы мне праўду» (16+).
10.00, 15.20, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).

11.00, 18.25, 3.20 «Сляпая» (16+).
12.00, 19.30 «Варажбітка» (16+).
13.10 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.10, 2.25 «Палаўнічына на прывіды» (16+).
16.25 «Знакі лёсу» (16+).
20.40 «Косткі». Серыял (16+).
22.30 «Вечнасць». Серыял (16+).
23.55 «90-я». (16+).
0.40 «Азарныя гульні». Маст. фільм (16+).
4.15 «Перыскоп» (16+).

TV 1000 ТВ1000

6.35 Што хавае хлусня (16+).
8.10 Бібліятэкар: у пошуках дзіды лёсу (16+).
9.45 Прыгоды Цінціна: таямніца Аднарага (12+).
11.35 Неверагоднае вандраванне містара Снівета (6+).
13.20 Не глядзячы ні на што (16+).
15.20 Нябачны (16+).
17.10 Гонка стагоддзя (16+).
19.00 Фарсаж (16+).
20.50 Дваіны фарсаж (12+).
22.45 Траіны фарсаж: таікійскі дрыфт (16+).
0.25 Усе грошы свету (18+).
2.55 Успомніць усё (16+).
5.00 Сардэчна запрашаем у Зомбіленд (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

8.10 Першыя (12+).
10.10 Самы лепшы дзень (16+).
12.10 Кахае не кахае (16+).
13.40, 19.00 Павук (16+).
15.55 Патэльефануец Мышкіну (12+).
17.25 Мужчына з гарантыяй (16+).
20.55 8 новых спатканняў (12+).
22.25 8 новых спатканняў (12+).
0.15 Горка! (16+).
2.00 Горка-2 (16+).
3.45 Мама, не гаруй-2 (16+).
5.45 Царэўна-жаба (6+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.05 Скануючы час (16+).
6.50 Інстынкт выжывання (16+).
7.35 Экстрэмальны экспрэс (16+).
8.25 Найцяжэйшы ў свеце рамонт (16+).
9.20 Мега-злом (16+).
10.15 Дзікі тунец (16+).
12.05, 16.30 Драўляная скура (16+).
13.55, 18.25 Аўта-SOS (16+).
14.50, 19.15 Служба бяспекі аэрапорта: першы клас (16+).
15.40, 20.05, 2.05 Расследаванні авіякатастроф (16+).
21.00, 3.45 Зрабіць за адзін дзень (16+).
21.50 Мегазаводы (16+).
23.40 Суперзбудаванні: BelugaXL (16+).
0.25 Літхугі за мяжой (16+).
4.30 Асушыць акіян (16+).
5.10 Невядомае планета Зямля (16+).

Discovery Discovery

8.00, 12.57 Загадкі планеты Зямля (16+).
8.45 Эд Стафард: гульня на вылет (16+).
9.35, 2.33 Хуткія і гучныя (12+).
10.25, 16.21, 22.18 Махінатары (12+).
11.15, 18.54, 4.10 Іржавая імперыя (12+).
12.06 Склады: бітва ў Канадзе (16+).
13.48 Бітва матораў (12+).
15.30, 7.14 Браты Дызель (12+).
17.12, 5.19 Як гэта ўладкавана? (12+).
18.03 Геній аўтадызайну (12+).
19.45 Аўтабан А2 (12+).
20.36, 3.24 Легендарныя месцы (12+).
23.09 Бітвы за кантэйнеры (12+).
0.00 Узрываючы гісторыю (12+).
0.51 Дзэрэммі Уэйд: таямніцы акіяна (16+).
1.42, 6.28 Тыкл (16+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).
8.50 Слова Мітрапаліта Паўла на свята Праабражэння Гасподня.
9.10, 22.05 Серыял «След» (16+).
10.45 Дзень у вялікім горадзе.
11.45, 12.10, 13.05, 18.35, 19.20 Меладрама «Ангеліна» (16+).
14.00 «Выдатна здаровым быць!» (6+) [СЦ].
14.50, 15.25 Меладрама «Спакуса» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларускае часіна.
18.15, 1.15 «Зона Х». Крымінальная навіны (16+).
21.00 Панарама.
21.50 «На кантролі Прэзідэнта».
0.55 Сфера інтарэсаў.
1.35 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 18.10 Телебарометр.
9.05, 20.15 Серыял «Спяная» (16+).
10.00, 22.40 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
10.50, 18.15 Серыял «Ланцэт» (16+).
12.45, 23.50 Серыял «Анатомія страстці» (16+).
13.35 «Пагоня за смакам» (16+).
14.30 Анімацыйны серыял «Шахеразада. Нерасказаная гісторыя» (6+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45 «ПІН_КОД» (12+).
16.30 «Не нарадзіся прыгожай». Серыял (12+).
17.20 «Багіня шопінгу. Бліскачае вяртанне» (16+).
21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.15 «Чатыры вяселлі» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Курыца, запечаная ў цесце.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.

8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.50 «Смерць шпіёнам!» Серыял (12+).
10.25, 19.40 «Апошні дзень». Юрый Якаўлеў (12+).
11.05 «Майстры і куміры». Аляксандр Падабед.
12.55 «Спявае Беларусь». Народны эксперыментальна-вакальны гурт «Берагіня» (в. Літва, Ляхавіцкі раён, Брэсцкая вобласць).
13.50, 21.05 «Узарванае пекла». Маст. фільм (12+).
15.25 «Камертон». Актрыса Алена Барзова.
15.50, 22.55 «Пані Марыя». Маст. фільм (12+).
17.20 «Нататкі на палях». Паўлюк Баргмы: працоўца паэта-вундэркінда [СЦ].
20.40 «Кальханка» (0+).
22.40 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Кіберспорт. Аўтаспорт. W-серыя.
8.25 Хакей. Кубак Беларусі. Групавай раўнд. «Нёман» (Гродна) — «Дынама» (Маладзечна).
10.25 Спорт-кадр.
10.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/2 фіналу.
12.55 Спорт-мікс.
13.05 Лёгкае атлетыка. Брыльянтавая ліга. Манака.
15.15 Гульні «на вырасць».
20.50 Футбол. Беларусбанк — чэмпіятат Беларусі.
17.50 Піт-стоп.
18.25 Тэніс. WTA. Прага. Фінал.
20.35 Вось гэта спорт!
20.50 Між іншым.
21.15 Слэм-данк.
21.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/2 фіналу. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ].
11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ].
20.30 Нашы навіны.
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
9.55 «Жыць здорава!» (16+).
11.10 Серыял «Два лёсы-3» (16+).
12.10 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Фільм «Мільянер» (16+).
15.10 «Давай пажэнімся!» (16+)

16.20, 23.10 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.20, 18.20 «На самай справе» (16+).
18.55 «Беларусь. Геаграфія з біяграфіяй» (12+).
19.00 «Аб'ектыўНА» (16+).
20.00 Час.
21.10 Серыял «Жоўтае вока тыгра» (16+).

С СТВ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТВ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ].
10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Як уладкаваны свет» (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.20, 0.50 «Самыя шакавальныя гіпотэзы» (16+).
13.45, 23.05 «Таямніцы Чапман» (16+).
14.35, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
15.15, 16.50 «Нюхач-3». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТВ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Міншчына».
22.10 «Глядзец усім!» (16+)

МІР МІР

5.00, 10.10 Серыял «Арлова і Аляксандраў» [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Справы судовыя. Грошы вярніце!» (16+).
14.10, 17.15 «Справы судовыя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 16.15 «Справы судовыя. Новыя гісторыі» (16+).
18.15, 19.25 Серыял «ППС» [СЦ] (16+).
21.40 «Сусветныя гульні розуму» [СЦ] (12+).
22.20, 0.00 Тэлегульня «Гульня ў кіно» (12+).
0.45 Серыял «Мухтар. Новы след». [СЦ] (16+).
3.45 Серыял «Грачанка». (12+).

БЕЛАРУСЬ РТР-Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).

12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Таямніцы следства» (12+).
17.15 «60 хвілін».
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
21.00, 23.10 Серыял «Лабірынты» (12+).

НТБ-Беларусь

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Спорт-мікс.
6.20 «Гарады Беларусі» (6+).
7.00, 16.25, 19.35, 21.55, 23.15 Сёння. Галоўнае.
7.10 «Здароўе» (12+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.25 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
9.20, 22.00 «НЗ.by».
9.45, 10.25 Баявік «Марскія д'ялы. Віхраслуп» (16+).
13.25, 16.30 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
13.55 Серыял «Ляснік. Свая зямля» (16+).
17.00 «ДНК» (16+).
18.05 Серыял «Мянтаўскія войны» (16+).
19.55 Дэзактыў «Герой па выкліку» (16+).
22.20 Серыял «Іскраны барон» (16+).
23.30 «Апошнія 24 гадзіны» (16+).

8 канал

7.00, 15.50, 21.10, 1.00 «Навіны (бягучы радок)».
7.05, 8.25, 16.00 «Мульти-парад» (6+).
7.30, 15.55, 20.50 «Прыколы Бітва за будучыню» (6+).
7.35, 15.00 Серыял «Цёмны крышталь».
8.40, 19.15 Серыял «Злачынства» (16+).
10.15 «Гатуй як шэф!» (12+)
10.40 Драма «Пеле. Нараджэнне легенды» (12+).
12.30, 18.00 Серыял «Няроўны шлюб».
13.45 Серыял «Ажаніцца або як?» (16+)
15.00 Серыял «Цёмны крышталь».
16.20 Камедыя «Дарагі тата».
17.55 «Надвор'е».
20.55 «Вечарніца» (6+).
21.15 Камедыя «Гісторыя вогненнай сагі».
23.20 Серыял «Дракула» (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35, 16.25 Серыял «Вароніны» (12+).
10.10 Серыял «Гатэль «Элеон» (16+).
11.45 Серыял «Каханне ў непрацоўны тыдні» (16+).
12.50 Серыял «Матулі» (16+).
14.25 «Галерэя прыгажосці» (16+).
15.10 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
18.00 «Справа была ўвечары» (16+).
18.55 «Уральскія пельмені» (16+).
19.40 Камедыя «Вяселле па абмен» (12+).
21.30 Баявік «Абдурцы ўсіх» (16+).
23.25 Баявік «Хутэй за кулю» (12+).
1.20 Баявік «Легенда Зора» (12+).
3.35 «Адна за ўсіх» (16+).
4.45 «6 кадраў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 Лісты з правінцыі. Васільсурск (Ніжагародская вобласць) [СЦ].
7.00 Легенды сусветнага кіно. Георгій Жжонаў.
7.35 «Кактэбэль. Запаведная зона». Дак. фільм.
8.25 Шэдэўры старога кіно. «Сільва». Маст. фільм.
10.00, 19.30 Навіны культуры.
10.15, 21.35 Да 175-годдзя рускага геаграфічнага таварыства. «Холод». Дак. серыял. 4-я серыя. «Псіхалогія» [СЦ].
10.55 Штучны адбор.
11.35 Academia. Аляксандр Лявонцёў. «Сучасная энергетыка і яе перспектывы». 2-я лекцыя.
12.25 Тайная гісторыя разведкі. «Сола для адзіночкі соваў. Канстанцін Мельнік». Дак. серыял. 4-я серыя.
13.05 «Забывае рамяство». Дак. серыял. «Гарадавы».
13.15 Маст. фільм «Меладрама з замахам на забойства» (16+).
17.20, 23.20 Дак. фільм «Чауны. Школа выхавання» (16+).

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» (12+)
7.00 Маст. фільм «Людзі і манекены». 1-я серыя (12+).
8.15 Маст. фільм «Адзін за ўсіх!» (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 10.55, 12.55, 14.20, 15.45, 16.55, 18.00, 20.40, 21.45, 23.00, 0.50, 2.40, 3.45, 4.55 Музыкальная настальгія (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
12.00 Дак. фільм «Абуджэнне. Хроніка пераломных дзён» (16+).
13.15 Маст. фільм «Меладрама з замахам на забойства» (16+).
17.20, 23.20 Дак. фільм «Чауны. Школа выхавання» (16+).

14.15, 20.55 Да 85-годдзя з дня нараджэння Алега Табакова. «У пошуках радасці. Тэатральная апавесць у пяці вечарах». Вечар 5-ы [СЦ].
14.55 Спектакль Маскоўскага тэатра п / к А. Табакова «Любоўныя лісты». Пастаноўка Яўгена Камяньковіча. Запіс 2003 года.
16.40 «Гохран. Здабышчэ страчанага». Дак. фільм.
17.20 Да 80-годдзя з дня нараджэння Аляксея Букавала. «Крутая лесьвіца». Дак. фільм.
18.05 Замежная справа. «Напярэдадні Першай сусветнай вайны».
18.45 «Наша кіно. Чужыя берагі». Дак. серыял. 4-я серыя. «Сяброўства заклятых ворагаў».
19.45 85 гадоў Юрыю Энцін. Лінія жыцця [СЦ].
20.40 «Добрай ночы, маляля!»
22.15 «Зямля Саннікава». Маст. фільм [СЦ].
23.50 Прыгожая планета.
0.05 «Адачайныя рамантыкі». Маст. фільм (18+).
1.55 Шукальнікі. «Трагедыя ў стылі барока».
2.40 «Каралеўскі бутэрброд». «Цудоўны Гоша». Мультифільмы для дарослых.

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00 Веласпорт. «Тур Ламбарды» (12+).
1.00 Покер. Party poker Millions (12+).
2.00 Снукер. «Мастэрс» — 2019 (6+).
4.00 Аўтагонкі. «Гісторыя Формулы Е» (12+).
6.00, 19.00 Тэніс. US Open — 2019 (6+).
9.30 Снукер. China Championship — 2019 (6+).
14.00 Веласпорт. Чэмпіятат Францыі. Жанчыны. Мужчыны. Гонка на час (12+).
22.00 Веласпорт. Чэмпіятат Францыі. Мужчыны. Жанчыны. Гонка на час (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.05 Захачу і саскочу. Супергерой (16+).
3.55 Твой выхад, дзетка! (18+)
5.40 Фанаткі на сныдак не застаюцца (16+).
7.40 Статус: вольны (16+).
9.35 Усё аб нічога (16+).
11.45 Чорны рыцар (12+).
13.35 Вышэйшая ліга (16+).
15.35 Вышэйшая ліга-2 (12+).
17.35 Словедзь нябачнік (12+).
19.30 Без пачуццяў (16+).
21.15 З'едзем да чортавай бабулі (12+).
23.05 Дом з паранармальнымі з'явамі-2 (18+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя Беларуска-фільма (12+).
8.00 М/ф (6+).

18.10 «Да і пасля...» (12+).
19.05 Маст. фільм «Мара» (12+).
0.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «ДКНЗ: апошнія «дзекабрысты» вялікай імперыі» (16+).
1.10 Маст. фільм «Кароткія сустрэчы» (16+).

TV 1000 ТВ1000

7.35 Гісторыя аднаго выпура (16+).
9.45 Герцагіня (16+).
13.25 Аднойчы ў Мексіцы (16+).
15.10 Фрыда (16+).
17.25, 5.00 Што хавае хлусня (16+).
19.00 Ван Хельсінг (16+).
21.15 Я, Франкенштэйн (16+).
22.45 Востраў (12+).
1.05 Бібліятэкар: у пошуках дзіды лёсу (16+).
2.55 Прыгоды Ціціна: таямніца Аднарога (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

7.40 Мама, не гаруй-2 (16+).
9.50 Першыя (12+).
11.35 Сабор (12+).
13.35 Павук (16+).
16.10 Тэрыторыя (12+).
19.00 Шакал (16+).
20.55 Варашылаўскі стракол (16+).
22.40 Бабло (16+).
0.15 Кур'ер з «Раю» (12+).
1.50 Нязломны (16+).
3.25 9 рота (16+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.10, 5.55 Навуковыя глупствы (16+).
6.30 Сканычы час (16+).

7.15, 13.20, 17.35 Сіла племені (16+).
8.05 Экстрэмальны экспрэс (16+).
8.55 Найцяжэйшы ў свеце рамонт (16+).
9.50 Неверагодныя машыны (16+).
10.40 Дзікі тунец (16+).
12.25, 16.45, 0.15 Ліхтуні за мяжой (16+).
14.10, 18.25 Аўта-SOS (16+).
15.00, 19.15 Злавіць кантрабандыста (16+).
15.50, 20.10, 1.50 Расследаванні авіякатастроф (16+).
21.00, 3.20 Гісторыя Эміратаў (16+).
23.30 Суперзбудаванні: цуды інжынерыі (16+).
4.05 Асушыць акіяны (16+).
4.55 Невядомае планета Зямля (16+).
5.45 Гульні розуму (16+).

Discovery Discovery

8.00, 12.57 Загадкі планеты Зямля (16+).
8.45, 3.24 Легендарны месцы (12+).
9.35, 2.33 Палюўнічы на старызну: класічныя аўто (12+).
10.25, 16.21, 22.18 Махінатары (12+).
11.15, 18.54, 4.10 Іржавая імперыя (12+).
12.06 Склады: бітва ў Канадзе (12+).
12.57 Што магло пайсці не так? (16+).
13.48, 7.14 Адраджэнне капальні (12+).
14.39 Узрываючы гісторыю (12+).
15.30 Джэрэмі Уэйд: таямніцы акіяна (16+).
17.12, 21.27, 5.19 Як гэта уладкавана? (12+).
18.03 Геній аўтадызайну (12+).
19.45 Аўтабан А2 (12+).
20.36 Голья, напалоханы і самотныя (16+).
23.09 Бітва за кантэйнеры (12+).
1.50 Аляска: апошняя мяжа (16+).
1.42 Тыкл (18+).
4.56 Як гэта зроблена? (12+).
5.42 Мужчынскія бярогі (12+).
6.28 Мужчына, жанчына, прырода (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 18.15 Телебарометр.
9.05, 20.10 Серыял «Спячая» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35 «Беларуская кухня». Жулікі па-далеку.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.

8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 17.50 «Смерць шпіёнам!» Серыял (12+).
10.25 «Апошні дзень». Сяргей Філіпаў (12+).

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Тэніс. WTA.
9.15 Авертайм.
9.45 Хакей. Кубак Беларусі. Групавы этап. «Металург» (Жлобін) — «Шахцёр» (Салігорск).

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раница».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ], 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ], 20.30 Нашы навіны.
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).

16.20, 2.00 «Трывожная кнопка» (16+).
16.40, 18.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
18.50 «Поле цудаў» (16+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раница СТБ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
9.00, 23.55 «Загадкі чалавецтва» (16+).

МІР МІР

5.00 Серыял «Цёмны бок душы» (16+).
6.45, 10.20 Серыял «ППС» [СЦ] (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).

БЕЛАРУСЬ РТР РТР—Беларусь

7.00 «Новая раница».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).

НТБ—Беларусь

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Спорт-мікс.
6.20 «Гарды Беларусі» (6+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 Лета Гасподняе. Праабражэнне [СЦ].
7.00 Легенды сусветнага кіно. Вячаслаў Ціханаў.

8 канал

7.00, 15.50, 21.10, 1.05 «Надворе» + «Эрана».
7.05, 16.00 «Мульт-парад» (6+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35, 16.25 Серыял «Вароніны» (12+).

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.30 The Best of «Сева-логія» (18+).
6.50, 9.45, 10.55, 12.50, 14.40, 15.45, 16.55, 21.45, 22.55, 3.40, 4.55 Музычная настальгія (12+).

14.15, 20.55 Да 85-годдзя з дня нараджэння Алега Табакова. «У пошчу радасці. Тэатральная апевесцэ ў пяці вечарах». Вечар 3-і [СЦ].

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00 Pali. ERC. Тэле-часонік All Access (12+).
0.30 Аўтагонкі. Суперкубак Porsche (12+).
1.00 Покер. Party poker Millions (12+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.35 Захачу і саскочу (16+).
4.10 Чалавек, які занадта мала ведаў (16+).
5.55 Хлапечнік у Еўропе (18+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя Беларусь-фільма (12+).
8.00 М/ф (6+).

2.05 Маст. фільм «Вязень замка Іф». 3-я серыя: «Я адплачу» (16+).

TV 1000 ТВ1000

6.35 Герцагіня (16+).
8.30 Гнамеа і Джульета (12+).
9.55 Успомніць усё (16+).

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.35 Захачу і саскочу (16+).
4.10 Чалавек, які занадта мала ведаў (16+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.00, 5.45 Навуковыя глупствы (16+).
6.25 Скануючы час. (16+).

12.10, 19.35 «Варажбіткі» (12+).

Discovery Discovery

8.00, 12.57 Загадкі планеты Зямля (16+).
8.45, 20.36, 3.24 Легендарныя месцы (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.35 8 новых спатканняў (12+).
8.20 8 лепшых спатканняў (12+).
10.20 Горка! (16+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 Добрай раніцы, Беларусь!
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10 Зона Х. Крымінальная хроніка (16+).

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 18.10 Телебарометр.
9.05, 20.15 Серыял «Спяная» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Квасоліха.
8.05, 12.00, 20.20 Навіны культуры.

11.05 «Майстры і куміры». Ганна Радзко.
12.55 «Спявае Беларусь». Народны ансамбль «Світанак» (в. Анопаль, Мінскі раён).

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Між іншым.
7.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/2 фіналу.

Н АНТ

6.00, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
7.00 [СЦ], 8.00 [СЦ], 9.00 [СЦ].
11.00, 13.00, 16.00, 18.00 [СЦ].

18.50 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).

С СТБ

6.00, 6.40, 7.45, 8.40 «Раніца СТБ».
6.30 [СЦ], 7.30 [СЦ], 8.30 [СЦ], 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».

МІР

5.00 Маст. фільм «Дача» [СЦ] (12+).
6.45, 10.10, 18.15, 19.25 Серыял «ППС» [СЦ] (16+).

МІР

5.00 Маст. фільм «Дача» [СЦ] (12+).
6.45, 10.10, 18.15, 19.25 Серыял «ППС» [СЦ] (16+).

РТР-Беларусь

7.00 «Новая раніца».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Пра самае галоўнае» (12+).

12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.40 Серыял «Таямніцы следства» (12+).

НТБ-Беларусь

6.05 «Астрапрагноз».
6.10 Спорт-мікс.
6.20 «Грады Беларусі» (6+).

Культура

6.30 Лісты з правінцы. Слюдзянка (Іркуцкая вобласць) [СЦ].

8 канал

7.00, 15.45, 21.10, 0.50 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 15.55 «Мульти-парад» (6+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.20 «Лаві момант» (16+).
8.35, 16.25 Серыял «Вароніны» (12+).

Культура

6.30 Лісты з правінцы. Слюдзянка (Іркуцкая вобласць) [СЦ].

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «ДКНЗ: Апошняя «дзекабрысты» вялікай імперыі» (16+).

13.20, 0.55 «Даведнік па аркестры Юрыя Башмета». Дак. серыял.
14.00 Прыгожая планета.
14.15, 20.55 Да 85-годдзя з дня нараджэння Алега Табакова. «У пошуках радасці. Тэатральная аповесць у пяці веча-рах». Вечар 4-ы [СЦ].

Культура

6.30 Лісты з правінцы. Слюдзянка (Іркуцкая вобласць) [СЦ].

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «ДКНЗ: Апошняя «дзекабрысты» вялікай імперыі» (16+).

23.20 Дак. фільм «Чаўны. Школа выжывання» (16+).
0.00 The Best of «СевА-логія» (18+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00, 14.00 Веласпорт. «Тур Валоніі» (12+).
1.00 Покер. Partypoker Millions (12+).

Кінакомедія Кінакомедія

1.15 Захачу і саскочу. Майстар-клас (16+).
4.05 Рэд-2 (12+).

ТВ 1000 ТВ1000

13.30 2+1 (16+).
15.45 Чалавек, які за-надта мала ведаў (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 Калекцыя Беларускай культуры (12+).

9.15, 17.35 «Скажы мне праўду» (16+).
10.10, 15.30, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).

ТВ 1000 ТВ1000

7.20 Фарсаж-4 (16+).
9.05 Фарсаж-5 (16+).
11.15 Фарсаж-6 (12+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20, 17.05 Я худзю (16+).
8.25 Правадыр (16+).
10.00 Дар (16+).

National Geographic National Geographic

6.05, 5.45 Навуковыя глупствы (16+).

7.15, 13.15, 17.35 Моч племені (16+).
8.00 Экстрэмальны экспрэс. (16+).

Discovery Discovery

8.00, 12.57 Загадкі планеты Зямля (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

6.20, 17.05 Я худзю (16+).
8.25 Правадыр (16+).
10.00 Дар (16+).

І кожны — на вагу золата

Райцэнтр Гарадок знаходзіцца прыкладна за трыццаць кіламетраў ад Віцебска, недалёка — мяжа з Расіяй. Як там сёння з кадровым пытаннем? Ці адчуваецца дэфіцыт маладых спецыялістаў? Што спрабуюць зрабіць дзеля таго, каб былі выпускнікі каледжаў і ВНУ засталіся працаваць на поўначы краіны назаўсёды?

Толькі жывіце!

У райцэнтры станючая дэмаграфічная сітуацыя. І гэта можна растлумачыць, як цяпер модна гаварыць, «фішкамі», «бонусамі» ды «сакрэтамі». Насамрэч няма ла нюансаў, каб тут не часовым жыхаром хацелася стаць, а тутэйшым. Напрыклад, на слыху сельскагаспадарчыя прадпрыемствы (сярод іншых і расійскае), на якіх пляццэ вельмі годна і прапануюць багаты так званы сацыяльны пакет.

У Гарадку развітая сацыяльная інфраструктура. У прыватнасці, ёсць басейн, цудоўныя спартыўныя залы, на лыжаролернай трасе трэніруюцца нават замежныя спартсмены. А юныя ўдзельнікі міжнароднага турніру па футболе «Кубак Ільва» з Грузіі і Расіі летась былі, як кажуць, на вяршыні шчасця ад таго, як іх гасцінна прынялі, ад убачанага і пачутага. На мінулым тыдні адбыліся чарговыя спаборніцтвы. Праўда, праз пандэмію ўдзельнікамі сталі толькі беларускія каманды.

Дзве сярэднія школы не ступаюць па «начынцы» віцебскае. А каледж аграарнага профілю — адзін з найлепшых на постсавецкай прасторы.

Крамы, кавярні, вечары адпачынку, канцэрты ў сучасным Палацы культуры заўсёды вельмі запатрабаваныя.

Карэспандэнткі газеты «Гарадоцкі веснік»: Маяя Салдаценка (злева) і Юлія Прышчэпа.

У раёне праводзяцца цікавыя масавыя мерапрыемствы. Напрыклад, летась упершыню адбыўся кулінарны фестываль «Мара гурмана». Другі запланавалі на раённыя «Дажынкi».

Візітоўкай культурнага жыцця раёна і брэндам Віцебшчыны стала святая народная творчасці, Беларускай пэзіі і фальклору «Гарадоцкі парнас». Гэтаму праекту больш за дзесяць гадоў.

А яшчэ адсюль рукой падаць да сталіцы «Славянскага базару». І няма праблем з жыллем для моладзі, у тым ліку і так званым камерцыйным.

Пра гэта і іншае старшыня **Гарадоцкага райвыканкама Пётр КАРАБАЧ** гаварыць з захапленнем. Адзначыў, што пералічыў, на яго погляд, не ўсе плюсы рэгіёна. У найбліжэйшай перспектыве — мерапрыемствы ў рамках «зялёнага горадабудуўніцтва».

Гутарылі, між іншым, на наступны дзень пасля Паспання Прэзідэнта Беларускаму народу. Як заўсёды, кіраўнік дзяржавы шмат увагі ўдзяляе сялу і моладзі. Таму было цікава даведацца, што пра гэта думалі ў прыграніччых.

Кіраўнік выканаўчай улады падкрэсліў, што самі яю намеснікі з задавальненнем сустракаюцца з навічкамі ў прафесіі. Не было такога, каб малады спецыяліст не мог трапіць на незапланаваны асабісты

Старшыня раённага камітэта прафсаюза работнікаў аграпрамысловага комплексу Таццяна ГРУГАНОВА павіншавала камбайнера Міхаіла САЛАМАХУ.

прыём. Тое, што кожны з іх на вагу золата — абсалютная праўда. У раёне падчас размоў з кіраўнікамі розных узроўняў гэта адчувалася.

На ферму... са сталіцы

Згодна з лютымскім прэзідэнцкім Указам № 70 «Аб развіцці аграпрамысловага комплексу Віцебскай вобласці», у наймаленькай з'явілася добрая магчымасць дадаткова зацікавіць работай на сяле.

Гарадоцчына спецыялізуецца на вырабе сельскагаспадарчай прадукцыі. На сёння аграрыяў каля 1,8 тысячы, у тым ліку каля 215 маладых работнікаў. А сярод іх 65 маладых спецыялістаў, якія толькі пачалі або пачнуць работу...

Намеснік старшыні райвыканкама **Марына ЗДОЛЬНІКАВА** прапанавала столькі кандыдатур для сустрэчы, што камандзіроўка зацягнулася да вечара. Але ад знаёмства з кожным прадстаўніком «пакалення віртуальных тэхналогій» атрымліваў сапраўдную радасць.

Суправаджала нас старшыня раённага камітэта прафсаюза работнікаў аграпрамысловага комплексу **Таццяна ГРУГАНОВА**. Паралельна яна выконвала свае абавязкі: кантралявала, ці ўсё зроблена ў пытаннях тэхнікі

бяспекі, можа, ёсць незадаволенасць умовамі працы, неабходна дапамога ў бытавых пытаннях?

Між іншым, у сярэднім 885 рублёў у месяц тут зарабляюць у сельскай гаспадарцы. Але на некаторых прадпрыемствах радыём працаўнікам пляццэ значна больш.

Прывабныя дзясучаты, якія нядаўна прыйшлі працаваць на ферму ААТ «Птушкафабрыка Гарадок», паспелі зачараваць не толькі стыльным выглядам і прыгажосцю, але і любоўю да жывёл. Яны з такой пяшчотай расказвалі пра сваіх любімцаў: іх характары, звычкі і нават хваробы, што адчувалася: выбар прафесіі зроблены правільна.

Анжэліка Цынкевіч, ветэрынарны фельчар, родам з Мінска. А працуе тут пасля вучобы ў аграрным каледжы ў Лужасне (прыгарад Віцебска). Расказала, што, магчыма, у будучым на малой радзіме пад Мінскам будзе займацца ўтрыманнем і развядзеннем коней, арганізацыяй катанні і навучаннем верхавой язды.

А Ганна Каралько прыехала сюды працаваць з Віцебска. Акадэмію ветэрынарнай медыцыны скончыла, вучылася па так званым мэставым наборы. У ВНУ пяць гадоў і столькі ж будзе ветэрынарным урачом у Гарадоцкім раёне.

Суразмоўцы не ўтойвалі, што спачатку на рабоце ім не халала практычных ведаў.

Ды і, напрыклад, у акадэміі вучылі лячыць не тымі лекамі, якія ёсць у нааўнасці. Таму прыходзіцца вывучаць хімічны склад і падбіраць аналагі. Працаваць нялёгка. Устаюць а пятай гадзіне раніцы, каб паспець на першую дойку. Потым яшчэ дзённая і вячэрняя. Калі трэба, прыходзіцца і ў выхадныя працаваць. Але ж яны ведалі на каго ішлі вучыцца.

Нагода для гонару

Чарговае знаёмства — з хлопцам, які мог пазбегнуць службы ў арміі, згодна з прэзідэнцкім указам, але добраахвотна вырашыў паслужыць. Да гэтага працаваў электрыкам на згаданым вышэй прадпрыемстве. І сёння там.

Аляксандр Сарынаў (ва ўзросце крыху за дваццаць) разважае як вопытны чалавек. Расказаў пра родны райцэнтр, дзе ў 2014-м скончыў дзевяць класаў. Пра вучобу ў аграрным каледжы. Пра тое, як у войскай часці ў знакамітых Пячах быў сяржантам. Мог бы застацца ў арміі, бо вельмі адказныя прафесіяналы неабходны і там, але пацягнула дамоў.

З любоўю гаварыў аб прадпрыемстве, сваіх абавязках, пра тое, што прапанавалі вучыцца на інжынера. Плануе стаць студэнтам адной з прэстыжных мінскіх ВНУ. Прызнаўся, што на асабістае жыццё пакуль няма часу, але ў любым выпадку, калі сустрагне тую адзіную, то створыць сям'ю, застанецца ў Гарадку...

Чарговым новым знаёмым стаў 25-гадовы аграмом Міхаіла Жукоўскі. Сказаў, што раней працаваў на Браслаўшчыне, дзе нарадзіўся і жыў. Сюды трапіў, калі расфарміравалі гаспадарку, а выбар зрабіў дзякуючы аднакурсніцы, з якой вучыўся ў акадэміі — яна тутэйшая.

Пагутарылі і з лідарам жніва сярод маладых Дзмітрыем Шапавалавым. Усё ў яго складаецца добра. І на рабоце шануюць,

Навіна на прадпрыемстве — пачынае функцыянаваць сартвальная машына замеснай вытворчасці. І, як кажуць спецыялісты, яна адна з самых інтэлектуальных ва ўсёй краіне. Які, дзякуючы ёй, будуць мець лепшы таварны выгляд, іх тэрмін прыдатнасці павялічыцца. Каля дваццаці пяці чалавек, якія да механізацыі працэсу займаліся сарціроўкай яек, атрымаюць работу на прадпрыемстве.

Лечаць,

пішуць, малююць...

У Гарадоцкай цэнтральнай раённай бальніцы новы галоўны педыятр, калі мы пазнаёміліся, працаваў толькі трэці дзень. Павел Філіпаў пакуль што жыве ў Віцебску, а нарадзіўся ў Сяно. Мама таксама медык, як і айчы. Стаць менавіта дзіцячым урачом вырашыў даўно, таму і вучыўся ў Гродне, дзе ёсць спецыялізаваны факультэт. А мог бы ў сваім абласным цэнтры.

На ўмовы працы не скардзіцца. Ёсць магчымасць працаваць на 1,5 стаўкі. Ці застанецца пасля адпрацоўкі? Сказаў, што яшчэ пра гэта не думаў. У прыныце, калі дадуць жыллё, чаму б і не? Ды і зноў жа, да Віцебска каля трыццаці кіламетраў. У багатых краінах свету людзі і сотню змогуць праехаць да добрага месца работы.

Галоўны ўрач установы аховы здароўя «Гарадоцкая ЦРБ» Валерый Самсонаў кажа, што праблем з кадрамі няма. Хапае і ўрачоў, і медыцынскіх сясцёр. Тыя, хто прыязджаюць, могуць разлічваць на ўважлівае стаўленне. Жыллё — першачарговая задача, якая вырашаецца пры дапамозе мясцовай улады.

У раённым цэнтры рамёстваў сярод іншых на пытанні адказала тэхнік Дыяна Аманеўва, якая пераехала з Віцебска за мужа-будуаўніком. Жанчына — маладая мама, робіць сувеніры, вучыць землякоў рамёствам.

Ганна ШАЛАЕВА кіруе гуртком ганчарства.

бо не лянуецца. А дома чакаюць жонка і двое дзетак.

А ў Міхаіла Саламахі быў якраз дзень нараджэння: яму споўнілася 32 гады. Летас на ўборцы стаў «бронзавым прызёрам». Прафсаюзны лідар павіншавала Міхаіла, уручыла памятную сувеніры ды пажадала сямейнага шчасця, бо механізатар халасты. Умовамі працы ён задаволены. Напрыклад, гарачую ежу прывозіць у абед, і за гэта трэба заплаціць усяго 20 % ад кошту.

Старшыня прафсаюзнага камітэта ААТ «Птушкафабрыка Гарадок» **Вольга ЛЮКШЫНА** расказала, што ўсяго на прадпрыемстве працуе прыкладна 600 чалавек. Моладзь на асабістым рахунку. Усё больш моладзі сярод кіраўнікоў. Спецыялістам, у якіх зацкалена прадпрыемства, аказваюць дапамогу, напрыклад, у набыцці мэблі.

Ганна Шалаева кіруе гуртком ганчарства. Летас стала лаўрэатам другой ступені ў намінацыі «Творчы дэбют» на конкурсе «Славянскага базару ў Віцебску». Падабаецца тут усё, «шукачы шчасця» ў абласным цэнтры і яшчэ далей не збіраецца...

А ў рэдакцыі «Гарадоцкага весніка» пагутарылі з карэспандэнткамі Маяя Салдаценкай і Юліяй Прышчэпай. Мая ўжо год як скончыла Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Аркадзя Куляшова. Юлія вучылася ў Віцебскім дзяржаўным універсітэце імя П. М. Машэрава.

Абавяліныя дзясучаты пішуць пра ўсё і пра ўсіх. Сказалі, што раёнка — добрая школа для прафесіянага росту. Вочы гарлы, калі расказвалі пра рэпартажы з палёў, пра тое, як пісалі пра значныя падзеі ў жыцці раёна, творчыя людзей і іншае...

Аляксандр ПУКШАНСКІ, фота аўтара.

ПРЫЯРЫТЭТЫ

Укладзенае вернецца

КАЛЯ 2,7 мільёна рублёў толькі сёлета было выдаткавана з абласнога бюджэту на рэканструкцыю Віцебскага абласнога палаца дзяцей і моладзі. На куплю абсталявання патрацілі каля паловы мільёна рублёў.

На святачнай прэзентацыі аб'екта адукацыі (корпуса, які на праспекце Фрунзэ) губернатар Мікалай Шарснёў нагадаў, што ў 2018 годзе капітальны рамонт быў зроблены ў першым корпусе ўстановы. Ён знаходзіцца недалёка ад галоўнай сцэнічнай пляцоўкі міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». Той будынак быў узведзены ў першую пяцігодку пасля заканчэння Вялікай Айчыннай вайны.

Два гады таму было прынята рашэнне адрамантаваць і корпус пазнейшай пабудовы (другой паловы 1960-х). Будынікі зроблі тут усё неабходнае за дзевяць месяцаў.

Мікалай Шарснёў падкрэсліў, што дзеля шчаслівага дзяцінства ўлада не шкадуе грошай. Фраза «Усё найлепшае — дзецям» была і застаецца актуальнай. Стварэнне добрых умоў для вучобы і цікавага баўлення волнага часу, карыснага для інтэлекту і здароўя, — інвестыцыя ў будучыню, адзін з прыярытэтных кірункаў дзейнасці.

Выдаткі акупляцца прызмамі, дыпломамі, медалямі... Яны — пацвярджэнне таго, што ўсё робіцца правільна.

Колькасць тых, хто можа развіць тут свае таленты, уражае: у Віцебскім абласным палацы дзяцей і моладзі арганізавана работа 416 аб'яднанняў па інтарэсах. І ў іх займаюцца больш за 4000 навучэнцаў! Калі задумацца, насельніцтва цэлага пасёлка, нават райцэнтра. З імі працуюць каля 190 педагогічных работнікаў, з іх 130 педагогаў дадатковай адукацыі (больш за 60% маюць адпаведную кваліфікацыйную катэгорыю). У палацы сем структурных падраздзяленняў. Апроч іншых ёсць аддзелы турызму і краязнаўства, экалагічны, тэхнічнай творчасці.

Дзякуючы новым умовам у найбліжэйшай перспектыве — адкрыццё новых кірункаў дзейнасці. Безумоўна, у эпоху віртуальных тэхналогій асабліва інтарэс у юных гараджан выклікае ўсё, што звязана з ІТ, стварэннем робатаў, інтэрнэтам... Кіраўніцтва ўстановы, улічваючы гэты фактар, ужо сёння гатовы прапанаваць тое, што будзе вельмі запатрабавана ў будучыні.

Аляксандр ПУШАНСКИ.
Фота Алега КЛІМОВІЧА.

РАБОТА, ЗАРПЛАТА, ЖЫЛЛЁ

Тры складнікі паспяховага развіцця

наступных трох гадоў з рэспубліканскага бюджэту даецца даплата да іх заробатнай платы ў памеры 0,69 базавай стаўкі, якая ўстаўляецца Саветам Міністраў для аплаты працы работнікаў бюджэтных і іншых арганізацый, што атрымліваюць субсідыі, работнікі якіх прыроўнены па аплаце працы да работнікаў бюджэтных арганізацый. Гэта прадугледжвае Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 12 жніўня 2013 года № 353 «Аб некаторых мерах па забеспячэнні арганізацый аграпрамысловага комплексу кадрамі». Са зменамі (у рэд. указаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 23.03.2016 № 105, ад 18.10.2019 № 386).

— У пагадненні, заключаным паміж камітэтам па сельскай гаспадарцы і харчаванні Мінаблвыканкама, Мінскім абласным камітэтам прафсаюза работнікаў АПК і Мінскім абласным аграпрамысловым саюзам прадугледжаны раздзел «Сацыяльная абарона моладзі». Ён складаецца з дваццяці пунктаў і падпунктаў. З улікам таго, што адной з прычын адтоку кадраў з сельскай мясцовасці з'яўляецца адсутнасць добраўпарадкаванага жылля, пагадненнем прадугледжана выдзяляць жыллё ў першую чаргу маладым спецыялістам, якія прыбылі ў арганізацыі па размеркаванні, а таксама запрошаным. Акрамя таго — даваць маладым сем'ям прынаўнасці сродкаў з фонду арганізацыі доўгатэрміновыя льготныя або беспрацэнтныя крэдыты на будаўніцтва жылля і набыццё прадметаў працяглага карыстання для хатняга ўжытку, — расказаў намеснік старшыні Мінскай абласной арганізацыі прафсаюза работнікаў АПК Аксана БЕЛЬСКАЯ.

Не толькі абавязкі, але і правы

У пастаянную практыку работы прафсаюза ўвайшлі абласныя спаборніцтвы на ўборцы ўраджаю збожжавых і зернебабовых культур. Умовамі спаборніцтва прадугледжаны прызававы месцы для маладзёжных экіпажаў камбайнараў, а таксама для маладых кіроўцаў, якія ажыццяўляюць перавозку збожжа ад камбайнаў. Навучэнцам, якія атрымліваюць прафесійную адукацыю і

цаваны і раздадзены метадычныя рэкамендацыі «Правы і гарантыі маладых спецыялістаў». Інфармацыйны матэрыял падрыхтаваны на падставе дзеючых у Рэспубліцы Беларусь нарматыўных прававых актаў.

Формы падтрымкі моладзі розныя. Згодна з калектыўнымі дагаворамі, маладым спецыялістам робіцца аднаразовая выплата ў памеры пяці базавых велічынь пры прызыве работніка — члена прафсаюза на службу ва Узброеныя Сілы Беларусі і па вяртанні на ранейшае месца работы.

У Чэрвеньскім раёне ў дзесці калектыўных дагаворах арганізацыі аграпрамысловага комплексу ёсць нормы аб штомесячных кампенсацыйных выплатах выпускнікам, змеркаваным (накіраваным), перамеркаваным на работу па-за пастаянным месцам жыхарства і забяспечаным наймальнікам жылля памяшканнямі. Выплаты на гэтых падставах робяцца ў адкрытых акцыянерных таварыствах «Раванічы», «Чэрвеньскі райаграсэрвіс», «Валевачы».

На месцах работа з моладдзю ажыццяўляецца праз Саветы маладых спецыялістаў. Менавіта яны вывучаюць пытанні эфектыўнасці і арганізацыі работ у гэтай катэгорыі грамадзян у арганізацыях і на прадпрыемствах, арганізуюць злёты, творчыя і спартыўныя мерапрыемствы, тэматычныя вечары адпачынку, турыстычныя паходы, штогадовыя сустрэчы з кіраўніцтвам раёна і вобласці.

Што да звальнення маладых спецыялістаў пасля абавязковай адпрацоўкі, то яно, як правіла, назіраецца ў гаспадарках з нізкім узроўнем эканамічнага развіцця. У паслявоковых арганізацыях пытанні з замацаваным выпускнікоў у устаноў адукацыі ўзнікаюць рэдка. Больш ахвотна застаюцца маладыя людзі, якія накіроўваюцца па размеркаванні ў родныя мясціны.

Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.

Як высветлілася, асноўнымі прычынамі сыходу маладых спецыялістаў з сельскай гаспадаркі з'яўляюцца нізкі ўзровень заробатнай платы, рэжым рабочага дня, адсутнасць паўнацэнных выхадных, фізічная і псіхалагічная напружанасць працы.

Вядома, маладыя спецыялісты павінны ведаць не толькі свае абавязкі, але і правы. Маладзёжным саветам Мінскага абласнога камітэта прафсаюза работнікаў АПК былі распра-

У ТЭМУ

Падчас сустрэчы старшыні Мінаблвыканкама Аляксандра ТУРЧЫНА з бізнес-супольнасцю цэнтральнага рэгіёна падымаліся пытанні замацавання кадраў, у тым ліку і ў сельскай мясцовасці. Напрыклад, дырэктар агракамбіната «Колас» Стаўбцоўскага раёна Аляксандр Скрыпок канстатаваў, што доводзіцца завысіць на работу каля 200 чалавек з іншых рэгіёнаў. У перспектыве ў Стоўбцах, мяркуецца, узнікне свабодная эканамічная зона або нешта наконот тэрытарыяльнага гаспадарчага аб'яднання. Як яны будуць забяспечвацца працоўнымі рэсурсамі?

Як адзначыў Аляксандр Турчын, паспяховае развіццё прадпрыемстваў, сельгасарганізацый залежыць ад трох складнікаў: узроўню заробатнай платы, правільнага графіка работы з выхаднымі днямі і наяўнасці жылля. Таму да гэтых будаўніцтва жылля варта вярнуцца. Гэта можа быць індывідуальнае або «разумнае» шматкватэрнае жыллё, магчыма, з прыцягненнем ільготных банкаўскіх крэдытаў. «Таму цяпер думаем над гэтым», — адзначыў губернатар. Як варыянт — узводзіць жыллё моцны і самі прадпрыемствы за свой кошт пад дзяржаўны гарантыі нейкіх ільгот і прэфэрэнцый. Акрамя таго, маладых спецыялістаў неабходна замацоўваць добрымі заробкамі — напрыклад, на працягу двух-трох гадоў знізіць падатковыя налічэнні з зарплаты.

Калі следчы завітаў да вас у хату...

СЛЕДЧЫЯ Гомельшчыны даказваюць, наколькі дзейснымі могуць стаць нестандартныя формы работы.

Незвычайны сацыяльны праект арганізавалі прадстаўнікі «Саюза следчых» Гомельскай вобласці. Разам са спецыялістамі самых розных адказных структур і прадстаўнікамі мясцовых уладаў яны наведваюць малыя населеныя пункты. Так можна лепш ацаніць жыццё людзей у глыбініцы і праблемы, з якімі яны сутыкаюцца.

Гэтым разам напрамак «Саюза следчых» Гомельшчыны – Жлобінскі раён. Задача – наведваць маланаселеныя пункты Кароткавіцкага сельсавета. Увайсці ў курс справы – як жывуць, дзе працуюць, якія ёсць перспектывы – дапамагае **кіраўнік спраў Кароткавіцкага сельвыканкама Вольга ІСАЕНКА**.

– У Кароткавіцкі сельсавет аб'яднаны шэсць населеных пунктаў, дзе пражывае 931 чалавек. З іх амаль 200 дзяцей, – тлумачыць Вольга Аляксееўна.

Цэнтр сельсавета – аграгарадок Кароткавічы – вёска, якую ў 1943 годзе адступаючы, фашысты зруйнавалі з зямлёй. Мясцовых з Кароткавічаў саганалі ў тую самую вёсачку Ала на Светлагоршчыне, якая стала цяпер сімвалам народнай памяці Беларусі.

Між тым мэта удзельніцкай місіі «Саюза следчых» – сустрэцца з мясцовымі жыхарамі ў самых маленькіх, аддаленых вёсачках сельсавета.

У гасцяў у пенсіянеркі з вёскі Дубрава.

Накіроўваюцца на адну з малочнатаварных фермаў сельгаспрадпрыемства «Агра-Кароткавічы». Працоўны дзень у самым разгары, работнікі гаспадаркі наведвальнікаў не чакалі. Спачатку крыху саромеюцца такой увагі, але, асвоіўшыся ў размове, тлумачыць, як жывецца ды працуецца на вёсцы.

– Для нас вельмі важна, каб жыхары малых сельскіх населеных пунктаў бачылі ў нас не высокіх гасцей з вобласці, а памочнікаў у вырашэнні жыццёвых праблем, – выказвае сваю пазіцыю **намеснік начальніка ўпраўлення Следчага камітэта па Гомельскай вобласці, старшыня «Саюза следчых» Аркадзь ТРАЦЦЯКОЎ**. Менавіта Аркадзь Валер'евіч ініцыяваў і наладзіў такую нестандартную

форму работы з вясковымі жыхарамі.

Працоўнікі гаспадаркі зацікаўлены незвычайным кірункам работы следчых, пытаюцца, дзе больш падрабязна пачытаць аб грамадскім аб'яднанні «Саюз следчых». Потым прымаюць прапанову ад супрацоўніка раённай арганізацыі Беларускага Чырвонага Крыжа і выкарыстоўваюць магчымасць атрымаць кансультацыю па пытаннях здароўя – вымераць артырыяльны ціск, тэмпературу, сатурацыю (узровень насычанасці крыві кіслародам). Дапамагаюць у гэтым вясковым удзельнікі акцыі – начальнік аддзела Гомельскай абласной арганізацыі Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа Арцём Карпенка і медыцынская сястра, валанцёр медыкасацыяльнай службы «Дапамога» Наталля Кушнэрава.

У незвычайным туры па раёне гомельскіх следчых падтрымалі таксама супрацоўнікі Жлобінскага філіяла Гомельскага агенцтва па дзяржаўнай рэгістрацыі і зямельным кадастры. Пытанні да гэтых спецыялістаў звычайна адны з самых папулярных у спісе запытаў ад вясцоўцаў.

Наступны пункт – вёска Плесавічы. Кіраўнік сельвыканкама расказвае, у якіх дамах пражываюць адзінока пенсіянеры, інваліды – гэтым людзям асабліва патрэбна падтрымка і дапамога.

Жыхарка Плесавічаў, інвалідкалясачнік Таццяна Мікалаеўна Іванова ў размове са следчымі просіць разабрацца, ці можна з

райцэнтра дастаўляць лекі, што выпісваюцца па рэцэптах.

– Я ж не адна такая ў вёсцы, у нас шмат старых за 80 гадоў, а трэба шукаць, як дабрацца да райбальніцы, каб атрымаць лекі бяс-платна, – дзеліцца пенсіянерка.

Жанчына звяртае ўвагу і на тое, што ў іх вёсцы няма магазіна.

Іншыя вясцоўцы, якія сустракаюць гасцей на вуліцы, узімаюць пытанне водазабеспячэння. У цэнтры сельсавета – аграгарад Кароткавічы – не так даўно адкрылася новая станцыя абезжалезвання. Тут, у Плесавічах, многія людзі карыстаюцца вадоў калодзежнай.

Гомельскія следчыя бяруць на даследаванне вяду са студні. Дапамога зрабіць аналіз спецыяліст Гомельскага гарадскога цэнтры гігіены і эпідэміялогіі На-стасся Дзямянцава, якая таксама прыехала ў Жлобінскі раён у складзе групы.

Увогуле ў давяральных гутарках са следчымі вясцоўцы дзяліліся сваімі жыццёвымі гісторыямі, некаторыя прасілі параіць, як вырашыць побытавыя праблемы. Камусьці былі неабходны медыцынская і юрыдычная кансультацыі, хтосьці прасіў дапамагчы працаўладкаваць дарослых, але не зусім самастойных дзяцей, якія перабяжваюць рэдка падрацоўкамі, часцяком выпіваюць і не заўжды сябруюць з законам.

Усе пытанні і прапановы, у тым ліку тыя, што не адносяцца да кампетэнцыі следчых, прынятыя да выканання.

– Не сакрэт, што ўзровень прававой культуры ў аддаленых населеных пунктах не самы высокі. Няхай сёння хапае крыніц для атрымання інфармацыі, але жыхары вёсак, асабліва пажылога ўзросту, могуць штосцёй недачытаць, недачуць, няправільна зразумець. Наша задача – забяс-

Вымярэнне артырыяльнага ціску ў жыхара вёскі Плесавічы.

Удзельнікі акцыі завіталі на падворак пенсіянера Анатоля Канстанцінавіча Запольскага. Мужчына, які размяняў дзевяты дзясяткаў, жыве адзін, але дзеці ды ўнукі наведваюць старога часта. Яны і паднялі пытанне, ці магчыма аформіць ва ўласнасць незанятае зямлю каля бацькоўскага аграгарада, якую па сваёй ініцыятыве апрацоўваюць, бо зарастае бур'яном.

Усе тлумачэнні да спецыяліста Жлобінскага філіяла Гомельскага агенцтва па дзяржаўнай рэгістрацыі і зямельным кадастры Вольга Шульга.

печыць іх неабходнай інфармацыяй і высветліць, якую дапамогу мы можам аказаць гэтым людзям, – падкрэсліў Аркадзь Траццякоў.

Напрыканцы акцыі ў аграгарад Кароткавічы быў арганізаваны сельскі сход. Акрамя інфармацыйнай групы, з мясцовымі жыхарамі сустрэліся начальнік УСК па Гомельскай вобласці Сяргей Удвойка, начальнік Жлобінскага РАСК Павел Карась і старшыня Жлобінскага райвыканкама Іван Навуменка.

Наталля КАПРЫЛЕНКА

Старшыня «Саюза следчых» Гомельскай вобласці Аркадзь ТРАЦЦЯКОЎ і Наталля КУШНЭРАВА ў гасцяў у жыхаркі вёскі Дубрава.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ № 2020.Б.002.000016

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении электронных торгов по продаже имущества, принадлежащего открытому акционерному обществу «Минский завод строительных материалов», УНП 100008102, в отношении которого открыто производство по делу об экономической несостоятельности (банкротстве) № 455-55/2018 в экономическом суде г. Минска

Номер лота, вид выставляемого на электронных торги имущества:

№ лота	Наименование	Начальная цена без НДС, руб.	Минимальная цена
1	Мельница высокопроизводительная SMMC ALFA, инв. № 501348	51 500,00	36 050,00
2	Вибророкот двухзатяжной ALFA, инв. № 501347	42 100,00	29 470,00
3	Барaban первичного измельчения R201, инв. № 501817	34 100,00	23 870,00
4	Металлоискатель, инв. № 501350	38 700,00	27 090,00
5	Питатель в-2000 с бункером, инв. № 501317	49 300,00	34 510,00
6	Питатель ленточный ЯСМК-488, инв. № 501354	36 400,00	25 480,00
7	Транспортер, инв. № 501343	16 900,00	11 830,00
8	Прессовывающее устройство ALFA, инв. № 501344	5 100,00	3 570,00
9	Манипулятор гидравлический М-75, инв. № 501358	17 800,00	12 460,00
10	Питатель В-800, инв. № 501299	27 300,00	19 110,00
11	Распределительный шнек, инв. № 501349	6 700,00	4 690,00
12	Транспортер пластинчатый, инв. № 501357	2 300,00	1 610,00
13	Транспортер подачи горизонтальной L= 26 м, инв. № 501294	18 700,00	13 090,00
14	Конвейер ленточный В – 500, инв. № 501509	1 900,00	1 330,00
15	Возвратный шнек, инв. № 501345	6 400,00	4 480,00
16	Транспортер подачи горизонтальной L= 16 м, инв. № 501316	6 300,00	4 410,00
17	Транспортер подачи горизонтальной L 8 м, инв. № 501295	2 500,00	1 750,00
18	Конвейер В-800, инв. № 501299	3 900,00	2 730,00
19	Транспортер подачи горизонтальной L 6 м, инв. № 501296	2 000,00	1 400,00
20	Аспирационная установка FT-504, инв. № 501352	2 000,00	1 400,00
21	Аспирационная установка FT-504, инв. № 501351	2 000,00	1 400,00
22	Аспирационная установка FT-502, инв. № 501351	1 700,00	1 190,00
23	Пресс испытательный ИП-2500М, инв. № 501359	35 600,00	24 920,00
24	Станок токарно-винторезный ГН20120 ZH, инв. № 501480	21 119,18	14 783,43
25	Станок конусно-фрезерный универсальный, инв. № 500898	24 824,30	17 377,01
26	Прессовая группа (Пресс шнековый MAGNA 675), инв. № 501700	628 017,84	439 612,49
27	Экструдер VAP65, инв. № 501108	615 049,92	430 534,94
28	Резательное устройство тип А-UV, инв. № 501105	89 663,90	62 764,73
29	Робот сажки с захватом, инв. № 501706	231 570,00	162 099,00
30	Робот сажки с захватом, инв. № 501707	231 570,00	162 099,00
31	Сушильный барабан, инв. № 501257	105 040,15	73 528,11
32	Древообка ALFA, инв. № 501346	47 240,28	33 068,20
33	Вакуумный насос для прессовой группы С S6/18.5VFA, инв. № 501675	25 565,33	17 895,73

Оборудование, бывшее в употреблении.
Размер шага составляет 5 процентов от начальной цены лота.
Имеющиеся обременения: нет.
Дата и время начала и завершения электронных торгов: **17.09.2020 с 9.00 до 16.00.**
Электронные торги проводятся на электронной торговой площадке Коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» по электронному адресу <http://etp.vit.by>.
Для участия в электронных торгах на электронной торговой площадке по электронному адресу <http://etp.vit.by> необходимо подать заявку на участие в электронных торгах и пройти аккредитацию в качестве участника электронных торгов, а также перечислить задаток в срок до **16.00.16.09.2020.**
**Задатки: по лоту № 1 в сумме 5150,00 (пять тысяч сто пятьдесят рублей), по лоту № 2 в сумме 4210,00 (четыре тысячи двести десять рублей), по лоту № 3 в сумме 3410,00 (три тысячи четыреста десять рублей), по лоту № 4 в сумме 3870,00 (три тысячи восемьсот семьдесят рублей), по лоту № 5 в сумме 4930,00 (четыре тысячи девятьсот тридцать рублей), по лоту № 6 в сумме 3840,00 (три тысячи восемьсот сорок рублей), по лоту № 7 в сумме 1690 (одна тысяча шестьсот девяносто рублей), по лоту № 8 в сумме 510,00 (пятьсот десять рублей), по лоту № 9 в сумме 1780,00 (одна тысяча семьсот восемьдесят рублей), по лоту № 10 в сумме 2730,00 (две тысячи семьсот тридцать рублей), по лоту № 11 в сумме 670,00 (шестьсот семьдесят рублей), по лоту № 12 в сумме 230,00 (двадцать тридцать рублей), по лоту № 13 в сумме 1870 (одна тысяча восемьсот семьдесят рублей), по лоту № 14 в сумме 190,00 (сто девяносто рублей), по лоту № 15 в сумме 640,00 (шестьсот сорок рублей), по лоту № 16 в сумме 630,00 (шестьсот тридцать рублей), по лоту № 17 в сумме 250,00 (двадцать пятьдесят рублей), по лоту № 18 в сумме 390,00 (триста девяносто рублей), по лоту № 19 в сумме 200,00 (двести рублей), по лоту № 20 в сумме 200,00 (двести рублей), по лоту № 21 в сумме 200,00 (двести рублей), по лоту № 22 в сумме 170,00 (сто семьдесят рублей), по лоту № 23 в сумме 3 560,00 (три тысячи пятьсот шестьдесят рублей), по лоту № 24 в сумме 2 111,91 (две тысячи сто одиннадцать рублей 91 копейка), по лоту № 25 в сумме 2 482,43 (две тысячи четыреста восемьдесят два рубля, 43 копейки), по лоту № 26 в сумме 62 801,78 (шестьдесят две тысячи восемьсот один рубль, 78 копейки), по лоту № 27 в сумме 61 504,99 (шестьдесят одна тысяча пятьсот четыре рубля, 99 копейки), по лоту № 28 в сумме 8 966,39 (восемь тысяч девятьсот шестьдесят шесть рублей, 39 копейки), по лоту № 29 в сумме 23 157,00 (двадцать три тысячи сто пятьдесят семь рублей), по лоту № 30 в сумме 23157,00 (двадцать три тысячи сто пятьдесят семь рублей), по лоту № 31 в сумме 10 504,01 (десять тысяч пятьсот четыре рубля, 01 копейка), по лоту № 32 в сумме 4 724,02 (четыре тысячи семьсот двадцать четыре рубля, 02 копейки), по лоту № 33 в сумме 2 556,53 (две тысячи пятьсот шестьдесят шесть рублей, 53 копейки) должны быть зачислены на счет коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга», УНП 100008102 по адресу: г. Минск, БИК МТБКВБ22, ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТБКВБ22.
Победителем электронных торгов признается участник, предложивший максимальную цену за лот.
Договор купли-продажи должен быть подписан не позднее 5 рабочих дней со дня проведения электронных торгов.
Справочная информация:
Контактный телефон антикризисного управляющего: +375 17 256 23 93.
Контактный телефон для осмотра объектов: + 375 (414) 793 63 23.
Контактный телефон лица, организующего торги на основании договора поручения: 8 (0212) 42-60-11, 8 (029) 884-96-79.
Дата, время и адрес доступа (ознакомления) с предметом электронных торгов (информацией о предмете электронных торгов – в отношении нематериальных активов) с 17.08.2020 по 16.09.2020 с 09.00 до 17.00 по месту нахождения имущества по предварительному согласованию.
Затраты на организацию и проведение электронных торгов определяются согласно смете затрат и преискусурно ЭТП. Ознакомление с затратами на организацию и проведение электронных торгов производится на <http://etp.vit.by> до начала торгов.
Возмещение затрат на организацию и проведение электронных торгов осуществляется в соответствии с законодательством.**

25 августа 2020 года открытого повторного аукциона по продаже имущества со снижением начальной цены на 70 % в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20%), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел. руб.
Условие продажи: Победитель (единственный участник) аукционных торгов самостоятельно и за свой счет проводит демонтаж, погрузку, транспортировку приобретенного на аукционе имущества. В случае нарушения целостности имущества Продавца при демонтаже и погрузке приобретенного имущества на Покупателя возлагается обязанность по приведению поврежденного имущества в первоначальное состояние. Местонахождение лотов: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, ул. Школьная, д. 8			
2	Настольно-сверлильный станок ГС2116К, инв. № 61343	1 500,00	150,00
3	Станок 4К722АФ-1, инв. № 50372	1 890,00	189,00
4	Кран-балка электрическая г/л 2тн, инв. № 50132	720,00	72,00
5	Кран-балка, г/л 1тн, инв. № 50117	510,00	51,00
6	Стенд для испытаний коллектора центрального 130.00-52.00.9000, инв. № 60943	5 010,00	501,00
7	Котел водогрейный КВ-1, инв. № 60552	3 690,00	369,00
8	Топлиномер Микродеп II, инв. № 60702	420,00	42,00
9	Системный блок Sempron 2 8 (констр. отдал), инв. № 60678	66,00	6,60
10	Платежный электронный мобильный терминал IWL 220 GPRS, инв. № 61399	174,00	17,40
11	Стенд для сборки двугаровых балок, инв. № 10038	7 170,00	717,00
12	Станок продольно-фрезерный 6М616 Ф 11.20.3, инв. № 60915	200 130,00	20 013,00
13	Установка для грибовидности балок, инв. № 61421	5 250,00	525,00
14	Блок модуля (6.0*2.4*2.5), инв. № 61351	870,00	87,00
15	Станов для резки брусков, инв. № 605	99,00	9,90
20	Профильно-шлифовальный станок 395М, инв. № 50015	1 350,00	135,00
22	Станок заточный ЭК-634, инв. № 50392	390,00	39,00
23	Станок 1Б340Ф30, инв. № 50378	2 910,00	291,00
24	Станок 1Б340Ф30, инв. № 50374	2 070,00	207,00
25	Станок мод.1В310Ф30, инв. № 50368	2 910,00	291,00
26	Станок мод.1В310Ф30, инв. № 50365	2 490,00	249,00
27	Станок токарно-винторезный НВ340Ф30, инв. № 50390	2 070,00	207,00
28	Станок ГПМ 16А20Ф3М-139, инв. № 50359	2 880,00	288,00
29	Станок ГПМ 16А20Ф3С-139, инв. № 50354	2 070,00	207,00
30	Станок радиально-сверлильный ГС 545, инв. № 60978	6 150,00	615,00
32	Станок токарно-револьверный ТП-365, инв. № 50084	1 410,00	141,00

Продавец: открытое акционерное общество «Жлобинский механический завод «Днепр», 247210, Гомельская область, г. Жлобин, ул. Школьная, 8. Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.: 8 (029) 303-53-09, Григоревич Павел Карлович. **Шаг аукционных торгов** – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»:** р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления); 2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с 14 августа 2020 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09:00 до 13:00 и 14:00 до 16:00. **Премь заявления для участия в аукционе заканчивается 21 августа 2020 г. в 16:00 включительно.** Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подали только единственными участниками, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Невка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором** в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение 5 (пяти) календарных дней от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи в течение 30 (тридцати) рабочих дней и произвести оплату уступки (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденное постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (в ред. постановления Совмина от 12.07.2013 № 607). Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 27.09.2019 г. № 184 (29051). **Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документация, необходимая для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.ekspert-usluga.by, раздел «Аукционы».** Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62.

ПАЖАР У ВЯСКОВЫМ ДОМЕ

СЁЛЕТА за сем першых месяцаў у прыстальнай вобласці адбылося 769 пажараў. 3 іх на долю жыхлых дамоў прыйшлося 295. Працэнт высокі – больш за траціну. Загінулі 34 чалавекі.

Па якіх жа прычынах гаражы жыхлых дамоў? Пра гэта мы распыталі афіцыйнага прадстаўніка Мінскага абласнога ўпраўлення па надзвычайных сітуацыях Дзяіну ЖАЛЯЗНЯК.

– Так, пытанне пажараў у жыхлых дамах у нашым рэгіёне вельмі вострае. Вобласць мае шэраг асаблівасцяў, калі параўноўваць з іншымі рэгіёнамі. Міншына лідзіруе па колькасці сельскага насельніцтва, да таго ж у нас вельмі шмат садоўных таварыстваў і дамоў, якія выкарыстоўваюцца ў якасці дач.

– Датычна летніх дамоў існуе адна асаблівасць. Напрыклад, у кватэры, дзе чалавек жыве пастаянна, камунікацыі, як правіла, знаходзяцца ў лепшым стане – за той жа прыватнай хоць мінімальна, але сочаць. Што да дач, то ўсё наадварот. Мы не раз сутыкаліся з меркаваннем: маўляў, «на адзін раз хопіць». А калі не хопіць? Да таго ж у «ганаровую ссылку» ў летнія дамкі

– Мы просім сваякоў старых людзей дапамагчы зрабіць ім усю неабходную работу за жывень, максімум – верасень, – адзначыў Дзяіна Жалязняк. – Адзінокам людзям гатовы прыйсці на дапамогу ў тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва.

адпраўляюцца старыя электрапрыборы, якія даўно адпрацавалі закладзеныя заводам-вытворцам рэсурсы для іх бяспечнай эксплуатацыі. Нарэшце, чым бліжэй да восні, тым больш актуальна праблема выкарыстання пячонга абсталявання. Па традыцыі крытычны момант – старт ацяпляльнага сезона, ды і ў жніўні ўжо могуць быць халодныя ночы.

Таму ратавальнікі рацяць заняцца аглядам печы ўжо зараз, калі на дварэ яшчэ захоўваецца летняе цяпло. Гэта неабходна, каб элементарна выйграць час і ліквідаваць узніклыя праблемы, пакуль яшчэ не позна. Пры першым жа паленні свежапабеленая печ высвечыць усё трышчыны, як на фотаздымку. Ды і коміна таксама прачысціць не пашкоўдзіць.

І спраўды, цягнуць да апошняга не варты, бо сінаптычная абстаноўка ў нас пераменлівая і істотнае шматдзятная сям'я, раптам узнікае задумленне. Бацька пачуў, што апавяшчальнік спрацаваў, і хуценька вывее ўсю сям'ю з кватэры. Дзякуючы гэтаму яны ацалелі. Агонь пашкодзіў пракрыццё стolu, закурцыў сцены і маёмасць.

дамах – гэта неасцярожнае абыходжанне з агнём (129 з 295 пажараў). Прычым 85 прыпадае на долю неасцярожнага курэння. Звычайна гэта адбываецца па адной і той жа схеме – чалавек вырашыў пакурыць перад сном у ложку (і не заўважыў уцярапачы стале), непрыкметна для сябе заснуў, цыгарэта вывалілася з рук і пачала пакрысе прапальваць тканіну...

– Калі тое ж прывядзенае электраправодкі ў належны стан можа пацягнуць значныя матэрыяльныя выдаткі, то не дапусціць курэння ў ложку зольныя кожны, хто мае такую звычку, – мяркуе Дзяіна Жалязняк. – Нават даросламу чалавеку дастаткова літаральна пары ўдыхаў дыму, каб страціць прытомнасць. Час на выратаванне яго мінімальны...

Пры гэтым уратавацца дапаможа аўтаномны пажарны апавяшчальнік. Так адбылося ў Заслаўі. У адной з кватэр, дзе жыве шматдзятная сям'я, раптам узнікае задумленне. Бацька пачуў, што апавяшчальнік спрацаваў, і хуценька вывее ўсю сям'ю з кватэры. Дзякуючы гэтаму яны ацалелі. Агонь пашкодзіў пракрыццё стolu, закурцыў сцены і маёмасць.

Валяр'ян ШКЛЕННИК.

На Блакітнай крыніцы

ГІДРАЛАГІЧНЫ помнік прыроды ў Слаўгарадскім раёне запрашае на свята Мамаю, у годзі да Блакітнай крыніцы.

Адпачыць, пакаштаваць смачнага мёду і напіцца гаючай крынічнай вады – усё гэта будзе магчыма каля Блакітнай крыніцы. Праграма чакаецца вельмі насычаная і разнастайная. Будучы працаваць спартыўна-гульнявыя пляцоўкі, экскурсіі каля крыніцы і па Слаўгарадскім раёне, гандлёвыя пункты і атракцыёны.

Далёка за межамі Слаўгарада ведаюць пра надзвычай смачныя вырабы мясцовых сывараў. Можна будзе не толькі іх набыць, але і навучыцца рабіць самастойна. А вось пра тое, што смачны не толькі слаўгарадскі сыр, але і мёд, мала хто ведае. Пераканацца ў гэтым запрашае ўніверсальны кірмаш «Мядовы Спас»,

дзе мясцовыя пчалары прапануюць не толькі мёд, але і розныя каштоўныя для здароўя і настрою вырабы пчаларства. Шмат чаго цікавага і карыснага можна будзе паглядзець і набыць на выстаўцы-продажы прамысловых і харчовых тавараў беларускіх вытворцаў. А яшчэ наведвальнікаў чакаюць майстар-класы, экскурсіі, захапляльныя падарожжы. Арганізатары запрашаюць узяць удзел у велапаходах па маршрутах ад крыніцы да вёскі Крамянка, а таксама да вёскі Благадаць і Дубна. Тут сёння рэалізуецца шмат розных праектаў, з якімі будзе цікава азнаёміцца больш дэтальна на тэматычных пляцоўках. «Гастронамічная крама», «Кола жыцця», «Мабільная школа аўтарскага рамяства», «На шляху сельскага прадпрыемальніцтва», «На скрыжаванні густаў» – гэта толькі некаторыя з іх.

Сёлета шлях да крыніцы стаў больш простым і камфортным. Ад Слаўгарада да яе цяпер вядзе добраўпарадкаваная дарога. А мост цераз Сож, які нядоўга быў адкрыты з удзелам Прэзідэнта, дазваляе ацаніць па поўнай праграме ўсю прыгажосць навакольных мясцін.

Але глаўноўе ў гэтай падзеі – усё ж такі цудоўная Блакітная крыніца, якая з'яўляецца месцам паломніцтва людзей з усіх канцоў свету. 13 жніўня тут адбудзецца вячэрняе богаслужэнне, на наступны дзень раніцай – хрэсны ход, а таксама асвячэнне вады і мёду. Менавіта ў гэтыя дні праваслаўныя вернікі адзначаюць пачатак праваслаўнага двухтыднёвага Успенскага посту, які завершыцца 28 жніўня, у дзень Успення Найсвяцейшай Багародзіцы.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўніц Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец — рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРКАЎ Павел Якаўлевіч.

Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 287 18 31;
e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэдакавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1.

Тыраж 14.804. Нумар падпісаны ў 19.30 13 жніўня 2020 года.